ROGER ACKROYD CİNAYETİ
TÜRKÇESİ
Bu kitap yayınevimiz tarafından daha önce "Ölümün Sıcak Eli" adıyla yayınlanmıştır.
Roger Ackroyd Cinayeti > 7
I. Dr. Sheppard, kahvaltı sofrasında
Bayan Ferrars, 16 Eylül'ü 17'sine bağlayan gece öldü. Perşembe gecesi. Beni cuma sabahı saat sekizde çağırttılar. Fakat yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Kadın son nefesini vereli birkaç saat olmuştu.
Tekrar eve döndüğüm zaman dokuzu birkaç dakika geçiyordu. Ön kapıyı anahtarımla açtım. Pardösümle şapkamı asarken holde birkaç dakika oyalandım. Açıkçası bir hayli düşünceli ve endişeliydim. Ondan sonraki birkaç hafta olacakları önceden sezdiğimi iddia edecek değilim. Bilakis... Fakat içgüdüm bana bazı karışıklıklar olacağını haber veriyordu.
Solumdaki yemek odasından çay fincanı şıkırtıları ve kız kardeşim Caroline'm kuru, kesik öksürükleri gelmekteydi.
"James, sen misin?" diye seslendi Caroline.
Gereksiz bir soruydu bu. Eve başka kim gelecekti? Holde böyle oyalanmamın asıl sebebi kız kardeşimdi. Caroline dünyanın en korkunç dedikoducularından biridir. Sakin sakin evde otururak çevrede bütün olup bitenleri öğrenir. Galiba bu işte kendisine bakkalın, kasabın çıraklarıyla hizmetçiler yardımcı olur. Caroline evden çıktığı zaman da bilgi toplamaya değil, öğrendiği dedikoduları yaymaya meraklıdır.
İşte şimdiki kararsızlığımın nedeni de Caroline'm dedikoduculuğuydu. Kız kardeşime, Bayan Ferrars'ın ölümü hakkında söyleyeceğim her şey bir buçuk saat içerisinde bütün köye yayı-
lacaktı. Halbuki ben bir doktorun ağzının sıkı olması gerektiğine inanırım. Kız kardeşim meraklı olduğundan her şeyi öğrenir. Fakat hiç olmazsa benden öğrenmemesini yeğlerim...
Bayan Ferrars'm kocası bir yıl önce ölmüştü. Caroline ortada hiçbir neden olmamasına karşın adamı karısının zehirlediğini iddia ediyordu. Üstelik benim Bay Ferrars'm fazla alkol alması sonucu had gastritten öldüğüne dair olan iddialarımı da hor görerek bana karşı çıkmıştı. Evet, bir bakıma gastritle, arsenik zehirlenmesinin belirtileri birbirine benzer. Fakat Caroline'ın suçlamaları tamamıyla başka nedenlere dayanıyordu.
Kız kardeşim, sık sık, "Kadına bir bak, durumu anlarsın," diyordu.
Bayan Ferrars, çok genç olmamasına rağmen hoş bir kadındı. Sade giysileri kendisine çok yakışırdı. O da birçok kadın gibi Paris'ten giyinirdi. Bu ise, onların kocalarını zehirlemeleri için de yeterli bir sebep değildir.
Holde tereddütle durmuş, bütün bunları düşünürken, Caroline'ın sesini duydum. Daha da sertleşmişti. "Orada ne yapıyorsun, James? Neden gelip kahvaltı etmiyorsun?"
Telaşla, "Geliyorum, şekerim," dedim. "Pardösümü asıyordum da..."
"Bu kadar zamanda insan altı pardösü asardı..."
Bunda da haklıydı tabii.
Yemek odasına girdim. Her zamanki gibi eğilip Caroline'! yanağından çabucak öptüm. Sonra sofraya oturdum. Jambonlu yumurta bir hayli soğumuştu.
Caroline, "Bu sabah seni erken çağırdılar," dedi.
"Evet," diye cevap verdim. "King's Paddock'a gittim. Bayan Ferrars'a."
Kardeşim başını salladı. "Biliyorum."
"Nereden biliyorsun?"
Roger Ackroyd Cinayeti +• 9
"Annie söyledi."
Annie, bizim hizmetçidir. İyi bir kızdır ama gevezenin de biridir.
Bir an sessizlik oldu. Kız kardeşimin uzun ve sivri burnunun ucu hafifçe titriyordu. O heyecanlandığı zaman daima böyle olur. Sonunda, "Eee," dedi. "Kötü bir sorun. Yapılacak bir şey yoktu. Kadın uykusunda ölmüş sanırım."
Kız kardeşim yine, "Biliyorum," dedi.
Bu kez sinirlendim. "Bilemezsin işte," diye homurdandım. "Bunu oraya gidinceye dek ben de bilmiyordum. Bu durumdan şu ana dek kimseye de söz etmedim. Eğer sorunu Annie biliyorsa o zaman kız bir falcı demektir."

"Durumu bana söyleyen Annie değil. Bunu sütçüden öğrendim. Ona da durumu Ferrarslarm aşçısı anlatmış." Bir an durdu. "Kadın neden öldü? Kalp krizinden mi?"
Alaycı bir tavırla sordum. "Bunu sütçü sana söylemedi mi?"
Caroline'la alay etmenin hiç faydası yoktu. O bu sözleri ciddiye alıp, hemen cevap verdi. "Sütçü durumu bilmiyordu."
Eninde sonunda Caroline işin iç yüzünü öğrenecekti. Onun için sorunu kendisine benim açıklamam daha doğru olacaktı. "Bayan Ferrars fazla miktarda uyku ilacı almış. Son zamanlarda uykusuzluk çekiyordu. Bu kez yanlışlıkla dozu fazla kaçırmış sanırım."
Caroline hemen, "Saçma," dedi. "Kadın uyku ilacını bilerek içmiştir."
Gizlice inandığımız bir şeyi başkalarından duyduğumuz zaman birdenbire öfkeleniverirsiniz nedense. Ben de öfkeyle bağırdım. "İşte, yine başladın! Bayan Ferrars neden intihar etmek istesin? Henüz oldukça genç, mali durumu çok iyi, sağlıklı bir kadındı. Dul kalmıştı. Yaşamın zevkini çıkarmaktan başka yapacağı hiçbir şey yoktu. Sözlerin gülünç."

"Hiç de değil. Herhalde sen bile son zamanlarda onun çok değiştiğini fark etmiştin. Son altı aydan bu yana. Kadının gizli bir derdi olduğu belliydi. Sen de biraz önce onun uykusuzluk çektiğini itiraf ettin."
Soğuk soğuk, "Bu konudaki teşhisin nedir?" diye sordum. "Herhalde Bayan Ferrars'ın umutsuz bir aşk yüzünden canına kıydığını düşünüyorsun."
Kız kardeşim başını salladı. "Hayır..." Büyük bir zevkle, "Onun ölümüne vicdan azabı ve pişmanlık neden oldu," diye ekledi.
"Vicdan azabı ve pişmanlık mı?"
"Evet. Sana onun kocasını zehirlediğini söylediğim zaman bana inanmamıştın. Şimdi bundan iyice eminim."
"Mantıksızca konuşuyorsun," diye itiraz ettim. "Bir kadın bir cinayet işleyecek yaratılıştaysa, herhalde ondan sonra da büyük bir soğukkanlılıkla bu hareketinin meyvelerinin zevkini çıkarmaya çalışır. Vicdan azabı ve pişmanlık da duymaz."
Caroline yine başını salladı. "Herhalde öyle kadınlar da vardır. Fakat Bayan Ferrars onlardan değildi. Sinirleri bozuk bir kadındı o. Istırap çekmeye katlanamadığı için ani bir kararla kocasını ortadan kaldırdı... Ashley Ferrars gibi bir adamın karısının bir hayli azap çekeceği de muhakkaktı..."
"Orası öyle..."
"Cinayetten sonra da Bayan Ferrars, işlediği suçun ağırlığı altında ezilmeye başladı. Doğrusu ona acıyorum."
Caroline'm Bayan Ferrars hayattayken ona acımadığını biliyordum. Fakat kadın artık ölmüştü ve Paris kreasyonları da giyemeyecekti. Bu yüzden kız kardeşim şimdi ona karşı merhamet duymaya hazırdı.
Ona kesin bir dille yanıldığını söyledim. Aslında için için kardeşime hak vermiyor da değildim. Fakat Caroline'm tüm köye böyle bir haber yaymasını da istemiyordum.

Sözlerim sona erince Caroline, "Saçma," diye cevap verdi. "Bak görürsün. Kadının her şeyi açıklayan bir mektup bıraktığından eminim."
Sert bir sesle, "Hiçbir şey bırakmamış," dedim. Bu itirafımın ne sonuç vereceğinin de farkında değildim.
Caroline, "Hah," dedi. "Demek kadının mektup bırakıp bırakmadığını sordun? James, senin de için için benim gibi düşündüğünden eminim."
Öfkeyle, "İnsan daima intihar olasılığını göz önüne almalıdır," diye homurdandım.
"Resmi soruşturma yapılacak mı?"
"Belki... Eğer kadının fazla uyku ilacını yanlışlıkla aldığına kesinlikle inanırsam, o zaman resmi soruşturmaya da gerek kalmaz tabii."
Kız kardeşim, kurnaz kurnaz, "Peki, sen buna kesinlikle inandın mı?" diye sordu.
Cevap vermeyerek masadan kalktım...

II. King's Abbot köyündekiler...

Caroline'la yaptığımız konuşmayı anlatmaya devam etmeden önce size köyümüz hakkında bilgi vermeliyim. King's Ab-bot'un diğer köylerden pek farkı yoktur.

Güçleri yerinde olan gençler daima burayı bırakıp giderler. Buna karşılık köyde evlenmemiş zengin kadınlar ve emekliler çoktur. Eğlencemizi bir tek kelimeyle anlatabilirim: "Dedikodu."
Köyde önemli yalnızca iki ev vardır. Bunlardan biri Bayan Ferrars'a ölen kocasından kalan "King's Paddock"tur. Diğeri ise Roger Ackroyd'un köşkü "Fernly Park"dır.

Roger Ackroyd her zaman ilgimi çeker. Onda eski tip bir malikâne sahibi hali vardır. Kırmızı yüzlü, sportmen bir malikâne sahibine benzer. Aslında başarıya ulaşmış bir imalatçıdır. Yaklaşık elli yaşlarında, kırmızı yüzlü, kibar tavırlı bir adamdır. Rahiple iyi dosttur, kiliseye cömertçe bağışlar yapar. Başka kurumlara da öyle. (Ama dedikoducular onun özel hayatında pek cimri olduğunu söylemekten de geri kalmazlar.) Ona, sakin köyümüzün canı ve ruhudur diyebiliriz.
Roger Ackroyd yirmi bir yaşlarındayken, kendisinden büyük bir çocuklu dulla evlenmiş. Kadın, alkolikmiş ve Roger Ack-royd'la evlendikten dört yıl sonra içkiden ölmüş.
Ondan sonraki yıllarda da Roger Ackroyd, tekrar evlenmeyi düşünmemiş. Kadın öldüğü zaman çocuğu yedi yaşındaymış. Şimdi bu çocuk yirmi beş yaşında. Ackroyd ona kendi oğlu gözüyle bakmış ve yetiştirilmesine de özen göstermiş. Fakat delikanlı bir hayli haşarı ve dik başlı. Üvey babasını da daima endişelendiriyor. Fakat biz, King's Abbotlular Ralph Paton adındaki bu genci çok severiz. Bir kere son derece yakışıklıdır.
Daha önce de söylediğimiz gibi hepimiz dedikodu yapmaktan büyük zevk alırız. Bayan Ferrars'la Roger Ackroyd'un aralarının pek iyi olduğu başından beri köy halkının gözünden kaçmamıştı. Kadının kocasının ölümünden sonra bu samimiyet daha da belirginleşti. Artık her yerde beraber gözüküyorlardı. Herkes, kadının yası sona erince Roger Ackroyd'la evleneceğini düşünüyordu. Ayrıca köydekilere göre bu uygun bir evlilik olacaktı. Roger Ackroyd'un karısı içkiden ölmüştü. Ashley Ferrars'da alkoliğin biriydi. İçki düşkünlerinin kurbanı olan bu kadınla, bu adamın teselliyi birbirlerinde aramaları da normal bir şeydi.
Ferrarslar köye bir yıl önce gelmişlerdi. Fakat Roger Ackroyd hakkında yıllardan beri dedikodu yapılmaktaydı. Ralph Pa-

ton'un gelişme çağlarında evi çeşitli kâhya kadınlar idare etmişti. Caroline'la arkadaşları bu kadınlardan sürekli kuşkulanıyorlardı tabii. Özellikle sonuncu kâhya kadından... Bayan Russel adındaki bu kadın Ackroyd'un evini tam beş yıl idare etmişti. Ve herkes, "Bayan Ferrars, gelmeseydi Ackroyd, Bayan Russehn elinden de kurtulamazdı," diyordu. "Bir onun gelmesi, bir de Ackroyd'un yengesinin köşke yerleşmesi..." Ackroyd'un serserinin biri olduğu anlaşılan erkek kardeşinin karısı Bayan Cecil Ackroyd, kızıyla kalkıp Kanada'dan gelmişti. Ve Caroline'a göre Kâhya Bayan Russel'a da haddini bildirmişti.
Bu "haddini bildirme"nin ne olduğunu bilmiyordum. Fakat Bayan Russel artık köyde kindar bir gülümsemeyle dolaşıyor ve sık sık zavallı Bayan Cecil Ackroyd'a ne kadar acıdığını söylüyordu. "Zavallı... Kocasının ağabeyinin eline bakıyor. Ne acı bir şey bu değil mi? Eğer ben hayatımı çalışarak kazanmasaydım, çok üzülürdüm."
Bilmiyorum. Bayan Cecil Ackroyd, kayınbiraderinin Bayan Ferrars'la olan samimiyeti hakkında ne düşünüyordu? Herhalde Roger Ackroyd'un hiçbir zaman evlenmemesi kadının daha işine gelirdi. Fakat o Bayan Ferrars'a daima nazik davranır, hatta bunda bir hayli de ileriye giderdi.
İşte son birkaç yıldır King's Abbot köyünde böyle işlerle meşguldük. Ackroyd'u ve onunla ilgili sorunları hemen her açıdan incelemiştik. Bayan Ferrars'ın da bunlarda yeri vardı.
Fakat şimdi görüş açımızı değiştirmek zorunda kalacaktık. Düğün armağanlarından söz etmeye başlamışken birdenbire bir felaketle karşılaşmıştık.
Hastalarımı ziyaret ederken bir taraftan da bunları düşünüyordum. Kadın gerçekten intihar mı etmişti? Ama o zaman da geride bir mektup bırakması gerekmez miydi?

Kendi kendime, "Onu en son ne zaman gördüm?" diye sordum. "Bir hafta kadar oluyor sanırım... Her şey göz önüne alınacak olursa, hali normaldi."
Sonra birdenbire Bayan Ferrars'ı bir gün önce görmüş olduğumu anımsadım. Ama kendisiyle konuşmamıştım. Kadın, Ralph Paton'la beraberdi. Buna da hayret etmiştim. Zira delikanlının köyde olduğunu bilmiyordum. Onun üvey babasıyla şiddetli bir kavga ettiğini sanıyordum. Zaten Ralph Paton da altı aydan beri ortalarda yoktu.
Bir gün önce delikanlı, Bayan Ferrars'la beraberdi. Kafa kafaya vermişlerdi ve kadın ona heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatıyordu.
Sanırım o anda gelecekle ilgili bir endişe hissettim. Ralph Paton'la Bayan Ferrars'ın böyle baş başa konuşmaları hoş değildi.
Hâlâ bu durumu düşünürken Roger Ackroyd'la burun buruna geldim.
"Sheppard," diye bağırdı. "Ben de seni arıyordum. Korkunç bir olay bu."
"Demek duydun?"
Başını salladı. Bu darbenin onu çok sarsmış olduğu belliydi. Kırmızı yanakları çökmüştü. "Durum sandığından da kötü," diye fısıldadı. "Buraya bak, Sheppard. Seninle konuşmam gerek. Şimdi benimle eve gelebilir misin?"
"Bu olanaksız. Daha ziyaret etmem gereken üç hastam var. Saat on ikide de muayenehanemde bulunmam gerek."
"O halde bu akşamüzeri... Hayır, daha iyisi bu gece benimle yemek ye... Yedi buçuk uygun mu?"
"Evet, yedi buçukta gelebilirim. Ne var? Sorun Ralph'le mi ilgili?"

Bunu neden söylediğimi bilmiyordum. Ama Ralph, Ack-royd'u daima üzerdi.
O, ne dediğimi anlayamamış gibi bana boş gözlerle baktı. "Ralph mi? Hayır, hayır, bunun onunla ilgisi yok. Ralph, Londra'da... Hay Allah, ihtiyar Bayan Ganett geliyor. Onunla o korkunç olaydan söz etmek istemiyorum. Bu akşam görüşürüz, Sheppard. Seni yedi buçukta bekliyorum."
Başımı salladım. O telaşla uzaklaştı. Ben, şaşkın şaşkın, "Ralph, Londra'da mı? Fakat o dün akşamüzeri buradaydı... Fakat Ackroyd, sanki Ralph aylardır köye gelmemiş gibi konuştu," diye söylendim.
Daha fazla düşünemedim. Zira olanları öğrenmek için can atan Bayan Ganett, yanımda belirmişti. Boncuk gözlerini bana dikerek, arka arkaya bir sürü soru sordu. Onu atlatarak eve döndüm. Muayenehanemde birkaç hasta beni bekliyordu. Onları muayene ettim. Sonuncusu da çıkarken ben de öğle yemeğinden önce bahçede biraz oturmaya karar verdim. Fakat son bir hastanın beni beklediğini fark ettim. Ackroyd'un eski Kâhyası Bayarı Russel'dı. Uzun boylu, güzel ama sert tavırlı bir kadındı. Ayrıca sağlığı da daima yerindeydi. Bayan Russel, "Günaydın, Dr. Sheppard," dedi. "Şu dizime bir bakarsanız çok memnun olurum."
Kadının dizine bakmasına baktım ama bir şey de bulamadım. Eğer Bayan HussePm dürüstlüğünden emin olmasaydım, onun sırf Bayan Ferrars'ın ölümü hakkında benden bir şeyler öğrenebilmek için bu öyküyü uydurduğunu düşünecektim. Kendisine bir merhem verdim.
"Çok teşekkür ederim, doktor," dedi. "Ama açıkçası bana bir faydası olacağını sanmıyorum."
Ben de aynı kanıdaydım ama buna itiraz ettim.
^^ ^H^
• •

Bayan Russel raftaki şişelere aşağı gören bir tavırla baktı. "Benim bu ilaçlara hiç güvenim yok. Aslında ilaçların çok zararı oluyor. Örneğin kokainmanlara bakın."
"O başka..."
"Yüksek sosyetede kokainman çok."
Herhalde Bayan Russel, sosyeteyi benden iyi biliyordu. Onun için kendisiyle tartışmaya girmedim.
Bayan Russel, "Bana söyleyin doktor," dedi. "Diyelim ki beyaz zehire tutkunuz var. Bundan kurtulabilir misiniz?"

Kendisine bu konuda kısa bir konferans verdim. Fakat onun Bayan Ferrars'ın ölümü hakkında bilgi almaya çalıştığından iyice kuşkulanmıştım. Onun için, "Sonra uyku ilaçları," diye devam ettim.
Fakat bu konunun onu ilgilendirmediği belliydi. Onun yerine, "Bazı zehirler otopside bile anlaşılmazmış," diye mırıldandı. "Bu doğrumu."
"Hah," diye güldüm. "Polisiye romanlar okuduğunuz anlaşılıyor."
"Orası öyle..."
"Korkarım böyle iddiaların hepsi de uydurma... Tabii kurar" var, o da başka..."
Ona bu zehir hakkında bir hayli bilgi verdim ama beni pek dinlemedi.
Sadece, "Zehir dolabınızda kurar var mı?" diye sordu.
Olmadığını söyleyince de kadının gözünden düştüm sanırım.
O çıkarken, ben de hayretle arkasından bakıyordum. Doğrusu Bayan Russel'ın polisiye romanlara meraklı olduğu hiç aklıma gelmemişti.
(*) Güney Amerika yerlilerinin oklarına sürdükleri bitkisel zehir.

III. Kabak yetiştiren adam

Sofrada Caroline'a, akşam yemeğini Roger Ackroyd'la yiyeceğimi söyledim. İtiraz etmedi. Aksine, "Fevkalade," dedi. "Her şeyi öğrenirsin... Ha, aklıma gelmişken, Ralph'in nesi var?"
Hayretle, "Ralph'in mi?" diye tekrarladım. "Hiçbir şeyi yok."
"O halde neden Fernly Park Köşkü'nde değil de Üç Domuz Hanı'nda kalıyor?"
Kız kardeşimin istihbarat servisine diyecek yoktu doğrusu. O şaşkınlığım arasında istemememe rağmen, "Ackroyd bana Ralph'in Londra'da olduğunu söyledi," diye ağzımdan kaçırıver-dim.
"Ya?..." Caroline bunu düşünürken burnunun ucu yine se-yirmeye başladı. Sonra da, "Ralph, Üç Domuz Hanı'na dün sabah inmiş," dedi. "Hâlâ da orada. Dün gece bir kızla çıkmış."
Buna hiç şaşırmadım. Ralph'in işi gücü kızlarla gezmekti zaten. "Meyhanede garsonluk eden kızlardan biriyle mi?"
"Hayır... Kızın kim olduğunu bilmiyorum." Caroline için acı bir şeydi bu. Fakat yenilmez kız kardeşim, ilave etti. "Ama onun kim olduğunu tahmin edebilirim."
Sabırla bekledim.
"Kuzini tabii."
Hayretle bağırdım. "Flora Ackroyd mu?"
Tabii aslında Roger Ackroyd'un erkek kardeşinin kızı olan Flora, Ralph Paton'un akrabası değil. Ama herkes Ralph'i uzun zamandan beri Ackroyd'un oğlu saydığından, kızdan da delikanlının "kuzini" diye söz ediyorlar.
Kız kardeşim, "Evet, Flora Ackroyd," dedi.
"Ralph onu görmek isteseydi, kalkar köşke giderdi."

Caroline büyük bir zevkle, "Onlar gizlice nişanlanmışlar," diye cevap verdi. "Roger Ackroyd, buna taraftar değil. Onun için de gençler gizlice buluşuyorlar."
Caroline'ın teorisinde bir sürü hata vardı ama onunla tartışmak istemiyordum. Komşumuz hakkındaki masumca bir sözüm konunun değişmesine sebep oldu.
Yanımızdaki köşkün adı, "Larches"dır. Geçenlerde oraya bir yabancı yerleşti. Caroline, adamın yabancı olduğundan başka bir şey öğrenemediği için fena halde öfkeleniyordu. Adamın adı Poirot'du galiba ve kabak yetiştirmeye meraklıydı. Ama bu ka-darcık bilgi kardeşime yeterli gelmiyordu tabii.
"Caroline'cığım," dedim. "Adamın eskiden berber olduğu muhakkak. Bıyıklarını görmedin mi?"
Caroline aynı kanıda değildi. "Berber olsaydı, saçları da dalgalı olurdu. Bütün berberlerin saçı dalgalıdır." Kız kardeşim öfkeli bir sesle ekledi. "Adam hakkında bir karara varamıyorum. Geçen gün çapasını ödünç aldım. Bana büyük nezaket gösterdi. Fakat ağzından laf alamadım. Açık açık, 'Siz Fransız mısınız?' diye sordum. 'Değilim,' dedi. Ondan sonra da nedense kendisine başka bir şey soramadım."
Esrarlı komşumuz ilgimi çekmeye başlıyordu. Caroline'ı susturmasını bilen bir adam güçlü bir kişiliğe sahip olmalıydı. İçimden gülerek kalktım, bahçeye çıktım. Bahçeyle uğraşmaktan çok hoşlanırım. Tam yabani otları ayıklamaya

daldığım sırada bir şey hızla kulağımın yanından geçerek yere düştü. Bir kabaktı bu.
Öfkeyle başımı kaldırdım. Solumdaki duvarın üzerinde bir çehre belirmişti. Yumurta biçiminde bir baş ve şüphe uyandıracak kadar siyah saçlar. Gayet kocaman bir bıyık, insanı dikkatle süzen bir çift göz. Bu esrarlı komşumuz Bay Poirot'du.
Adam hemen özür dilemeye başladı. "Binlerce kez pardon, mösyö. Kendimi savunmak için söyleyebilecek bir şeyim yok. Aylardan beri kabak yetiştiriyorum. Fakat bu sabah birdenbire
M.

bu kabaklara kızdım ve onları gezmeye göndermeye karar verdim. İçlerinden en büyüğünü yakaladığım gibi duvarın üzerinden fırlattım. Kendimden utanıyorum, mösyö. Özür dilerim."
Bu kadar özürden sonra öfkem geçti tabii. Fakat komşumun sağa sola iri sebzeleri fırlatıp atmaya meraklı olacağını da hiç sanmıyordum.
O acayip, ufak tefek adam düşüncelerimi okumuştu galiba. "Ah, hayır," diye bağırdı. "Endişelenmeyin. Böyle bir merakım yok. Fakat insanlar çok acayip, mösyö. Yıllarca bir işi bırakmak, bir kenarda huzur içinde yaşamak için çırpınıyorlar. Bu gayelerine erişince de o sevmedikleri eski işlerini arıyorlar."
Ağır ağır, "Evet," diye cevap verdim. "Bu çok görülen bir şey. Belki ben de bunun en canlı örneğiyim. Bir yıl önce mirasa kondum. Bu bir hayalimi gerçekleştirmeye yetecek kadar bir şeydi. Ben daima dünyayı dolaşmayı, uzun yolculuklara çıkmayı isterdim. Ama mirasa konalı bir yıl olmasına rağmen bakın hâlâ buradayım."
Ufak tefek komşum başını salladı. "Bunun sebebi alışkanlık. Aslına bakarsanız benim işim çok ilgi çekiciydi. Dünyanın en ilginç işiydi."
O anda Caroline'lığım tuttu. Ona cesaret vermek ister gibi, "Evet?" dedim. "İnsanların karakterlerini incelemekten çok hoşlanırdım,
rnösyö."
Evet, adamın esk'den berber olduğu muhakkaktı.
"Bundan başka yakın bir arkadaşım vardı. Yıllarca yanımdan ayrılmamış olan bir arkadaşım. Zarnan zaman insanı korkutacak kadar aptallaşırdı. Fakat kendisini yine de çok severdim. Biliyor musunuz, şimdi onun aptallıklarını bile özlüyorum. Onun saflığı, dürüstlüğü, üstün zekâmla kendisini şaşırtmam... Bunları anlatamayacağım kadar arıyorum."

Anlayışlı bir tavırla, "Arkadaşınız öldü mü?" diye sordum.
"Hayır, efendim.'Yaşıyor ama dünyanın bir ucunda. Kendisi Arjantin'de şimdi."
Kıskançlıkla, "Arjantin," dedim. Güney Amerika'ya gitmeyi daima istemiştim. İçimi çektim. Sonra da Bay Poirot'nun anlayışlı bir tavırla bana baktığını fark ettim. Bu küçücük adam anlayışlı bir insana benziyordu.
"Oraya gideceksiniz, değil mi?" dedi.
Tekrar içimi çekerek başımı salladım. "Bir yıl önce oraya gidebilirdim. Ama budalalık ettim. Budalalık ve aç gözlülük. Cismi bırakıp, gölgesini seçtim."
Bay Poirot mırıldandı. "Anlıyorum. Borsada oynadınız."
Üzüntüyle başımı salladım. Fakat içimden de gülüyordum. Bu gülünç küçük adam pek de ciddiydi.
Birdenbire, "Kirpi Petrol Kuyuları'na mı para yatırdınız?" diye sordu.
Hayretle baktım. "Doğrusu onları da düşünmedim değil. Fakat sonunda Batı Avustralya'daki altın madenlerinde karar kıldım."
Komşum, yüzünde anlayamadığım bir ifadeyle bana bakıyordu. Sonunda, "Kader," dedi.
Öfkeyle sordum. "Kader de neymiş?"
"Kirpi Petrol Kuyuları'yla Batı Avustralya'daki altın madenleri üzerinde ciddiyetle duran bir adama komşu olmam kaderin oyunu. Söyleyin bana kızıl saçlılardan da hoşlanır mısınız?"
Ağzım bir karış açık, ona bakakaldım. Kahkahalarla gülmeye başladı. "Korkmayın, korkmayın, çıldırmadım. Demin sözünü ettiğim arkadaşım gençliğinde bütün

kadınların iyi, çoğunun da güzel olduğunu düşünürdü. Siz orta yaşlı bir adamsınız. Doktorsunuz. Hayat hakkında da bir fikriniz var... Demek sizinle komşuyuz? Kız kardeşinize en iyi kabaklarımdan birini takdim etmek

istiyorum." Eğildi ve sonra elinde-koskocaman bir kabakla doğruldu. Neşeyle gülümsüyordu. "Bu sabah boşa gitmiş sayılmaz. Böylece uzaklardaki arkadaşıma benzeyen biriyle tanıştım. Ha, aklıma gelmişken. Başını arkaya atarak, hafif bir tebessümle etrafta dolaşan, o simsiyah saçlı, yakışıklı genç kim?"
Tarif ettiği genci hemen tanıdım. "Ralph Paton olmalı."
"Onu daha önce buralarda görmedim."
"Evet. Uzun zamandır köyde değildi. Fernly Park Köşkü'nde oturan Bay Ackroyd'un oğlu... Daha doğrusu üvey oğlu."
Komşum, sabırsızca bir hareket yaptı. "Ah, bunu tahmin etmeliydim. Bay Ackroyd, ondan bana sık sık söz etti."
Hafif bir hayretle, "Bay Ackroyd'u tanıyor musunuz?" diye sordum.
"Bay Ackroyd, benimle Londra'da çalıştığım sıralarda tanıştı. Ona buradakilere mesleğimi açıklamamasını söyledim."
Bu sözleri onun kendini beğenmişliğine verdim. "Ya?"
Fakat o adeta ukalaca bir gülümsemeyle sözlerine devam etti. "İnsan bazen kim olduğunun bilinmesini istemiyor. Ortalığı velveleye vermek niyetinde değilim. Hatta buradakilerin adımı yanlış söylemelerine de aldırmıyorum."
Ne söyleyeceğimi şaşırmıştım. "Ya, öyle mi?"
Bay Poirot, düşünceli bir tavırla, "Ralph Paton," dedi. "Demek o Bay Ackroyd'un yeğeni güzel Bayan Flora'yla nişanlı?"
Çok şaşırdım. "Bunu size kim söyledi?"
"Bay Ackroyd. Bir hafta önce. Bundan çok memnun. Anladığım kadarıyla iki gencin nişanlanmasını çoktan beri istiyormuş. Hatta delikanlıya biraz baskı da yapmış sanırım. Ama bu doğru değil. Bir genç, kendisi istediği için evlenmelidir. Üvey babasını memnun etmek için değil."
Fikirlerim altüst olmuştu. Ackroyd eski bir berbere sırlarını açacak bir insan değildi. O halde bu ufak tefek adam eski bir

berber olamazdı. Şaşkınlığımdan aklıma ilk gelen şeyi söyledim. "Ralph Paton neden dikkatinizi çekti? Çok yakışıklı olduğu için mi?"
"Hayır... değil. Aslında kendisi bir İngiliz için çok yakışıklı gerçekten. Hayır, o delikanlıda anlayamadığım bir şey var." Sanki Ralph'i kendi bildiği bir şeye göre ölçüyordu. Tam o sırada kız kardeşim evden seslendi.
İçeri girdim. Caroline, başında şapkasıyla holdeydi. Eve yeni döndüğü anlaşılıyordu. Başlangıç yapmaya lüzum görmeden, "Bay Ackroyd'la karşılaştım," dedi. "Eee?"
"Onu durdurdum tabii. Fakat bir acelesi vardı sanırım. Ona hemen Ralph'i sordum. Çok şaşırdı. Delikanlının burada olduğunu bilmiyordu anlaşılan. Hatta bana yanıldığımı da söyledi. Ben hata yapar mıyım hiç!"
"Saçma," dedim. "Ackroyd, seni iyi tanır." "Sonra bana Ralph'le Flora'nın nişanlandıklarını söyledi." Hafif bir gururla sözünü kestim. "Bunu ben de biliyorum." "Kim söyledi?" "Yeni komşumuz."
Caroline bir an hayretle bana bakakaldı. Sonra, "Bay Ack-royd'a Ralph'in Üç Domuz Hanı'nda kaldığını anlattım," dedi.
"Caroline," diye bağırdım. "Her duyduğunu yayma merakın yüzünden birçok kimseye kötülük edebileceğini hiç düşünmüyor musun?"
Kardeşim, cevap verdi. "Saçma. Herkes her şeyi bilmeli. Onlara gerçekleri açıklamanın benim görevim olduğuna inanıyorum. Bay Ackroyd da bana minnet duyduğunu söyledi. Yanımdan ayrılınca doğru hana gitti sanırım. Eğer öyleyse kesinlikle Ralph'i bulamamıştır." "Öyle mi?"

"Evet. Korudan dönerken..."

"Korudan dönerken mi?" diye yineledim.
Caroline kızarmak inceliğini gösterdi. Sonra da, "Hava o kadar güzeldi ki," diye bağırdı. "Biraz dolaşayım, diye düşündüm. Koru sonbaharda pek güzel oluyor... Tam ağaçların arasından geçerken birtakım sesler duydum." Kardeşim durdu.
"Evet?"
"Konuşanlardan biri Ralph Paton'du. Bunu hemen anladım. Diğeriyse bir kızdı. Tabii onları dinlemek gibi bir niyetim yoktu."
Alayla sözünü kestim. "Tabii, tabii. Ona ne şüphe?"
Fakat Caroline alayımın farkına varmadı bile. "Ama sesleri yine de kulağıma geldi. Kız bir şey söyledi. Bunun ne olduğunu pek anlayamadım. Ralph cevap verdi. Sesi çok öfkeliydi. 'Kızım' dedi. 'Bizim ihtiyarın beni mirasından çıkarmasının ihtimal dahilinde olduğunun farkında değil misin? Son birkaç yıl onu canından bezdirdim. Biraz daha öfkelenirse bana beş para bile bırakmaz. Halbuki bizim paraya ihtiyacımız var. Bizim ihtiyar öldüğü zaman ben de büyük bir servete konacağım. Aslında o bir hayli cimri ama parası da bol. Onun vasiyetnamesini değiştirmesi hiç işime gelmez. Sen her şeyi bana bırak ve endişelenme.' İşte böyle söyledi Ralph. Tarn o sırada korkarım kuru bir dala bastım. Dal çatırdayınca onlar da seslerini alçalttılar. Ve yürüyerek uzaklaştılar. Tabii peşlerinden gidemezdim. Bu yüzden kızın kim olduğunu göremedim."
"Herhalde buna çok üzüldün," dedi. "Ama ondan sonra hemen Üç Domuz Hanı'na koştun. Baygınlık hissettiğin için de meyhane bölümüne dalarak, konyak istedin. Böylece garson kızlardan ikisinin de orada olup olmadığına baktın."
Caroline; hiç duraksamadan, "Ralph'in konuştuğu garson kızlardan biri değildi," diye cevap verdi. "Korudaki kızın Flora olduğundan hemen hemen eminim. Fakat..."

"O zaman bu sahne de anlamsızlaşıyor," diye başımı salladım.
"Kız Flora değilse, kimdi?"
Kız kardeşim, köyde yaşayan kızları saymaya başladı. Ben de bir hastam hakkında bir şeyler mırıldanarak dışarı fırladım. Doğru Üç Domuz Hanı'na gittim. Herhalde Ralph Paton artık oraya dönmüştü.
Ralph'i iyi tanırdım. Belki de köydeki insanların arasında onu en iyi tanıyan bendim. Delikanlının annesini de yakından tanırım. Ralph bir bakıma kalıtım kurbanıydı. Onda annesinin içki düşkünlüğü yoktu ama zayıf tarafları olan bir gençti. Bu sabah dost olduğum komşumun da dediği gibi delikanlı çok yakışıklıydı. Bir seksen boyunda, atletik yapılıydı. Biçimli bir yüzü vardı. Annesi gibi esmerdi. Neşeyle çabucak güler, kızların başını kolaylıkla döndürürdü. Fazla müsrif ve tembeldi. Hiçbir şeye saygısı yoktu. Ama bu kusurlarına rağmen onu yine de severdiniz.
Handa bana Ralph'in biraz önce döndüğünü söylediler. Doğru delikanlının odasına çıktım. Gördüğüm ve duyduğum şeyler dolayısıyla bir an onun beni karşısında görünce memnun olmayacağını da düşünmedim değil. Fakat yanılmışım.
Ben kapıdan girince Ralph, "A, Sheppard gelmiş," diye bağırdı. Elini uzatarak bana doğru yürüdü. Tatlı bir gülücük yüzünü aydınlatıyordu. "Bu Tanrfnm cezası yerde görmekten sevindiğim bir siz varsınız."
Kaşlarımı kaldırdım. "Köydekiler sana ne yaptılar?"
Öfkeyle güldü. "Bu uzun bir hikâye. İşlerim hiç de rast gitmiyor, doktor." Bir an durdu. Sonra sıkıntıyla ilave etti. "Açıkçası başım dertte. Üstelik ne yapmam gerektiğini de bilmiyorum."
Şefkatle, "Ne oldu?" diye sordum.
"O üvey babam olacak Tanrı'nın cezası adam..."

"Ne yaptı?"
"Henüz yapmadı. Ama yapacak."
"Durum gerçekten çok... ciddi mi?"
Başını salladı, iyice ciddileşmişti. "Bu sefer kurtuluş da yok sanırım." Bir an durdu. "İşin içinden nasıl çıkacağımı da bilmiyorum."
Usulca, "Eğer benim yapabileceğim bir şey varsa..." diye başladım.

Fakat o kesin bir tavırla başını salladı. "Teşekkür ederim doktor. Fakat sizi bu işe karıştıramam. Tek başıma hareket etmek zorundayım." Değişik bir tavırla yineledi. "Evet, tek başıma hareket etmek zorundayım."

IV. Fernly Köşkü'nde akşam yemeği

Fernly Köşkü'nün kapısını çalarken yedi buçuğa birkaç dakika vardı. Eşikte hemen uşak Parker belirdi. Gece o kadar güzeldi ki köşke kadar yürümüştüm. Büyük, dört köşe hole girdim. Parker pardösümü aldı. O sırada Ackroyd'un sekreteri holden geçti. Raymond adında kibar bir gençti. Elinde bir sürü kâğıtla Ackroyd'un çalışma odasına doğru gitti.

"Hoş geldiniz, doktor. Yemeğe mi davetlisiniz? Yoksa biri mi hasta?" Bu son sözleri elimdeki siyah çantam dolayısıyla söylemişti.

Çantayı, meşe masanın üzerine bırakarak bir doğuma çağrılmam ihtimali olduğunu anlattım.

Raymond başını sallayarak ilerledi; sonra da omzunun üzerinden, "Salona gidin," diye seslendi. "Yolu biliyorsunuz. Hanımlar bir iki dakikaya kadar inerler. Ben bu kâğıtları Bay Ack-royd'a götürüyorum. Kendisine geldiğinizi söylerim."

jtt^B.

M.

L

Raymond gözükünce Parker çekilmişti. Şimdi holde yalnızdım. Büyük aynaya bakarak, kravatımı düzelttim. Tam salonun kapısını açarken kulağıma bir ses geldi. Sanki bir pencere kapanmıştı. Ama o sırada bunu belirsiz bir şekilde fark ettim ve üzerinde de durmadım.

Kapıyı açarak, içeri girdim. Az kalsın, Bayan Russel'la çarpışıyordum. Kâhya kadının yanakları pembeleşmişti. O anda gayet hoş bir hali vardı. Hiç ak düşmemiş saçlarıyla gerçekten güzel bir kadındı. Dalgın dalgın, acaba dışarıdan mı geliyor, diye düşündüm. Çünkü kadın soluk soluğaydı.

"Korkarım birkaç dakika erken geldim," dedim.

"Ah, sanmıyorum... Saat tam yedi buçuk, doktor." Bir an durdu. "Bu akşam yemeğe geleceğinizi bilmiyordum. Bay Ackroyd bundan hiç söz etmedi." Bana yemeğe davet edilmem hiç hoşuna gitmemiş gibi geldi. Ama bunun sebebini de anlayamadım.

"Diziniz nasıl?" diye sordum.

"Teşekkür ederim, doktor. Eskisi gibi. Ben artık gideyim. Bayan Ackroyd, neredeyse aşağıya iner. Be... ben buraya çiçeklere bakmak için geldim." Çabucak odadan çıktı.

İlerledim. Kadının odada neden bulunduğunu açıklamaya kalkışması da tuhafıma gitmişti. Sonra, duyduğum pencere sesi olamaz, diye düşündüm. Zira bu odada pencere değil, camlı kapılar vardı. Bunu daha önce düşünmem gerekirdi. Vakit geçirmek için, duyduğum ne sesiydi diye kendime sordum. Ocakta yanan kömürlerin çıtırdısı mı? Hayır... Kapanan bir çekmecenin gürültüsü mü? Olanaksız...

Sonra gözüm "vitrin masa" denilen bir şeye ilişti. Bunun kapağını açıyor ve alttaki camdan içindekileri seyrediyordunuz. Yaklaşarak buna baktım. Vitrinde sadece bir iki eski gümüş parça. Kral Charles l'in bebeklik pabucu, yeşimden yapılmış Çin

ı

bibloları ve Afrika'da yapılmış eşyalar vardı. Yeşim biblolardan birini daha yakından incelemek istediğim için kapağı açtım. Fakat kapak elimden kayarak kapandı.

O zaman çıkan sesi tanıdım. Duyduğum kapağın kapanmasından çıkan gürültüydü. Kapağı tekrar açarak, bibloların üzerine eğildim.

Ben bunları incelerken kapı açılarak Flora Ackroyd içeri girdi.

Birçok kişi ondan hoşlanmazdı. Ama herkes ona hayrandı. Uçuk sarı saçlı, koyu mavi gözlü, kadife ciltli gayet sağlıklı bir kızdı.

Genç kız, yanıma yaklaşarak, vitrindeki eşyalara baktı ve Kral Charles'ın bebek ayakkabıları giydiğine inanmadığını söyledi.

Sonra da, "Beni tebrik etmediniz, Dr. Sheppard," dedi. "Yoksa duymadınız mı?" Sol elini uzattı. Parmağında bir tek inci olan harikulade güzel bir yüzük vardı. "Ralph'le evleneceğim. Amcam pek memnun. Böylece ben ailede kalmış olacağım."

İki elini birden avuçlarına aldım. "Çok mutlu olacağını umarım, yavrum."
Flora, o sakin sesiyle, "Ralph'le bir aydan beri nişanlıyız," diye devam etti. "Fakat bunu daha dün ilan ettik. Amcam, Cro-os-Stones'u onartacak. Biz de Ralph'le güya çifçilik yapacağız. Aslında bütün kış avlanacak, kentteki toplantılara katılacak, sonra da yatla dolaşacağız. Ben denize bayılırım."
Kapı açılarak, Bayan Cecil Ackroyd içeri girdi. Geç kaldığı için özür dileyip duruyordu. Burada istemeyerek Bayan Cecil Ack-royd'dan nefret ettiğimi açıklıyorum. Kadın diş, kemik ve sıra sıra zincirden ibaretti. Hiç de hoş olmayan bir yaratıktı. Ufak, uçuk mavi gözleri vardı. Ne kadar tatlı konuşursa konuşsun, daima buz gibi soğuk olurdu bu gözler.

Kadının elini sıkarken, "Flora'nın nişanını duydunuz mu, doktor?" diye sordu. "Bir anne kalbi için bunun ne kadar tatlı bir şey olduğunu bilemezsiniz." Ne kadar hisli olduğunu belirtmek için derin derin içini çekti. Ama o soğuk gözleriyle beni süzüp duruyordu. "Aklıma bir şey geldi. Siz sevgili Roger'ın eski arkadaş-larındansınız. Zavallı Cecil'in dul karısı olarak bu işi halletmek benim için güç. Halbuki bir sürü sıkıcı şey var. Roger'ın sevgili Flora'ya önemli bir para vermek niyetinde olduğunu biliyorum. Ama sevgili Roger para işlerinde 'birazcık' acayiptir. Siz... bu konuda onun ağzını arar mısınız? Flora sizi çok sever. Artık sizi eski dostlarımızdan sayıyoruz. Halbuki tanışalı ancak iki yıl oldu."
Kapı açılınca rahat bir soluk aldım. Böylece kadın bu lafı fazla uzatmayacaktı. "Bay Blunt'ı tanıyorsunuz, değil mi, doktor?"
"Evet," dedim. "Tabii." Çok kişi Hector Blunt'm adını duymuştur. En olmayacak yerlerde vahşi hayvanlar avlar. Ondan söz ettiğiniz zaman hemen, "Blunt mı, şu ünlü avcı değil mi?" derler.
Hector Blunt'm Ackroyd'la olan dostluğu beni daima şaşırtırdı. İki adam arasında büyük bir tezat vardı Hector Blunt, Ack-royd'dan altı yedi yaş küçüktü sanırım. Onlar çok gençken arkadaş olmuşlardı. Sonradan yollarının ayrılmasına rağmen dostlukları devam etmişti. Blunt iki yılda bir on beş gün kadar Fernly'de kalırdı. Ön kapıdan girer girmez gözünüze ilişen duvardaki kocaman boynuzlu bir hayvan başı da size onların arka-daşlağım anımsatırdı.
Hector Blunt o kendisine has kesin fakat yumuşak adımlarıyla salona girdi. Orta boylu, güçlü kuvvetli bir adamdı. Daima ifadesiz olan yüzü güneşten yanarak bakır rengini almıştı. Gri gözleri insanda onun uzaklarda olan bir şeyi algılıyormuş hissine kapılmasına neden olurdu. Pek az konuşurdu Hector Blunt. Cümleleri de sanki bunları istemeyerek söylüyormuş gibi kesik kesik olurdu.

"Nasılsın, Sheppard?" dedi. Sonra da şöminenin önünde durarak, başımızın üzerinden ilerideki bir noktaya baktı. Timbuk-tu'dan gelen çok ilginç bir şeyi seyrediyordu.
Flora, "Bay Blunt," dedi. "Bana şu Afrika eşyalarını izah etsenize. Onların ne işe yaradıklarını bildiğinizden eminim."
Hector Blunt'm kadınlardan kaçtığını söylerlerdi. Fakat adamın adeta hevesle hemen Flora'nın yanına gittiğini fark ettim. Birlikte vitrinin üzerine eğildiler.
Bayan Ackroyd'un tekrar para konusunu açacağından korktuğum için hemen yeni bir karanfilden söz açtım. Zira o sabahki gazetede bundan söz ediliyordu. Bayan Cecil Ackroyd'un çiçeklerden anladığı yoktu ama kadın bilgili görünmeye de meraklıydı. Böylece yemek zamanına kadar tatlı tatlı konuştuk.
Sofrada yerim, Bayan Ackroyd'la Flora'nın arasındaydı. Geoffrey Raymond ise adamın yanında oturuyordu.
Yemek hiç de eğlenceli geçmedi. Ackroyd'un aklının başka yerde olduğu belliydi. Berbat bir haldeydi adam. Hemen hemen hiçbir şey diyemedi. Bayan Ackroyd, ben ve Raymond konuşmaya çalıştık. Amcasının üzüntüsü Flora'yı etkilemiş gibiydi. Blunt ise konuşkan bir adam değildi zaten.

Yemekten hemen sonra Ackroyd koluma girdi. Ve beni çalışma odasına götürdü. "Kahve içtikten sonra kimse bizi rahatsız etmez. Raymond'a yanımıza kimseyi sokmamasını tembih ettim."
Belli etmeden usulca onu inceledim. Büyük bir heyecanın etkisinde olduğu belliydi. Bir süre odada bir aşağı bir yukarı dolaştı. Parker elinde kahve tepsisiyle içeri girince de, şöminenin önündeki bir koltuğa çöktü.
Çalışma odası rahat bir yerdi. Duvarlardaki raflar kitap doluydu. Mavi deri koltuklar çok genişti. Pencerenin önündeki büyük masada düzenle sıraya dizilmiş bir sürü kâğıt vardı. Yuvarlak bir masaya ise dergiler ve spor gazeteleri konulmuştu.

Ackroyd kayıtsız bir tavırla, "Son zamanlarda yemekten sonra tekrar o ağrıları hissetmeye başladım," dedi. "Bana o tabletlerinden biraz daha vermelisin."
Anlaşılan uşak da konuşmamızın tıpla ilgili olduğu izlenimini uyandırmak istiyordu.
Ona uydum. "Bunu tahmin etmiştim. Yanımda tablet getirdim."
"Aferin. Onları versene."
"Tabletler çantamda. Hole bıraktım. Gidip alayım."
Ackroyd, beni durdurdu. "Zahmet etme. Parker, çantanı getirir." Uşağa döndü. "Parker, lütfen doktorun çantasını getir."
"Emredersiniz efendim." Uşak çıktı.
Ben tam konuşacağım sırada Ackroyd, elini kaldırdı. "Acele etme. Bekle. Sinirlerimin ne kadar gergin olduğunun... kendimi güçlükle tuttuğumun farkında değil misin?"
Bu belliydi. Bir hayli endişelendim. Aklıma türlü şeyler geliyordu.
Ackroyd, "Pencereler kapalı mı, bak," dedi.
Biraz şaşırmıştım. Kalkıp pencereye gittim. Kalın mavi perdeler kapalıydı ama cam aralıktı.
Ben penceredeyken Parker elinde çantamla içeri girdi. Perdenin altından çıktım. "Tamam."
"Mandalı çevirdin mi?"
"Evet, evet. Nen var senin, Ackroyd?" Kapı o sırada Par-ker'ın arkasından kapanmıştı. Yoksa bu soruyu sormazdım.
Ackroyd, cevap vermeden önce bir dakika bekledi. Sonra ağır ağır, "Cehennem azabı çekiyorum," diye mırıldandı. "Bırak o Tanrı'nın cezası tabletleri şimdi. Ben onlardan mahsus söz ettim. Hizmetçiler ve uşaklar çok meraklı oluyorlar. Gel otur. Kapı da kapalı değil mi?"
"Evet, evet. Konuşmamızı kimse duyamaz. Endişelenme."

"Sheppard, son yirmi dört saat içinde neler çektiğimi kimse bilemez. Bütün dünyası başına yıkılan bir adam varsa, işte o da benim. Şu Ralph sorunu da bardağı taşıran son damla. Ama şimdi ondan söz edecek değiliz. Önemli olan diğer... diğeri... Ne yapmam gerektiğini bilmiyorum. Halbuki çabucak karar vermem gerekiyor."
"Sorun nedir?"
Ackroyd, bir iki dakika sesini çıkarmadı. Sonra da bana hiç beklemediğim bir soru sordu. "Sheppard, son hastalığı sırasında Ashley Ferrars'a sen baktın, değil mi?"
"Evet, ben baktım."
Ondan sonraki soruyu daha da güçlükle sordu. "Şey... hiç aklına... hiç aklına... onun zehirlenmiş olabileceği geldi mi?"
Bir an sesimi çıkarmadım. Sonuçta Roger Ackroyd, kız kardeşim Caroline değildi.
"Sana gerçeği söyleyeceğim. Adam öldüğü sırada hiçbir şüphem yoktu. Fakat kız kardeşimin gevezeliği yüzünden bu sorunu düşünmeye başladım. O zamandan beri de bu şüpheyi kafamdan atamadım. Fakat o şüphenin dayandığı bir temel de yok."
Ackroyd, "Adam zehirlenmişti," dedi. Boğuk, kuru bir sesle konuşmuştu.
Çabucak sordum. "Kimin tarafından?"
"Karısı..."
"Nereden biliyorsun?"
"Bunu bana kadın kendisi söyledi."
"Ne zaman?"

"Dün... Tanrı'm. Dün! Bana aradan on yıl geçmiş gibi geliyor!"
Bekledim.
Kısa bir sessizlikten sonra o sözlerine devam etti. "Tabii bunları sana her şeyin aramızda kalması koşuluyla anlatıyorum.

Senden fikir almak istiyorum. Bu yükü tek başıma taşımam mümkün değil. Demin de söylediğim gibi, ne yapacağımı bilmiyorum."
"Bana bütün öyküyü anlatabilir misin?" dedim. "Henüz durumu öğrenmiş değilim. Bayan Ferrars nasıl oldu da sana böyle bir itirafta bulundu?"
"Mesele şöyle... Üç ay önce Bayan Ferrars'a evlenme teklif ettim. Beni reddetti. Sonra teklifimi yineledim. Bu kez razı oldu. Fakat nişanımızı onun yas devresi sona erinceye kadar açıklamamamı istedi. Dün kendisine giderek, kocasının ölümünün üzerinden bir yıl, üç hafta geçtiğini söyledim. 'Artık nişanımızı herkese ilan edebiliriz,' dedim. Birkaç günden beri hali, tavrı bir tuhaftı. Sonra birdenbire bana açılıverdi. O alçak kocasından nasıl nefret ettiğini... Bana âşık olduğunu... Ve sonunda o korkunç yola başvurduğunu anlattı... Zehir! Tanrı'm! Soğukkanlılıkla işlenmiş bir cinayetti bu!"
Ackroyd'un yüzünde dehşet ve tiksinti olduğunu görüyordum. Herhalde Bayan Ferrars da aynı şeyi görmüştü. Ackroyd aşk uğruna her şeyi hoş görecek bir adam değildi. Aslında yasaya uymaktan hoşlanan, dürüst bir insandı. Herhalde o itiraf anında da tiksintiyle kadının yanından uzaklaşmıştı.
Ackroyd alçak, monoton bir sesle konuşmasına devam etti. "Evet, Bayan Ferrars, her şeyi itiraf etti. Anlaşılan işi başlangıçtan beri bilen biri varmış. Bu kimse, kadına şantaj yaparak, ondan bol bol para koparıyormuş. Şantajcının baskısı kadını yarı deli hale sokmuş."
"Kimmiş o adam?"
Birdenbire gözlerimin önünde Bayan Ferrars'la Ralph Pa-ton belirdi. Birbirlerine sokulmuş, konuşarak yürüyorlardı. Ani bir endişe duydum fakat... hayır, bu olanaksızdı. Ralph'in o gün beni karşılarken ki açındıran tavırlarını anımsadım. Düşüncem saçmaydı!

Ackroyd ağır ağır, Bayan Ferrars bana şantajcının adını açıklamadı," dedi. "Buna yanaşmadı... Zaten şantajcının erkek olduğunu da açıkça söylemedi. Fakat tabii..."
"Tabii," diye başımı salladım. "Şantajcının erkek olduğu kesin. Kimseden kuşkulanmıyor musun?"
Ackroyd, inleyerek, başını ellerinin arasına aldı. "Olamaz. Böyle bir şeyi düşünmek bile delilik. Hayır, aklıma gelen bu çılgınca şüpheyi sana bile itiraf edecek değilim. Yalnız sana şu kadarını açıklayacağım: Bayan Ferrars'ın bir sözü şantajcının evimden biri olabileceğini düşündürdü bana. Ama bu olamaz. Herhalde ben onun sözlerini yanlış anladım."
"Bayan Ferrars'a ne dedin?" diye sordum.
"Ne diyebilirdim ki? Tabii benim ne kadar sarsıldığımı fark etti. Ayrıca şu sorun da vardı: bu sorunda bana düşen görev neydi? Zira o itirafıyla beni suç ortağı durumuna sokmuştu. Sanırım Bayan Ferrars, bunu benden daha çabuk anladı. Ben donmuş kalmıştım. Benden yirmi dört saat süre istedi. Bu sürenin sonuna kadar hiçbir şey yapmayacağıma dair yemin ettirdi bana. Ayrıca kendisine şantaj yapan o köpeğin adını da inatla gizledi. Belki de hemen o ahlaksıza gidip, üzerine yürüyeceğimi düşünüyordu. Tabii o zaman Bayan Ferrars'ın suçu da ortaya çıkacaktı. Bana, 'Yirmi dört saat sona ermeden benden haber alacaksın,' dedi. Tanrı'm! Sana yemin ederim, Sheppard, onun intihar edeceği aklımın ucundan bile geçmedi. Ve buna ben neden oldum."
"Hayır, hayır," dedim. "İşi abartıyorsun. Bayan Ferrars'ın ölümünden sorumlu olan sen değilsin."
"Şimdi ne yapacağım? Zavallı kadın öldü. Geçmişi açıklamak ne işe yarar?"
Başımı salladım. "Ben de aynı kanıdayım."

"Fakat bir sorun daha var. Bayan Ferrars'ı ölüme sürükleyen o alçağı nasıl bulacağım? Adam, kadının cinayet işlediğini biliyordu. İğrenç bir akbaba gibi başına çökmüştü. Bayan Fer-rars, suçunun cezasını çekti. O alçak cezasını çekmeden bu işten yakasını sıyıracak mı?"
Ağır ağır, "Anlıyorum," diye mırıldandım. "Onun yakalanmasını mı istiyorsun? Fakat o zaman herkes meseleyi duymaz mı?"
"Evet, bunu da düşündüm."
"Ben de senin gibi o ahlaksızın cezalandırılmasını istiyorum. Ama bunun bedelini de gözönüne almak gerek."
Ackroyd ayağa kalkarak dolaşmaya başladı. Sonra tekrar koltuğuna döndü. "Buraya bak, Sheppard. İşi böyle bıraksak. Eğer Bayan Ferrars'dan bir haber çıkmazsa, sorunu karıştırmayacağım."
Merakla sordum. "Ondan haber çıkmazsa, ne demek?"
"Bayan Ferrars'ın bana ölmeden önce... şu ya da bu şekilde bir haber bıraktığına eminim. Bana öyle geliyor."
"O, mektup ya da ağızdan bir haber bırakmamış mı?"
"Sheppard, onun bana haber bıraktığından eminim. Ayrıca Bayan Ferrars'ın bilhassa ölümü seçerek bu işin açıklanmasını istediğini belirttiğini düşünüyorum. Bunu kendisini ölüme sürükleyen adamın cezalandırılması için yaptı. Onu tekrar görseydim herhalde bana adamın adını da söyler ve onun cezalandırılması için elimden geleni yapmamı isterdi."
"Anlıyorum... Bayan Ferrars'ın haberi..."
Sustum. Çünkü kapı açılmış ve Parker elinde gümüş bir tepsiyle içeri girmişti. Tepside bazı mektuplar vardı. "Akşam postası, efendim." Uşak, tepsiyi Ackroyd'a uzattı. Sonra kahve fincanlarını alarak dışarı çıktı.
Birdenbire Ackroyd'un donmuş gibi mavi bir zarfa baktığını fark ettim. Diğer mektuplar yere düşmüştü.

Ackroyd,-"Bu onun yazısı," diye fısıldadı. "Herhalde gece gidip bunu kutuya attı... şeyden önce... şeyden önce..." Zarfı telaşla yırtarak içinden kalın bir kâğıt çıkardı. Sonra da çabucak başını kaldırdı. "Pencerenin kapalı olduğundan emin misin?" Şaşırdım. "Tabii eminim. Neden?" "Bana bütün akşam biri beni gözetliyormuş gibi geldi... Nedir o..." Çabucak döndü. Ben de öyle. İkimize de kapının tokmağı hafifçe oynamış gibi gelmişti. İlerleyerek gittim, kapıyı açtım. Dışarıda hiç kimse yoktu.
Ackroyd kendi kendine konuşur gibi, "Sinirlerim çok bozuk," diye mırıldandı. Kalın kâğıdı açarak, alçak sesle okumaya başladı.
"Sevgili, Pek Sevgili Roger, Bir cana karşı bir can. Bunu anlıyorum. Zaten bu düşünceyi bugün yüzünden de okudum. Bana açık olan o tek yolu seçiyorum. Son yıl hayatımı cehenneme çeviren o kimsenin cezalandırılması işini de sana bırakıyorum. Sana bu akşamüzeri onun adını söylemedim. Fakat bunu şimdi yazacağım. Yaptığımdan utanacak çocuklarım veya yakın akrabalarım yok. Onun için olayın duyulmasından hiç çekinme. Ve, eğer mümkünse sevgili Roger, sana yapmaya kalktığım kötülük için beni affet. Ama bildiğin gibi zamanı gelince sana bu kötülüğü yapmaya içim el vermedi..." Sayfayı çevirmek üzere olan Ackroyd, birdenbire durakladı. "Sheppard, kusuruma bakma. Bu mektubu tek başıma okumam gerek." Sesi titriyordu. "Bayan Ferrars, bu mektubu sadece benim için yazdı..." Kâğıdı zarfa koyarak, masanın üzerine bıraktı. "Bunu daha sonra, yalnızken okuyacağım."
İçimden gelen sese uyarak, bağırdım. "Hayır, bunu şimdi oku."

Ackroyd hafif bir hayretle bana baktı.
Kızardım. "Affedersin. Bunu bana yüksek sesle okumanı kastetmedim. Ama mektubu ben buradayken oku."
Ackroyd başını salladı. "Hayır. Beklemem daha iyi olur."
Fakat bilmediğim bir nedenden dolayı ısrar ettim. "Hiç olmazsa şantajcının adını oku."
Aslında Ackroyd inatçı bir adamdı. Bir şeyi yapması için ısrar ettiniz mi, bundan hemen vazgeçerdi. Bu yüzden sözlerimi de dinlemedi.

Mektup dokuza yirmi kala getirilmişti. Ben Ackroyd'un yanından dokuza on kala ayrıldığımda mektubu hâlâ okumamıştı. Elim kapının tokmağında tereddütle durdum ve arkama baktım. Yapmayı savsakladığım bir şey var mıydı? Aklıma hiçbir şey gelmiyordu. Başımı sallayarak, dışarı çıktım ve kapıyı da arkamdan kapattım. Parker'ın yakında olduğunu görünce de şaşırdım. Uşağın utangaç bir hali vardı. Aklıma onun kapıdan içeriyi dinlemiş olabileceği geldi. Adamın ne de şişman, yağlı, sinsi bir suratı vardı.
Soğuk bir tavırla, "Bay Ackroyd, rahatsız edilmeyi istemiyor," dedim. "Bunu sana söylememi benden istedi."
"Peki, efendim. Bana zil çalınmış gibi geldi de..."
Bunun yalan olduğu o kadar belliydi ki, cevap vermek gereğini bile duymadım. Parker önümden hole koştu. Pardösümü giymeme yardım etti. Karanlık geceye çıktım. Ay bulutların arkasına gizlenmişti. Çevre derin bir sessizlik içindeydi. Köşkün bahçe kapısından çıkarken köy kilisesinin saati dokuzu çaldı. Sola, köye giden yola saptım. Az kalsın bir adamla çarpışıyordum.
Yabancı, boğuk bir sesle, "Fernly Park Köşkü'ne buradan mı gidiliyor?" diye sordu.
"Burası köşkün bahçe kapısı," dedim.

"Teşekkür ederim." Bir an durdu ve sonra da hiç gereği yokken, "Ben bu tarafların yabancısıyım da," diye ilave etti.
Ona baktım, pardösünün yakasını kaldırmış, şapkasını da alnına doğru indirmişti. Yüzünü göremiyordum ama galiba gençti. Sesi ise kabaydı. Öğrenim görmemiş birinin sesiydi bu. O yürüyerek, bahçe kapısından girdi. Ben arkasından bakıyordum. Sesi nedense bana tanıdığım birini anımsatmıştı. Ama kimin sesini? Bunu bilmiyordum.
On dakika sonra evdeydim. Caroline çok erken dönemin nedeni fena merak etmişti. Ona bir öykü uydurdum. Fakat galiba kardeşim buna pek inanmadı.
Saat onda kalkarak, esnedim. "Artık yatsak."
Caroline başını salladı. Cuma gecesiydi. Her hafta cuma gecesi evdeki saatleri kurardım. Her zamanki gibi bu görevimi yerine getirdim. Caroline da hizmetçilerin mutfak kapısını doğru dürüst kilitleyip kilitlenmediklerine baktı. Biz merdivenlerden yukarı çıkarken onu çeyrek geçiyordu. Tam sahanlığa eriştiğim sırada telefon çalmaya başladı. Caroline, hemen, "Bayan Baten çocuğunu doğuracak galiba," dedi.
İçimi çektim. "Galiba." Merdivenlerden çabucak inerek, telefonu açtım. "Ne? Ne? Tabii, hemen gelirim." Merdivenlerden ikişer ikişer çıkarak çantamı aldım. Buna birkaç sargı bezi daha tıktım. Caroline'a, "Telefon eden uşak Parker'dı," diye bağırdım. "Roger Ackroyd'u ölü bulmuşlar. Biri öldürmüş onu!"

Bu kez arabama atlayıp Fernly Köşkü'ne gittim. Telaşla zili çaldım. Kapı bu kez hemen açılmadı. Zile tekrar bastım. Nihayet kapının arkasındaki zincirin şıkırtısını duydum. Ve eşikte Parker

belirdi. Adamın yüzü gayet sakindi. Telaşla onun yanından geçerek, hole daldım. Sert bir sesle, "Nerede o?" diye sordum.
"Anlayamadım, efendim?"
"Bay Ackroyd, nerede? Orada şaşkın şaşkın ne duruyorsun? Polise haber verdiniz mi?"
"Polise mi, efendim? Polis dediniz, değil mi?" Parker, sanki hortlak görmüş gibi bakıyordu.
"Nen var senin, Parker? Dediğin gibi efendin öldürüldüy-se..."
Parker, bağırdı. "Efendim mi? Öldürüldü mü? Olanaksız!"
Hayretle bakmak sırası bana gelmişti. Daha beş dakika önce bana telefon edip, Bay Ackroyd'un öldürüldüğünü haber veren sen değil misin?"
"Ben mi? Ne münasebet, efendim! Böyle bir şey yapmak aklımın ucundan bile geçmez."
"Yani... bu bir şaka mı? Bay Ackroyd öldürülmedi mi?"
"Affedersiniz, efendim size telefon eden kimse benim adımı mı verdi?"

"Sana onun söylediklerini yineleyeyim: 'Doktor Sheppard, siz misiniz? Ben Fernly Köşkü'nden uşak Parker. Lütfen hemen gelir misiniz? Bay Ackroyd öldürüldü.'"
Parker'la birbirimize şaşkın şaşkın baktık.
Sonunda uşak öfkeli bir sesle, "Korkunç bir şaka bu, efendim," dedi. "Hiç böyle bir şey söylenir mi?"
Birdenbire sordum. "Bay Ackroyd nerede?"
"Hâlâ çalışma odasında sanırım, efendim. Hanımlar yatmaya çıktılar. Bay Blunt'la Bay Raymond da bilardo odasında-lar."
"Gidip bir dakika Bay Ackroyd'a bakmam fena olmaz," dedim. "Onun tekrar rahatsız edilmek istemediğini biliyorum. Fakat

bu pis şaka beni endişelendirdi. Onun bir şeyi olmadığından emin olmak istiyorum."
"Haklısınız, efendim. Doğrusu ben de endişelendim. Eğer sizinle birlikte kapıya kadar gitmeme bir itirazınız yoksa..."
"Yok tabii," dedim. "Gel bakalım." Soldaki kapıdan girdim. Parker da peşimdeydi. Ackroyd'un yatak odasına çıkan kısa merdivenin bulunduğu küçük holden geçerek, kütüphanenin önüne geldik. Kapıya vurdum. Cevap veren olmadı. Tokmağı çevirdim. Fakat kapı kilitliydi.
Parker, "İzninizle, efendim," dedi. Bütün iriyarılığma karşın çevik bir hareketle yere diz çökerek gözünü anahtar deliğine dayadı. Sonra da ayağa kalktı. "Anahtar kilitte efendim. İçerde. Herhalde Bay Ackroyd, kapıyı kilitledikten sonra uyuyakaldı."
Eğilip Parker'ın sözlerinin doğru olup olmadığını anlamaya çalıştım. Doğru söylemişti uşak. "Evet... Endişelenecek bir şey yok sanırım. Ama ne olursa olsun, Bay Ackroyd'u uyandıracağım, Parker. İyi olduğunu kendi ağzından duymadıkça eve gidecek değilim." Kapı tokmağını sarsarak, "Ackroyd," diye seslendim. "Ackroyd, bir dakika kapıyı aç." Fakat içeriden yine cevap çıkmadı. Omzumun üzerinden baktım. Tereddütle, "Evi ayaklandırmak istemiyorum ama," diye mırıldandım.
Parker gidip, büyük hole açılan kapıyı kapattı. "Artık kimse bir şey duymaz, efendim. Bilardo odası öbür tarafta. Mutfak ve hanımefendilerin odaları da öyle."
Başımı sallayarak, telaşla kapıyı yumrukladım. Sonra da eğilerek, anahtar deliğinden içeriye bağırdım. "Ackroyd! Ackroyd! Ben Sheppard! Kapıyı aç." Yine derin bir sessizlik. Kilitli odada çıt çıkmıyordu. Parker'la birbirimize baktık.
"Dinle, Parker," dedim. "Ben bu kapıyı kıracağım. Daha doğrusu bu işi beraber yapacağız. Ama bütün sorumluluk bana ait."

Parker tereddütle mırıldandı. "Madem öyle istiyorsunuz, efendim."
"İstiyorum ya. Bay Ackroyd'un durumu beni endişelendir-meye başladı."
Ufak holde çevreme bakındım ve meşeden yapılmış ağır bir sandalyeyi kaptım. Parker'la bunu aramızda tutarak, kapıya saldırdık. Sandalyeyi üç kez kilide doğru savurduk. Sonunda kırıldı, biz de sendeleyerek odaya daldık.
Ackroyd, bıraktığım durumda, şöminenin önündeki koltukta oturuyordu. Başı yana doğru düşmüştü. Ceketinin hemen yakasının altında kıvrımlı bir maden parçası parıldıyordu.
Parker'la yaklaşarak, onun yanında durduk. Uşağın hışırtılı bir şekilde soluk aldığını duydum.
Adam, "Arkadan bıçaklamışlar... Korkunç..." diye mırıldandı. Ter içinde kalan alnını mendille kuruladıktan sonra elini tereddütle hançerin kabzasına doğru uzattı.
Çabucak, "Ona dokunma," diye bağırdım. "Hemen telefona koş ve polise haber ver. Olanları anlat. Sonra Bay Raymond'la Bay Blunt'ı çağır."
"Emredersiniz, efendim." Parker, yine terli alnını silerek telaşla uzaklaştı.
Yapılması gereken bir iki şey yaptım. Tabii cesedin vaziyetini değiştirmemeye, hançere dokunmamaya da dikkat ettim. Cesedin yerini değiştirmenin bir faydası yoktu. Ackroyd'un kısa bir süre önce öldüğü o kadar belliydi ki.

Sonra dışarıdan genç Raymond'un sesi geldi. Hayret ve dehşet doluydu bu ses. "Ne dedin? Ne dedin? Olanaksız bu! doktor nerede?" Top gibi içeri dalarken, birdenbire durakladı. Yüzü bembeyaz kesildi. Biri onu yana iterek, ilerledi. Hector Blunt'tı bu.
Raymond, onun arkasından, "Tanrı'm!" diye inledi. "Demek doğru."

Blunt koltuğa yaklaştı. Cesedin üzerine değildi. Onun da Parker gibi hançere dokunacağını sandım. Bir elimle ünlü avcıyı geri çektim. "Hiçbir şeye dokunulmaması gerek," diye açıkladım. "Polisin onu bu halde görmesi şart."
Blunt durumu anlamıştı. Başını salladı. Yüzü yine her zamanki gibi ifadesizdi. Fakat bu sakin maskenin altında bazı hislerin canlandığı anlaşılıyordu. O sırada Goeffrey Raymond da yanımıza gelmişti. Blunt'ın omzunun üzerinden cesede bakıyordu.
Alçak sesle, "Korkunç bir şey bu," diye mırıldandı. Kendisini toplamıştı. Fakat daima taktığı gözlüğü çıkararak, camlarını silerken ellerinin titrediğini fark ettim. Herhalde bunun nedeni hırsızlık. "Adam içeri nasıl girmiş? Pencereden mi? Bir şey çalınmış mı?" Masaya doğru gitti.
Ağır ağır, "Cinayete hırsızlığın sebep olduğunu mu sanıyorsun?" dedim.
"Başka ne olabilir? Onun intihar etmiş olması olanaksız sanırım."
Emin bir tavırla, "Hiçbir insan kendisini bu şekilde bıçakla-yamaz," diye cevap verdim. "Olayın bir cinayet olduğu ortada. Ama bunun sebebi nedir?"
Blunt usulca, "Roger'ın dünyada bir tek düşmanı bile yoktu," dedi. "Cinayet işleyenler herhalde hırsızlar. Ama onlarda neyin peşindeydiler? Bir karışıklık var mı?" Odada çevresine bakındı. Raymond hâlâ kâğıtları gözden geçiriyordu. Sekreter nihayet bize baktı. "Görünüşte eksik olan bir şey yok. Çekmeceler de karıştırılmışa benzemiyor. Çok esrarlı bir iş bu."
Blunt elini hafifçe salladı. "Burada, yerde bazı mektuplar var."
Yere baktım. Ackroyd'un akşam daha önce yere düşürdüğü mektuplar hâlâ orada duruyordu. Fakat içinde Bayan Fer-
rars'ın mektubu olan mavi zarf görünürlerde yoktu. Konuşmak için ağzımı açtım. Fakat aynı anda kapının zili şiddetle çalındı. Holden birtakım mırıltılar geldi. Sonra Parker yanında köyün polis müfettişi ve üniformalı bir memurla geldi. Müfettiş, "Merhaba baylar," dedi. "Çok üzüldüm. Bay Ack-royd gibi iyi kalpli bir beyefendiyi öldürsünler... Uşak bunun bir cinayet olduğunu söyledi. Kaza ve intihar ihtimali yok mu, doktor?"
"Yok," dedim.
"Ah, kötü. Çok kötü." Yaklaşarak, cesedin yanında durdu. "Ceset yerinden oynatıldı mı?"
"Onun kesinlikle ölmüş olup olmadığına baktım," diye cevap verdim. "Fakat cesedin durumunu hiçbir şekilde değiştirmedim."
"Ah, durumdan da katilin kaçmış olduğu anlaşılıyor... Yani durum şimdilik böyle. Şimdi dinleyelim bakalım. Cesedi kim buldu?"
Ona olanları dikkatle anlattım.
"Telefon mu edildi? Uşak mı etti?"
Parker heyecanla atıldı. "Ben doktora hiçbir zaman telefon etmedim. Hatta bütün gece telefona yaklaşmadım bile. Diğerleri de buna tanıklık edebilirler."
"Çok garip. Doktor, telefondaki Parker'm sesine benziyor muydu?"
"Doğrusu buna pek dikkat etmedim. Adını söyleyince konuşanın o olduğuna inandım."
"Tabii. Ve buraya geldiniz. Kapıyı kırdınız ve Bay Ackroyd'u ölü buldunuz. O öleli ne kadar olmuş, doktor?"
"En aşağı yarım saat," dedim. "Belki de daha fazla."
"Demek kapı içerden kilitliydi? Ya pencere?"
"Pencereyi ben bu akşam daha önce Ackroyd'un arzusu üzerine kapayarak, sürmeledim."

Müfettiş pencereye giderek, perdeleri açtı. "Ama pencere şimdi açık."
Gerçekten de öyleydi. Alt cam iyice açılmıştı. Müfettiş cebinden bir fener çıkararak, bunun ışığını pervazda dolaştırdı. "Evet, katil buradan kaçmış...

Zaten daha önce de yine buradan içeri girmiş. Bakın..." Fenerin kuvvetli ışığında belirli birkaç ayak izi gözüküyordu. Tabanları lastikli bir ayakkabının bıraktığı izler... Müfettiş, "Durum meydanda," dedi. "Değerli bir şeyler çalınmış mı?"
Geoffrey Raymond başını salladı. "Öyle bir şeyi fark etmedik. Bu odada değerli bir şey de yoktu zaten."
Müfettiş mırıldandı. "Hım... Adam, açık pencereyi fark etti. İçeri daldı. Bay Ackroyd'un burada oturduğunu gördü. Belki de o uyuyakalmıştı. Bay Ackroyd'u sırtından bıçakladı. Sonra da telaşa kapılarak kaçtı. Fakat ayak izleri çok belirli. Onu kolaylıkla yakalarız. Bu civarda kuşku uyandıracak yabancılar filan dolaşıyor muydu?"
Birdenbire, "A," diye bağırdım.
"Ne var, doktor?"
"Bu akşam bir adamla karşılaştım. Tam bahçe kapısından çıkıyordum. Bana Fernly'nin yolunu sordu."
"Ne zaman oldu bu?"
"Tam dokuzda. Kapıdan çıkarken saatin çaldığını duydum."
"Adamı tarif edebilir misiniz?"
Bunu elimden geldiği kadar yapmaya çalıştım.
Müfettiş, uşağa döndü. "Bu tarifte biri ön kapıya geldi mi?"
"Hayır, efendim. Bu akşam buraya gelen olmadı."
"Ya arka kapıya?"
"Sanmıyorum, efendim. Fakat sorayım." Kapıya doğru gitti. Ama müfettiş iri elini kaldırdı.

"Teşekkür ederim, istemez. İstediklerimi ben kendim öğrenirim. Yalnız önce zamanı daha belirli bir şekilde tesbit etmek istiyorum. Bay Ackroyd'u en son kim gördü?"
"Herhalde ben gördüm," dedim. "Onun yanında... durun bakayım... evet, onun yanından dokuza on kala ayrıldım. Bana rahatsız edilmek istemediğini söyledi. Ben de onun emrini Par-ker'a yineledim."
Parker saygıyla, "Evet, öyle oldu, efendim," diye mırıldandı.
Raymond atıldı. "Bay Ackroyd, dokuz buçu.kta hayattaydı. Çünkü onun burada konuştuğunu duydum."
"Peki, kiminle konuşuyordu?"
"Onu bilmiyordum. Tabii o sırada konuştuğu kimsenin Dr. Sheppard olduğunu sandım. Ona bazı kâğıtlar hakkında bir iki şey soracaktım. Fakat konuşmayı duyunca Bay Ackroyd'un Dr. Sheppard'la konuşurken rahatsız edilmek istemediğini anımsadım. Onun üzerine dönerek uzaklaştım. Fakat anlaşılan doktor daha önce çıkıp gitmiş."
Başımı salladım. "Dokuzu çeyrek geçe evdeydim. Telefon gelinceye kadar da bir daha çıkmadım."
Müfettiş sordu. "Peki saat dokuz buçukta Bay Ackroyd'un yanında kim vardı? Yoksa bu siz miydiniz, Bay., şey..."
"Bay Blunt," dedim.
Müfettiş daha saygılı bir tavırla ona baktı. "Bay Hector Blunt mı?"
Blunt başını salladı.
Müfettiş, "Sizi burada daha önce de gördüm sanırım, efendim. Sizi bir an tanıyamadım. Geçen mayıs da buradaydınız galiba?"
Blunt düzeltti. "Haziranda..."
"Evet, evet, haziranda. Ne diyordum? Hah. Saat dokuz buçukta burada Bay Ackroyd'la konuşan siz miydiniz?"

Blunt, "Onu yemekten sonra bir daha görmedim," diye cevap verdi.
Müfettiş tekrar Raymond'a döndü. "Konuşmanın bir bölümünü olsun duymadınız mı?"
Sekreter, "Kulağıma bir iki kelime geldi," dedi. "O sırada Bay Ackroyd'un Dr. Sheppard'la konuştuğunu sandığım için de o sözler acayibime gitti. O ara Bay Ackroyd, konuşuyordu. Kendisi, 'Son zamanlarda cüzdanımla ilgili talepler o kadar arttı ki,' diyordu. 'Bu isteğini yerine getiremeyeceğim...' Sonra kapıdan uzaklaştım. Bu sözlerden başka bir şey de duymadım. Fakat dediğim gibi o sözler tuhafıma gitti. Çünkü Dr. Sheppard..."

Onun cümlesini tamamladım. "Dostlarından borç isteyen bir insan değildir."
Müfettiş düşünceli düşünceli mırıldandı. "Para talebi... Bu önemli bir ipucu olabilir." Uşağa döndü. "Parker, bu gece ön kapıdan içeriye hiç kimseyi almadığını söyledin." "Evet, efendim."
"O halde yabancıya kapıyı Bay Ackroyd, kendisi açtı. Ama yine de..." Müfettiş birkaç dakika derin derin düşündü. Sonra, "Bir şey ortada," diye mırıldandı. "Bay Ackroyd, saat dokuz buçukta hayattaydı. Onun sağ olduğu bilinen son dakika bu."
Parker özür dilermiş gibi öksürdü. Müfettişin gözleri hemen uşağa dikildi. "Evet?" Sesi sertti.
"Özür dilerim, efendim. Fakat Bayan Flora, beyefendiyi o saatten sonra gördü."
"Bayan Flora mı?"
"Evet. Ona çeyrek kala sanırım. Ondan sonra da Bayan Flora bana, Bay Ackroyd'un bu gece artık rahatsız edilmek istemediğini bildirdi."
"Yani Bay Ackroyd sana Bayan Flora'yla haber mi yolladı?"

"Pek değil, efendim. Tepsiyle viski soda getiriyordum. Bu odadan çıkmakta olan Bayan Flora beni durdurarak, amcasının rahatsız edilmek istemediğini söyledi."
Müfettiş, uşağı o ana değin göstermediği bir dikkat ve ilgiyle süzdü. "Sana daha önce de Bay Ackroyd'un rahatsız edilmek istemediği söylenilmişti sanırım."
Parker'ın elleri titremeye başladı. Uşak, "E... evet, efendim," diye kekeledi. "Gerçekten öyle, efendim."
"Ama sen yine Bay Ackroyd'u rahatsız etmek niyetindey-din, öyle mi?"
"Onun emrini unutmuştum, efendim. Yani... kendisine viski ve sodayı daima o saatte getirirdim. Ve başka bir emri olup olmadığını sorardım. Bu gece de hiç düşünmeden aynı şeyi yapmaya kalktım."
O anda Parker'ın şüphe uyandıracak şekilde hareket ettiğini düşünmeye başladım. Adam zangır zangır titriyordu da.
Müfettiş, "Hım," dedi. "Bayan Ackroyd'u hemen görmeliyim. Bu arada odayı bulduğumuz şekilde bırakacağız. Bayan Ack-royd'la konuştuktan sonra buraya dönerim. Yalnız şu pencereyi kapatarak, sürgüleyeyim." Bu işi de yaptıktan sonra bizi hole çıkardı. Küçük merdivene bakarken bir an durakladı. Sonra da omzunun üzerinden üniformalı polise seslendi. "Jones, sen burada kal. Odaya da kimseyi sokma."
Parker saygılı bir tavırla söze karıştı. "Ana hole açılan kapı kilitlenirse, bu tarafa hiç kimse geçemez, efendim. Bu merdivenden sadece Bay Ackroyd'un yatak odasıyla banyosuna çıkılıyor..."
Müfettiş hernen ana hole açılan kapıyı kilitleyerek, anahtarı cebine attı. Üniformalı polise alçak sesle emirler verdi. Sonra da bize döndü. "O ayak izleriyle ilgilenmemiz gerek. Fakat önce Bayan Ackroyd'la konuşmalıyım. Amcasını son gören o. Bayan Flora durumu biliyor mu?"

Raymond başını salladı. "Hayır."
"Ona meseleyi beş dakika sonrada açıklasak olur. Bayan Flora, sorularımı amcasının öldüğünü öğrenmeden de yanıtlayabilir. Böylece benimle üzüntüye kapılmadan konuşur. Kendisine hırsızlık olduğunu söyleyin. Lütfen giyinip, aşağıya insin."
Bu işi Raymond üzerine aldı. Genç sekreter biraz sonra geri dönerek, "Bayan Flora, bir dakika sonra aşağıya inecek," diye haber verdi. "Ona dediklerinizi söyledim."
Flora birkaç dakika sonra merdivenden iniyordu. Üstüne pembe bir sabahlık giymişti. Endişeli ve heyecanlı bir hali vardı.
Müfettiş, ona doğru bir iki adım attı. "Merhaba, Bayan Ack-royd. Korkarım bir hırsızlık teşebbüsü olmuş. Bize yardım etmenizi istiyoruz. Bu oda nedir? Bilardo odası mı? Buyurun, oraya girelim. Oturun lütfen."
Flora sakin bir tavırla geniş divana oturarak, sakin sakin müfettişe baktı. "Anlayamıyorum... Ne çalındı? Size ne söylememi istiyorsunuz?"

"Sorun şu: Parker sizin amcanızın çalışma odasından ona çeyrek kala çıktığınızı söylüyor. Bu doğru mu?"
"Doğru tabii. Ona, 'iyi geceler,1 demeye gitmiştim."
"Saat doğru mu?"
"Herhalde... Bunu kesinlikle söyleyemeyeceğim. Belki biraz daha geçti."
"Amcanız yalnız mıydı? Yoksa yanında başka biri var mıydı?"
"Yalnızdı. Dr. Sheppard gitmişti."
"Odadayken pencerenin açık ya da kapalı olduğunu fark ettiniz mi?"
Flora başını salladı. "Hayır. Zira perdeler kapalıydı."
"Evet. Amcanızın durumu her zamanki gibi miydi?"
"Öyle sanırım."

"Lütfen bize aranızda neler geçtiğini anlatır mısınız?" Flora anımsamak ister gibi bir an düşündü. "İçeri girere 'İyi geceler amcacığım, ben yatmaya çıkıyorum,' dedim. 'Bu gece biraz yorgunum.' Hafifçe homurdandı. Yaklaşıp yanağından öptüm. O zaman üstümdeki elbisenin bana çok yakıştığını söyledi. Sonra da, 'Haydi bakalım, git artık,' dedi. 'Benim işim var.' Onun üzerine ben de çıktım."
"Size rahatsız edilmek istemediğini söyledi mi?" "A, evet. 'Parker'a söyle,' dedi. 'Artık bu gece başka bir şey istemiyorum. Beni rahatsız etmesin.' Ben de Parker'a tam kapının önünde rastladım. Ve ona amcamın emrini tekrarladım."
Müfettiş, "Anlıyorum," dedi. "Bana neyin çalındığını söylemeyecek misiniz?"
Müfettiş, tereddütle durakladı. "Bundan pek emin değiliz." Genç kızın gözlerinde korku dolu bir ifade belirdi. "Ne var? Siz benden bir şey saklıyorsunuz?"
Hector Blunt, o her zamanki sakin tavrıyla müfettişle, genç kızın arasına girdi. Flora elini uzattı. Blunt bu eli tutarak sanki Flora küçük bir kızmış gibi hafifçe vurmaya başladı. "Korkarım haber kötü, Flora. Hepimiz için de öyle... Roger amcan..." "Evet."
"Bu seni çok sarsacak... Zavallı Roger öldü." Flora elini çekti. Gözleri dehşetle büsbütün irileşmişti. "Ne zaman?" diye fısıldadı. "Ne zaman?" Ayağa kalkmıştı.
Blunt ciddi bir tavırla, "Sen onun yanından ayrıldıktan kısa bir zaman sonra sanırım," dedi.
Flora elini boğazına götürerek inledi. Kız yere yuvarlanırken atılarak onu yakaladım. Bayılmıştı. Blunt'la onu yukarıya, odasına götürerek, yatağına yatırdık. Sonra da Blunt'ı Bayan Cecil Ackroyd'u uyandırması ve kendisine acı haberi vermesi için yolladım. Flora kısa bir zaman sonra ayıldı. Annesini onun başucunda bırakarak, çabucak aşağıya indim.

VI. Tunus hançeri
O sırada müfettiş de mutfak bölümüne açılan kapıdan çıkıyordu. "Bayan Flora nasıl doktor?"
"Kendisine geldi. Annesi şimdi yanında."
"İyi. Ben de hizmetçileri sorguya çektim. Hepsi de bu gece arka kapıya kimsenin gelmediğini söylediler. Yabancıyla ilgili tarifiniz belirsiz. Daha belirli bir şey söyleyemez misiniz?"
Üzüntüyle, "Korkarım söyleyemeyeceğim," diye cevap verdim. "Gece karanlıktı. Adam yakasını kaldırmış, şapkasını da kaşlarına dek indirmişti."
"Hım... Anlaşılan yüzünü saklamak istiyormuş. Tanımadığınız biri olduğundan emin misiniz?"
Tam, "Hayır," derken yabancının sesinin tanıdık geldiğini anımsadım. Bunu biraz da beceriksiz bir şekilde müfettişe anlattım.
"Demek ses öğrenim görmemiş birinin sesiydi? Ve kabaydı üstelik?"
"Öyle..." Fakat bana adamın sesindeki kabalık biraz abartılı gelmişti. Belki de yabancı yüzü gibi, sesini de saklamaya çalışmıştı.
"Doktor, benimle tekrar çalışma odasına gelir misiniz? Size sormak istediğim bir iki şey var..." Başımı salladım. Müfettiş Davis aradaki kapıyı açtı. Küçük hole

girince de kapıyı tekrar arkamızdan kilitledi. "Rahatsız edilmemizi istemiyorum. Konuşmamızı dinlemelerini de. O şantaj sorunu nedir?"
Çok şaşırmıştım. Bağırdım. "Şantaj mı?"
"Parker'ın hayal ürünü öykülerinden biri mi bu? Yoksa böyle bir şey var mı?"
Ağır ağır, "Parker şantaj hakkında bir şey duyduysa," dedim. "Bu da onun gözünü anahtar deliğine uydurduğunu ve dikkatle içeriyi dinlediğini gösterir."

Müfettiş Davis başını salladı. "Orası muhakkak. Parker'ın bu akşam ne yaptığına dair sorular sordum. Açıkçası adamın hali hiç hoşuma gitmemişti. Uşağın bir şeyler bildiği kesin. Kendisini sıkıştırınca telaşlandı ve şantaj hakkında karmakarışık bir öykü anlattı."
Kararımı verdim. "Bu sorunu açtığınıza memnun oldum. Ben de her şeyi olduğu gibi açıklamam gerekip gerekmediğini düşünüyordum. Aslında durumu anlatacaktım ama daha uygun bir fırsat kolluyordum. Her şeyi şimdi anlatayım da olsun bitsin."
O akşam olanları, daha önce burada yazdığım gibi, kendisine naklettim. Müfettiş beni dikkatle dinledi. Zaman zaman sorular soruyordu.
Sözlerim sona erince, "Duyduğum öykülerin en ilginci," diye mırıldandı. "Demek mektup ortadan kaybolmuş? İşte bu kötü... Çok kötü... Fakat böylece aradığımızı bulduk. Yani... cinayetin nedenini öğrenmiş olduk."
Başımı salladım. "Ben de bunun farkındayım."
"Bay Ackroyd kendi evinde yaşayan birinden şüphelendiğini ima etti, demek? ama bu 'ev' lafı biraz lastikli,"
"Aradığımız adam Parker olmasın?" diye sordum.
"Benzemiyor da değil. Siz dışarı çıktığınız sırada o içeriyi dinliyormuş. Bu kesin. Daha sonra Bayan Flora ona rastlamış. Adam yine çalışma odasına girmek niyetindeymiş. Diyelim ki, genç kız uzaklaşınca uşak tekrar şansını denedi. Ackroyd'u hançerledi, kapıyı içerden kilitledi. Pencereyi açarak, dışarı çıktı. Daha önce açık bıraktığı yan kapıdan içeri girdi. Buna ne dersiniz?"
Ağır ağır, "Bu teorinin aleyhinde bir tek şey var," diye cevap verdim. "Ackroyd, ben yanından ayrılır ayrılmaz mektubu okumak niyetindeydi. Eğer öyle yaptıysa, ondan sonraki bir saat oturup durumu düşünmezdi. Aksine Parker'ı hemen çağırırdı. Uşağı oracıkta şantaj yapmakla suçlar ve kıyameti de koparırdı. Ackroyd'un çabuk öfkelenen bir insan olduğunu unutmayın."

Müfettiş, "Belki Bay Ackroyd, mektubu okuyacak zaman bulamadı," dedi. "Dokuz buçukta yanında birinin bulunduğunu biliyoruz. Belki bu konuk siz çıktıktan hemen sonra geldi. Onun arkasından Bayan Flora, amcasına iyi geceler dilemek için odaya girdi. Tabii Bay Ackroyd'da o zaman mektubu ancak ona doğru okuyabildi."
"Ya telefon?"
"Telefonu eden Parker. Belki de adam kilitli kapıyla açık pencere oyununu akıl etmeden önce telefona koştu. Sonra da fikrini değiştirdi. Ya da paniğe kapıldı. Ve telefonu inkâra karar
verdi."
Kararsızlıkla mırıldandım. "Evet... Belki..."
"Herneyse... Nereden telefon edildiğini santraldan öğreniriz. Eğer buradan telefon edildiyse bu işi yapan Parker demektir. Bir başkası telefon etmiş olamaz. Aradığımız adam o. Bundan emin olabilirsiniz. Ama bunu kimseye belli etmeyin. Onu hemen telaşlandırmak istemiyorum. Önce bütün delilleri ele geçirmemiz gerek. Ama ben Parker'ın kaçmaması için önlem de alacağım. Tabii onun yanında yine o esrarlı yabancıyı arıyormuşuz gibi davranacağım." ilerleyerek, koltuktaki cesedin yanına gitti. Sonra da bana baktı. "Hançerden de bir şeyler öğrenmemiz gerek. Antika bir şeye benziyor bu." Eğildi. Hançerin kabzasına dokunmadan yaradan çekip çıkardı. Götürüp şöminenin rafındaki çini vazonun üzerine koydu. "Evet, bir sanat eseri bu. Herhalde ortalıkta bu hançerden bir sürü yok."
Gerçekten de hançer güzel bir şeydi. Sapı kıvrım kıvrım bükülmüş madenlerden meydana gelmişti. Bir ustanın elinden
çıktığı belliydi.

Müfettiş Davis hançerin kenarına elini sürerek, "Vay, vay, vay," diye bağırdı. "Ne kadar keskin bu. Bir çocuk bile bunu bir
l

insana saplayabilir. Tereyağa bıçak batırmak kadar kolay olur. Evde bulundurulmayacak kadar tehlikeli bir oyuncak!"
"Artık ölüyü istediğim gibi muayene edebilir miyim?" diye sordum.
Başını salladı. "Buyurun."
Ackroyd'u dikkatle mauyene ettim. İşim bitince, Müfettiş, "Eee?" dedi.
"Teknik kelimelere gerek yok," diye cevap verdim. "Bunu resmi soruşturmaya saklarız. Ackroyd'u arkasında duran ve sağ elini kullanan bir adam bıçaklamış. Ackroyd hemen ölmüş. Ölünün yüzündeki ifadeden onun böyle bir şeyi beklemediği de anlaşılıyor. Belki de Ackroyd, katilin kim olduğunu anlayamadan can verdi."
Müfettiş David homurdandı. "Uşaklar, kediler gibi sessiz hareket ederler. Bu cinayet öyle esrarlı bir şey değil. Siz şu hançerin sapına bir bakın."
isteğini yerine getirdim.
"Belki siz farkında değilsiniz ama ben onları kolaylıkla görüyorum." Sesini alçalttı. "Parmak izleri!" Sözlerinin tesirini anlamak ister gibi bir iki adım geriledi.
Sakin sakin, "Evet," diye cevap verdim. "Bunu tahmin ettim." Neden beni aptal yerine koyduğunu anlayamıyordum. Sonuçta ben de gazete ve polisiye romanlar okuyordum. Ayrıca aklı başında bir adamımdır. Eğer hançerin sapında ayak izleri olsaydı o zaman ben de hayret ve dehşet dolu bir tavır takınırdım.
Müfettiş heyecanlandığım için bana kızmıştı sanırım. Çini vazoyu alarak kendisiyle birlikte bilardo salonuna gitmemi söyledi. "Belki Bay Raymond hançer hakkında bir şeyler biliyordur."
Gerçekten de öyle oldu. Sekreter hançeri görünce, "Sanırım bunu Bay Blunt, Bay Ackroyd'a armağan etmişti," dedi. "Fas'tan... hayır, Tunus'tan gelmiş bu. Demek cinayet bu han-

çerle işlenmiş? Ne garip. Herhalde bu hançerden birkaç tane yok. Bay Blunt'ı çağırabilir miyim?" Cevap beklemeden telaşla
dışarı fırladı.
Müfettiş başını salladı. "İyi bir genç. Dürüst ve saf bir hali
var."
"Gerçekten öyle." Geoffrey Raymond iki yıldan beri Roger Ackroyd'un sekreterliğini yapıyordu. Hiçbir zaman onun telaşlı veya öfkeli bir halini görmemiştim. Raymond'un becerikli ve başarılı bir sekreter olduğunu da biliyordum.
Bir iki dakika sonra Raymond yanında Blunt'la döndü. Sekreter çok heyecanlıydı.
"Yanılmamışım! Tunus'tan gelen hançer
o."
Müfettiş Davis itiraz etti. "Bay Blunt, daha onu görmedi ki?" Ünlü avcı, "Hançeri çalışma odasına girer girmez fark ettim," dedi.
Müfettiş ona kuşkuyla baktı. "Fakat bunun hakkında hiçbir
şey söylemediniz."
"Bunu açıklamanın zamanı değildi," diye cevap verdi. "Yanlış zamanda konuşmak daima zararlı sonuçlar doğurur."
Müfettiş hançeri Blunt'a doğru götürdü. "Tam anlamıyla emin misiniz, efendim? Hançeri tanıdınız mı?"
"Evet. Hiç kuşkum yok."
"Peki bu hançer genellikle nerede duruyordu? Bunu bana
söyleyebilir misiniz?"
Onu sekreter cevaplandırdı. "Soldaki vitrinde."
"Ne?" diye bağırmışım.
Diğerleri bana baktılar.
Müfettiş bana cesaret vermek ister gibi, "Evet, doktor?" dedi.
Özür diler gibi, "Bu önemli bir şey değil," diye açıkladım. "Sadece akşam yemeğe geldiğim zaman salondaki vitrin masanın kapağının kapatıldığını duydum."

Müfettiş buna pek ihtimal vermiyordu anlaşılan. "Duyduğunuz sesin vitrinin kapağının kapatılmasından çıktığını nasıl anladınız?"
O zaman zorunlu olarak sorunu iyice anlattım. Halbuki bunu hiç istemiyordum. Müfettiş Davis beni sonuna kadar dinledi. Sonra da, "Vitrindekilere baktınız demek?" diye sordu. "Peki o sırada hançer de orada mıydı?"
Başımı salladım. "Bilmiyorum... Doğrusu hançeri fark ettiğimi sanmıyorum. Ama belki de bu, ben biblolara bakarken gerçekten oradaydı."
Müfettiş mırıldandı. "Şu kâhya kadınla da konuşalım bakalım." Zile doğru uzandı. Birkaç dakika sonra Parker'la çağırtılan Bayan Russel içeri girdi. Müfettişin sorusuna da, "Vitrinin yanına yaklaştığımı pek anımsamıyorum," diye cevap verdi. "Vazolardaki çiçeklerin taze olup olmadığına bakıyordum. Hah, şimdi hatırladım! Vitrin açıktı. Böyle olmaması da gerekiyordu tabii. Kapağı kapattım." Adeta meydan okur gibi Davis'e baktı.
Müfettiş Davis, "Anlıyorum," dedi. "Bu hançer o sırada vitrinde miydi?"
Bayan Russel sakin sakin hançere baktı. "Doğrusu bunu hatırlamıyorum. Ailenin biraz sonra aşağıya ineceğini biliyordum. Onun için de salondan çabucak çıkmak için acele ediyordum.
Müfettiş mırıldandı. "Teşekkür ederim." Biraz tereddütlü bir hali vardı. Sanki kâhya kadını daha da sorguya çekmeyi düşünüyordu. Fakat Bayan Russel, onun bu sözlerinden konuşmanın bittiği kanısına varmıştı. Odadan dışarı süzüldü.
Müfettiş kadının arkasından baktı. "Aslında cadının biri olmalı o. Şimdi... O vitrin, camlı kapılardan birinin önünde değil miydi? Siz öyle söylediniz, doktor."

Raymond, benim yerime cevap verdi. "Evet, soldakinin önünde."
"Camlı kapı açık mıydı?"
"Her ikisi de aralıktı."
"Artık bu sorunu daha fazla incelememize gerek yok. Herhangi bir kimse bu hançeri istediği zaman ele geçirebilirdi... Ben yarın sabah polis müdürüyle geleceğim, Bay Raymond. O zamana dek kapının anahtarı bende kalacak. Bay Melrose'un her şeyi olduğu gibi görmesini istiyorum. Kendisi bu gece köyde değil..." Müfettiş çini vazoyu dikkatle aldı. "Bunu özenle sarmam gerek. Çünkü bu hançer önemli... Hem de birkaç bakımdan."
Birkaç dakika sonra Raymond'la birlikte bilardo odasından çıktık. Sekreter usulca güldü. Sonra hafifçe kolumu sıktı. Onun baktığı tarafa döndüm. Müfettiş Davis, Parker'a elindeki küçük not defteri hakkındaki düşüncesini soruyordu. Raymond, "Mesele meydanda," diye fısıldadı. "Demek ki Parker'dan şüpheleniyor. Biz de Müfettiş Davis'e kendi parmak izlerimizi verelim mi?" Tepsiden iki kart alarak, bunları ipek mendiliyle sildi. Sonra birini bana verdi. Sonunda gülerek kartları müfettişe uzattı. "Hatıra... No. 1 Dr. Sheppard'ın, No. 2 bendenizin... Bay Blunt'ınkini de yarın sabah alırsınız."
Eve döndüğüm zaman bir hayli geçti. Caroline'nın çoktan yatmış olduğunu umuyordum. Ama öyle olmayacağını da bilmeliydim. Kız kardeşim benim için kakao yapmıştı. Bunu içerken de benden o gece olanları öğrendi. Tabii ana şantaj meselesinden hiç söz etmedim. Sadece cinayeti anlattım.
Yatak odama çıkmak için ayağa kalkarken de, "Polis, Parker'dan şüphe ediyor," dedim. "Deliller uşağın aleyhinde."
Kardeşim bağırdı. "Parker! Saçma! Müfettişin budalanın biri olduğu belli. Parker ha? Bana bunu söyleme!" Bu son anlaşılmaz cümleden sonra yatmaya çıktı.

VII. Komşumun mesleğini öğreniyorum
Ertesi sabah korkarım hastalarımı alelacele ziyaret ettim. Ama aslında öyle önemli bir olay da yoktu. Eve dönünce Caroline hole çıkarak beni karşıladı. Heyecanla, "Flora Ackroyd burada," diye fısıldadı.
"Ne?" Hayretimi elimden geldiği kadar gizlemeye çalıştım.
"Seni görmeyi çok istiyor. Geleli yarım saat oldu."
Caroline bizim küçük oturma odasına doğru gitti. Ben de peşinden ilerledim. Flora, pencerenin önündeki divanda oturuyordu. Yüzünü görünce bayağı irkildim. Rengi iyice solmuştu. Fakat konuşmaya başladığı zaman hali sakin ve azimliydi.

"Doktor sizden yardım istemeye geldim."
Caroline hemen atıldı. "O sana tabii yardım eder, şekerim."
Sanırım Flora, benimle yalnız konuşmak istiyordu ama Ca-roline'ı odadan çıkarmak da olanaksızdı. Vakit kaybetmek istemediği anlaşılan Flora hemen konuya girdi.
"Benimle birlikte 'Larches'a gelmenizi istiyorum."
Hayretle sordum. "Komşu köşke mi yani?"
Caroline bağırdı. "O ufak tefek, gülünç adamı mı göreceksiniz?"
"Evet. Onun kim olduğunu biliyorsunuz, değil mi?"
"Onun eski bir berber olduğunu düşünüyorduk," dedim.
Flora'nın mavi gözleri iri iri açıldı. "O, Hercule Poirot! Ünlü özel dedektif. Söylediklerine göre harikulade şeyler yapmış. Bir yıl önce de kendi kendini emekliye ayırmış. Amcam onun kim olduğunu biliyordu. Fakat bunu kimseye açıklamayacağına dair söz vermişti. Çünkü Mösyö Poirot, kimse tarafından rahatsız edilmeden sakin bir hayat sürmek istiyordu."
Ağır ağır, "Demek komşumuz o," diye mırıldandım.
"Ondan söz edildiğini duydunuz tabii?"

Cevap verdim. "Caroline benim ahmağın biri olduğumu söyler ama onun kim olduğunu biliyorum."
Caroline, "Hayret," diye bağırdı. Belki de komşumuzun kim olduğunu keşfedememesi hayretini uyandırmıştı.
Ağır ağır, "Demek komşumuzu görmek istiyorsun, Flora?" diye sordum. "Ama neden?"
Caroline sert bir sesle, "Cinayeti soruşturması için tabii," dedi. "Aptallık etme, James."
"Müfettiş Davis'e güvenin yok mu?"
Yine Caroline cevap verdi. "Tabii yok. Benim de öyle." Duyan da öldürülenin Caroline'ın amcası olduğunu sanırdı.
Sordum. "Poirot'nun bu işi kabul edeceğini nereden biliyorsun? Baksana adam dedektiflikten vazgeçmiş."
Flora sadece, "Bütün mesele de o ya," dedi. "Kendisini ikna etmeliyiz."
Ciddi bir tavırla, "Doğru bir şekilde hareket ettiğinden emin misin?" dedim.
Caroline atıldı. "Tabii doğru bir şekilde hareket ediyor. Eğer isterse ben onunla giderim."
Flora mırıldandı. "Sizce bir sakıncası yoksa Dr. Sheppard'ın benimle gelmesini istiyordum." Genç kız, Caroline'la açık açık konuşmaktan başka çare olmadığını biliyordu. Ama yine de nezaketi elden bırakmamaya çalıştı. "Nede olsa Bay Sheppard, doktor. Amcamı da o buldu. Onun için Mösyö Poirot'ya gerekli bilgiyi verir."
Caroline istemeye istemeye, "Evet," dedi. "Orası öyle."
Odada bir iki kez dolaştım. "Flora, beni dinle. Bu işe o dedektifi karıştırmaman iyi olur."
Flora ayağa fırladı. Yanakları kızarmıştı. "Bunu neden söylediğinizi biliyorum! İşte ben de o yüzden Poirot'ya gitmeyi istiyorum. Korkuyorsunuz! Ama ben korkmuyorum. Çünkü Ralph'i sizden daha iyi tanıyorum!"

İkimiz de ona aldırmadık. \
Flora, "Ralph, zayıf bir insan olabilir," diye devam ha önce budalaca şeyler de yaptı belki. Hatta kötü şeyler. Ama o hiçbir zaman cinayet işleyemez."
"Ne münasebet," diye bağırdım. "Böyle bir şey aklıma bile gelmez!"
Flora, "O halde dün gece eve dönerken neden Üç Domuz Hanı'na gittiniz?" diye sordu. "Amcamın cesedi bulunduktan sonra hana neden uğradınız?"
Cevap veremedim. Hana uğradığımın duyulmayacağını ummuştum. "Bunu nereden öğrendin?"
Flora, "Bu sabah hana gittim," dedi. "Hizmetçilerden Ralph'in orada olduğunu duymuştum..."
Sözünü kestim. "Ralph'in köyde olduğunu bilmiyor muydun?"

"Hayır. Bunu duyunca da çok şaşırdım. Bu duruma bir anlam veremedim. Hana giderek Ralph'i sordum. Bana da herhalde dün gece size de söylediklerini yinelediler. Ralph dün gece dokuzda çıkmış ve bir daha da hana dönmemişti."
Meydan okur gibi bana baktı. Sonra da yüzümde gördüğü bir ifadeye cevap verirmiş gibi bağırdı. "Ralph, herhangi bir yere gitmiş olabilir. Hatta belki de Londra'ya döndü."
Şefkatle sordum. "O zaman bavullarını handa bırakır mıydı?"
Flora, ayağını yere vurdu. "Bu bana vızgelir. Bu durumun basit bir açıklaması olmalı."
"Hercule Poirot'ya gitmeyi bu yüzden mi istiyorsun? Her şeyi oluruna bırakmak daha doğru olmaz mı? Polisin Ralph'den şüphelenmediğini unutma. Onlar başka birinin peşindeler."
Genç kız, "Bütün mesele de o ya," diye bağırdı. "Aslında : polis Ralph'in peşinde. Bu sabah komşu kasabadan bir adam geldi. Müfettiş Raglan adında korkunç, ufak tefek, sansara benzeyen biri. Onun bu sabah benden önce hana gittiğini öğrendim. Oradakiler bana adamın neler sorduğunu da söylediler. Raglan katilin Ralph olduğunu sanıyor."
Ağır ağır, "O halde polis dün geceden beri fikrini değiştirdi," dedim. "Demek Müfettiş Raglan, Müfettiş Davis'in Parker'la ilgili fikirlerine inanmıyor?"
Kız kardeşim burun kıvırdı. "Parker ha?"
Flora ilerleyerek, elini koluma koydu. "Ah, Dr. Sheppard, ne olur hemen Mösyö Poirot'ya gidelim. O gerçeği ortaya çıkarır."
Avucumu genç kızın elinin üstüne koydum. "Flora'cığım, gerçekten ortaya çıkmasını istediğinden emin misin?"
Bana bakarak, ciddi ciddi başını salladı. "Siz emin değilsiniz. Ama ben eminim. Ralph'i sizden daha iyi tanıyorum."
Caroline bağırdı. "Ralph katil değil tabii! O müsrif olabilir ama yine de iyi bir çocuktur. Pek de kibardır."
Kız kardeşime katillerden çoğunun kibar olduklarını söyleyecektim fakat Flora orada olduğu için kendimi tuttum. Genç kız, ısrar ettiği için kalkıp Larches Köşkü'ne gittik.
Bize kapıyı, başında koskocaman bir bone olan bir kadın açtı. Mösyö Poirot'nun evde olduğu anlaşılıyordu. Bizi eşyaları simetrik bir şekilde yerleştirilmiş, küçük bir oturma odasına aldı. Biraz sonra da bir gün önce ahbap olduğum yeni arkadaşım içeriye girdi. "Mösyö lö Doktor... Matmazel..." Flora'yı eğilerek selamladı.
"Belki dün gece olan felaketi duydunuz," diye söze başladım.
Yüzünde ciddi bir ifade belirdi. "Evet, duydum. Korkunç bir şey bu. Matmazel, başınız sağ olsun. Size ne şekilde yardım edebilirim."

"Bayan Ackroyd sizin... sizin..." dedim.
Flora, berrak bir sesle, "Sizin katili bulmanızı istiyorum," diye cevap verdi.
Ufak tefek adam, mırıldandı. "Anlıyorum... Fakat bu işi polis yapacak. Öyle değil mi?"
Flora, "Polis hata yapabilir," dedi. "Sanırım şu ara böyle bir yanlışlık yapmak üzereler. Mösyö Poirot, rica ederim... Bize yardım etmez misiniz? Eğer... bu bir para sorunuysa..."
Poirot elini kaldırdı. "Rica ederim, ondan söz etmeyelim, matmazel. Paraya önem vermediğimden değil..." Gözlerinde muzipçe bir pırıltı belirdi. "Para fena bir şey değildir... Hayır, mesele şu. Şunu iyice anlamalısınız, matmazel. Eğer ben bu işe girişirsem, soruşturmaya da sonuna kadar devam ederim. Belki de o zaman, 'Keşke her şeyi mahalli polise bıraksaydım,' dersiniz."
Flora, adamın gözlerinin içine baktı. "Ben gerçeğin ortaya çıkarılmasını istiyorum."
"Bütün gerçeğin mi?"
"Bütün gerçeğin."
Ufak tefek adam, "O halde önerinizi kabul ediyorum," dedi. "Bu sözlerinizden pişman olmayacağınızı da umarım. Şimdi bana olanları anlatın."
Flora bana baktı. "Bunu size Dr. Sheppard anlatsın daha iyi. Onun bilgisi benden fazla."

İş bana düşmüştü, başka yapılacak bir şey yoktu. Daha önce yazdıklarımı dikkatle Poirot'ya anlattım. Dedektif beni dinliyor, arada sırada sorular soruyordu. Bir gece önce müfettişle benim Fernly Köşkü'nden ayrılışımızla öykümü sona erdirdim. Fakat Flora atıldı. "Şimdi ona Ralph'i anlatın."
Duraksadım. Fakat genç kız bana emredermiş gibi bakıyordu. isteğini yerine getirdim.

Poirot, "Demek dün gece eve dönerken o hana uğradınız?" diye mırıldandı. "Bunu neden yaptınız?"
Bir an durarak, kelimeleri dikkatle seçmeye çalıştım. "Delikanlıya birinin üvey babasının öldüğünü haber vermesi gerekti. Köşkten ayrıldıktan sonra Ralph'in köyde olduğunu Ackroyd'la benden başka kimsenin bilmediği aklıma geldi."
Poirot başını salladı. "Demek hana gitmenizin tek nedeni buydu?"
"Evet..."
"Delikanlı bakımından... içinizin rahat etmesini istemiyor
"içîfnin rahat etmesini mi?"x\
"Doktor ne demek istediğimi pekâlâ biliyorsunuz. Ama sanki anlamamış gibi bir tavır takınıyorsunuz. Eminim ki Ralph Pa-ton'un bütün gece handan çıkmamış olduğunu duysaydmız çok memnun olacaktınız."
Sert bir sesle, "Ne münasebet!" dedim.
Ufak tefek dedektif bana bakarak, başını salladı. "Sizin Bayan Flora gibi bana güvendiğiniz anlaşılıyor. Ama bu önemli değil. Fakat bu konuyu incelememiz gerek. Ralph Paton ortada yok. Bunun açıklanması şart. Durumun çok ciddi olduğunu sizden saklayacak değilim. Ama aslında bunun basit bir açıklaması da olabilir."
Flora heyecanla bağırdı. "Ben de öyle dedim!"
Poirot ondan sonra bu konuya devam etmedi. Onun yerine polise gitmemizin doğru olacağını söyledi. Flora'ya da evine dönmesini önerdi. Poirot, polise benimle birlikte gidecekti. Bunu da yaptık.
Müfettiş Davis, polis müdüriyetinin önünde somurtkan bir tavırla duruyordu. Yanında da Polis Müdürü Melrose ve başka bir adam vardı. Flora'nın "sansar gibi" dediği bu adam Müfettiş Raglan'dı.

Meirose'u oldukça iyi tanırım. Onun için Poirot'yla onu ben tanıştırdım. Ve durumu da açıkladım. Polis müdürü biraz sinirlendi. Müfettiş Raglan'ın ise bu işten hiç hoşlanmadığı belliydi. Yalnız Davis memnun oldu sanırım.
Raglan, "Mesele meydanda," dedi. "Birtakım amatörlerin işe karışmalarına hiç gerek yok. Dünyanın en aptal adamı bile vaziyeti bir bakışta anlardı. O zaman on iki saat de kaybetmemiş olurduk." Zavallı Davis'e adeta kinle baktı.
Melrose, "Bay Ackroyd'un ailesi uygun gördüğü şekilde hareket edebilir tabii," dedi. "Fakat polisin soruşturmasına engel olunmamalıdır." Sonra nezaketle ilave etti. "Mösyö Poirot'nun şöhretini duydum tabii."
Raglan homurdandı. "Ne yazık ki polis kendisi hakkında reklam yapamaz."
Vaziyeti Poirot kurtardı. "Kendi kendimi emekliye ayırmıştım. Böyle olaylara bir daha karışmamak niyetindeydim. Ayrıca ben reklamdan nefret ederim. Meselenin çözümlenmesine bir şeyler kattığım takdirde adımın açıklanmamasını bilhassa rica edeceğim."
Raglan'ın yüzü biraz aydınlandı. Polis müdürü ise daha yumuşadı. "Büyük başarılara eriştiğinizi duymuştum."
Poirot, "Bu da polisin yardımıyla oldu tabii. İngiliz polisine büyük hayranlığım vardı. Müfettiş Raglan kendisine yardım etmeme razı olduğu takdirde bunu büyük bir onur sayarım."
Raglan'ın tavırları pek kibarlaştı. Melrose ise beni bir kenara çekti.
"Duyduklarıma göre bu ufak tefek adam hayret uyandıracak başarılar kazanmış. Aslında Scotland Yard'dan yardım istemek işimize gelmiyor. Raglan kendisinden pek emin ama ben onunla aynı kanıda değilim. Siz... bu yabancıyı benden iyi tanıyorsunuz. O kendisine reklam yapmak niyetinde değil sanırım. O gizlice çalışacak değil mi?"

Ciddi ciddi, "Böylece Raglan da büyüklük yapacak," diye cevap verdim.
—------Metmse-seşini yükseltti. "İyi, çok iyi... Mösyö Poirot, size son gelişmeler hakkırid^bilgi vermeliyiz."
Poirot, "Teşekkür ederim," dedi. "Dostum Dr. Sheppard bana Parker'dan kuşkulanıldığını söyledi."
Raglan hemen atıldı. "Laf. O kibar uşaklar öyle telaşlanırlar ki, hemen şüphe uyandırırlar."
Mırıldandım. "Ya parmak izleri?"
"Parker'ınkilere uymuyor." Usulca gülümsedi. "Sizinkilerle Raymond'unkiler de öyle, doktor."
Poirot yavaşça sordu. "Peki ya Ralph Paton'unkiler?" Bunu açıkça sorduğu için ona saygım arttı. Raglan'ın gözlerinde ise hafif bir hayranlığın belirdiğini fark ettim.
"Daima tetikte olduğunuz belli, Mösyö Poirot. Sizinle birlikte çalışmak bir zevk olacak. O delikanlıyı bulur bulmaz parmak izlerini alacağız."
Melrose heyecanla bağırdı. "Raglan, yanılıyorsun. Ben Ralph Paton'u çocukluğundan beri tanırım. O cinayet isleyecek bir insan değildir."
"Belki..." Müfettişin sesi ifadesizdi.
Sordum. "Elinizde onun aleyhinde ne deliller var?"
"Ralph Paton, dün gece dokuzda handan ayrılmış. Dokuz buçuk sularında kendisini Fernly Köşkü civarında görmüşler. Ondan sonra da delikanlı ortadan kaybolmuş. Ciddi para sıkıntısı çektiği biliniyor. Burada onun ayakkabıları var. Altları lastikli. Delikanlının birbirine benzeyen böyle iki çift ayakkabısı olduğunu öğrendim. Şimdi o ayakkabılarla, bahçedeki izleri karşılaştıracağım. Bizim memurlardan biri orada. Birinin gelip izleri silmesine engel olacak."

Melrose, "Hemen köşke gidelim," dedi. "Doktor, siz de Mösyö Poirot'yla birlikte gelirsiniz değil mi?"
Bu öneriyi kabul ederek polis müdürünün arabasına bindik. Köşeye gelince, Melrose, "Mösyö Poirot," diye sordu. "Müfettişle izlere mi bakacaksınız? Yoksa çalışma odasını mı inceleyeceksiniz?"
Poirot kütüphaneyle ilgileniyordu. Bize kapıyı Parker açtı. Uşağın bir gece önceki korkusundan kurtulmuş olduğu belliydi. Şimdi hem saygılı, hem de sinsice bir hali vardı.
Melrose anahtarla ara kapıyı açarak, bizi çalışma odasına götürdü. "Mösyö Poirot, burası dün geceki gibi. Yalnız ceset götürüldü."
"Ceset nerede bulundu?"
Bu soruyu ben cevaplandırdım. Poirot gidip şöminenin önün-, deki kanepeye oturdu. "Söz ettiğiniz o mavi zarf... Siz odadan çıkarken neredeydi?"
"Bay Ackroyd onu sağ tarafındaki küçük masaya bırakmıştı."
Poirot başını salladı. "O hariç, diğer her şey yerli yerinde miydi?"
"Öyle sanırım."
"Bay Melrose, lütfen bu koltuğa oturur musunuz? Teşekkür ederim. Şimdi doktor... bana hançerin yerini işaret eder misiniz?"
Poirot kapıda dururken ben de bunu yaptım. "Demek hançerin sapı kapıdan görünüyordu? Parker'da sizde bunu hemen fark ettiniz mi?"
"Evet."
Poirot pencereye gitti. Omzunun üzerinden, "Cesedi bulduğunuz zaman ışık yanıyordu tabii," dedi.
"Evet." Pencereye, onun yanına gittim. Dedektif, pervazdaki izleri inceliyordu.

Bana usulca fısıldadı. "Bu lastik Ralph Paton'un ayakkabıla-rmdakine benziyor."
Dönerek odanın ortasına geldi. Gözlerini çevrede dolaştırdı. "Siz^dtkkailf-bit insan mısınızdır, Dr. Sheppard?"
Şaşırmıştım. "Öyle sanırım."
/Gördüğüme göre şöminede ateş varmış. Kapıyı kırıp, Bay AcKroyd'un ölüsüyle karşılaştığınız zaman ateş nasıldı? Sön-ek üzere miydi?"
Sinirli sinirli güldüm. "Doğrusu, bunu bilmiyorum. Pek fark etmedim. Belki Bay Raymond veya Bay Blunt..."

Poirot başını sallayarak, gülümsedi. "İnsan daima sistemli bir şekilde çalışmalıdır. Size bu soruyu sormakla hata ettim. Herkesin bilgisi kendisine göredir. Bana cesedi iyice tarif ediniz. Bu bakımdan gözünüzden hiçbir şey kaçamazdı. Masadaki kâğıtlar hakkında bilgi edinmek istersem, bunu sekretere sormalıyım. Ateşi ise, bu kendi vazifesi olan birine sorulmalı." İlerleyerek, zili çaldı.
Bir iki dakika sonra Parker kapıda belirdi. Tereddütle, "Zili mi çaldınız, efendim?" diye sordu.
Melrose, "İçeri gir, Parker," dedi. "Bu bey sana bazı şeyler sormak istiyor."
Uşak, Poirot'ya döndü.
Dedektif, "Parker," diye başladı. "Dün gece Dr. Sheppard'la kapıyı kırarak, cesedi bulduğunuz zaman şöminedeki ateş ne durumdaydı?"
Parker hemen cevap verdi. "İyice geçmişti bu, efendim. Sönmek üzereydi."
"Ah..." Poirot'nun sesinde zafer vardı adeta. "Parker, şimdi çevrene bak. Oda dün geceki gibi mi?"
Uşak, gözlerini çevrede dolaştırdı. "Perdeler kapalıydı, efendim. Elektrik yanıyordu. Sonra... bu koltuk da biraz öndeydi." Kapının solundaki berjeri işaret etti.

"O halini bana göster."
Parker koltuğu duvardan altmış santim kadar öne doğru çekerek, bunu kapıya doğru çevirdi.
Poirot mırıldandı. "İşte bu garip... Kimse bu şekilde duran bir koltuğa oturmak istemez. Acaba koltuğu esas yerine kim itti? Bunu sen mi yaptın?"
Parker, "Hayır efendim," diye cevap verdi. "Beyefendiyi öyle görünce sinirlerim bozulmuştu..." Poirot bana baktı. "Ya siz?" Başımı salladım. "Hayır."
Parker, "Ben polisle geldiğim zaman, koltuk normal yerindeydi, efendim," diye eMedi. "Bundan eminim." Poirot kaşlarını kaldırdı. "Acayip..." "Belki Raymond ya da Blunt itti bunu," dedim. "Bu koltuk o kadar önemli mi?"
Poirot cevap verdi. "Değil tabii..." Sonra da usulca ilave etti. "İşte onun için de çok enteresan."
Melrose, "Bir dakika izninizi rica edeceğim," diyerek Par-ker'la odadan çıktı.
Ben, "Parker doğruyu mu söylüyordu acaba?" diye sordum. "Koltuk konusunda... evet. Diğer tarafları bilmem. Eğer benim gibi böyle bir sürü oiay görmüş olsaydınız, bir şeyi iyice öğrenirdiniz, doktor."
Merakla, "Nedir o?" diye sordum.
"Böyle olaylarla ilişkisi olan herkesin saklamak istediği bir şey vardır."
Güldüm. "Benim de var mı?"
Poirot dikkatle beni süzdü. "Sanırım var."
"Fakat..."

"Bana Ralph hakkında tüm bildiklerinizi söylediniz mi?" Ben kızarınca, Poirot da hafifçe güldü. "Korkmayın, ısrar edecek değilim. Bunu nasıl olsa zamanı gelince öğreneceğim."
Şaşkınlığımı gizlemek içirUeteştar "Bana çalışma yöntemleriniz hakkında bilgi vermei misiniz?" dedim. "Örneğin şöminedeki ateşle neden ilgilemiyorsunuz?"
"Ah, bu çok bas/t. Siz Bay Ackroyd'un yanından dokuza on kala ayrıldınız, değil mi?"
"Evet. Öyle sarjıırım."
"O sırada pencere kapalı ve sürmeliymiş. Kapı acıkmış. Onu çeyrek geçe ce^şet bulunduğu zaman ise kapı kilitli fakat pencere acıkmış. Bunu kim açmıştı? Bunu ancak Bay Ackroyd'un kendisi yapabilirdi, iki nedenden dolayı tabii. Bir; oda dayanılmayacak kadar sıcaktı. (Fakat ocaktaki ateş geçmek üzere olduğuna ve dün gece de ısı birdenbire düştüğüne göre sebep bu değil.) İki; Bay Ackroyd, birinin içeriye girmesi için pencereyi açtı. O halde bu kimse iyi tandığı biriydi."
"Çok basitmiş," dedim.
"Gerçekleri sistemli bir şekilde sıraya dizerseniz, her şey basitleşir. Şimdi dokuz buçukta Bay Ackroyd'la konuşan kimsenin kişiliği üzerinde duralım. Bu

kimsenin pencereden içeriye alındığı belli. Evet, Bayan Flora, amcasını daha sonra sağ salim görmüş ama bu ziyaretçinin kim olduğunu öğrenemedikçe, esrarı çözemeyiz. Belki pencere yine açık kaldı ve katil oradan içeri girdi. Ya da sözünü ettiğimiz ziyaretçi buraya ikinci kez geldi. Ah, Bay Melrose da döndü."
Polis müdürü, heyecanlı bir tavırla içeri girdi. "Dr. Shep-pard'a nereden telefon edildiğini öğrendik. Buradan telefon edilmemiş Dr. Sheppard'ı Kings'Abbot İstasyonu'ndaki telefon kulübesinden aramışlar. Tam 10.15'de. 10.23'de de gece treni Liverpool^ hareket ediyor..."

VIII. Müfettiş Raglan emin
Birbirimize baktık.
"Herhalde istasyonda soruşturma yaptıracaksınız?"
"Tabii. Ama bu bakımdan pek umutlu değilim. O saatte istasyon çok kalabalık olur. Bütün ekspreslerle diğer postaların orada durdukları, manevra yaptıkları malum. Telefonu kimin ettiğini fark eden olduğunu sanmıyorum." Melrose bir an durdu. "Ama neden telefon edildi size? İşte bu çok tuhafıma gidiyor. Buna ne gerek vardı?"
Poirot, "Bunun sebebi var tabii," dedi.
"Bu ne olabilir?"
"Sebebi öğrendiğimiz zaman esrarı da çözeceğiz. Bu olay çok acayip ve ilgi çekici." Poirot pencereye giderek, dışarı baktı. "O yabancıyla saat dokuzda mı karşılaştınız, doktor?"
"Evet," diye cevap verdim. Kuledeki saatin çaldığını duydum.
"O bu pencereye kaç dakikada erişebilirdi?"
"En fazla beş dakikada. Kestirmeden ise üç dakikada."
"Ama bunu yapabilmesi için köşke daha önce de gelmiş olması ve bahçeyi de iyi bilmesi gerek."
Melrose başını salladı. "Bu doğru."
"Acaba bu hafta içinde Bay Ackroyd'a yabancı bir misafir gelmiş mi?"
"Bunu bize Raymond söyleyebilir," dedim.
Melrose ilave etti. "Ya da Parker."
Poirot güldü. "O halde ikisini de çağıralım."
Önce Raymond geldi. Genç sekreterin Poirot'yla tanışmaktan büyük bir memnunluk duyduğunu fark ettim. "Aramızda yaşadığınızdan hiç haberimiz yoktu. Mösyö Poirot. Sizi çalışırken seyretmek büyük bir zevk olacak. Aa, o da nedir?"

Poirot'nun usulcaS^oltuğun yerini değiştirmiş olduğunu fark ettim. Şimdi bu Parker'ın taTif-ettiği-şekilde duruyordu. Sekreter neşeyle, "Ne o?" diye sordu. "Kanımı almanız için o berjere mi oturacağım? Ne oluyor?"
"Bay Raymond, dün gece ceset bulunduğu zaman bu koltuk bu şekilde duruyormuş. Sonra biri bunu yerine itmiş. Bunu siz mi yaptınız?"
"Hayır. Doğrusu onun bu şekilde durduğunu bile anımsamıyorum. Koltuğu itmekle ipuçlarından birini berbat mı etmişler? Vah vah, yazık."
Poirot, "Bu önemli değil," dedi. "Ben asıl size şunu sormak istiyordum, Bay Raymond: bu hafta içinde Bay Ackroyd'u görmeye bir yabancı geldi mi?"
Sekreter bir an düşündü. "Hayır... Böyle birini anımsamıyorum..." Sonra da kapıda beliren Parker'a baktı. "Sen anımsıyor musun?"
Uşak da bir an düşündü. "Çarşamba günü bir genç geldi, efendim. Kendisi Curtis firmasındandı sanırım."
Raymond sabırsızca bir tavırla elini salladı. "A, onu anımsıyorum ama bu beyin sözünü ettiği öyle biri değil." Sekreter, Poirot'ya döndü. "Bay Ackroyd bir diktafon almayı düşünüyordu, böylece işleri daha hızlı yürütecektik. Bir firma temsilcisini buraya yolladı. Ama bundan bir şey çıkmadı. Bay Ackroyd bir türlü kararını veremedi."
Belçikalı, "Doktorun gördüğü öyle biri değil," dedi. "Teşekkür ederim, Parker."
Parker, Raymond'a döndü. "Bay Hammond geldi, efendim. Hemen sizinle konuşmak istiyor."
Sekreter, "Hemen geliyorum," dedi. Telaşla dışarı çıkarken de, "O aile avukatı," diye izah etti.
i

Peki, boş zamanlarında
Poirot, onun arkasından mırıldandı. "Becerikli bir genç bu
Raymond."
"Bay Ackroyd onun daima çok iyi bir sekreter olduğunu
söylerdi."
"Buraya geleli ne kadar oldu?"
"İki yıl sanırım."
"İşleri başarıyla yürüttüğü kesin. ne yapıyor?"
"Golf oynuyor. Yazın da tenis."
"At yarışlarına meraklı mı?"
"Sanmıyorum."
Poirot başını salladı. İlgisi sönmüş gibiydi. Çevresine ba-
kındı. "Görülecek her şeyi gördüm."
Mırıldandım. "Bu duvarların dili olsaydı da..." Poirot başını salladı. "Dilleri olması yetmez. Gözleri ve kulakları da olması gerek. Fakat..." Eliyle kütüphaneye vurdu. "... eşyaların daima dilsiz olduklarını da sanmayın. Onlar bazen be-
nimle konuşurlar. Sandalyeler, masalar... bana bazı haberler ve-
rirler." Kapıya doğru döndü.
Bağırdım. "Nasıl haberler? Onlar bugün size ne dediler?" Omzunun üzerinden bakarak, neşeyle tek kaşını kaldırdı.
"Açık pencere. Kilitli bir kapı. Kendi kendine hareket ettiği anla-
şılan bir koltuk. Üçüne de, 'Neden?' diye sordum ama bir cevap
alamadım." Başını sallayarak göğsünü şişirdi.
Gülünç bir şekilde kendisini çok önemli bulduğu belliydi. Bir
an, acaba o gerçekten iyi bir dedektif mi, diye düşündüm. "Yok-
sa büyük şöhretini bazı şanslı raslantılara mı borçlu?"
Galiba Melrose da aynı şeyleri düşünüyordu. Zira adamın
kaşları iyice çatılmıştı. "Görmek istediğiniz başka bir şey var mı,
Mösyö Poirot?"

"Bana, hançerin durduğu vitrini göstermek lütfunda bulunur musunuz? Ondan sonra sizi rahatsız edecek değilim."
Salona giderken, polis müdürünü bir memur çağırdı. Adam, özür dileyerek yanımızdan ayrıldı. Vitrini Poirot'ya ben gösterdim. Belçikalı bunun kapağını bir defa açıp kapattı. Sonra da camlı kapılardan verandaya çıktı: Ben de peşinden gittim. O sırada Müfettiş Raglan da evin köşesinde belirdi. Hemen bize doğru geldi. Memnun bir hali vardı.
"Bu öyle ilgi çekici bir olay değil, Mösyö Poirot. Çok yazık. Bu, kötülüğe sapan bir gencin işlediği bir cinayet, işte o kadar."
Poirot'nun yüzünde üzüntülü bir ifade belirdi. "Demek size fazla yardımım dokunmayacak."
Müfettiş onu avutmaya çalıştı. "Bir daha ki sefere..."
Belçikalı, "Doğrusu esrarı çabucak çözdünüz," dedi. "Bunu nasıl yaptığınızı öğrenebilir miyim?"
"Basit... Bay Ackroyd'u en son yeğeni Bayan Flora görmüş. Ona çeyrek kala... Doktor Sheppard ise on buçukta cesedi muayene ettiği zaman adamın en aşağı yarım saat önce öldürülmüş olduğunu söylemiş."
"Evet," dedim. "Yarım saat ya da daha önce."
"O halde cinayet on beş dakika içersinde işlendi. Evdekile-rin ona çeyrek kalayla on arasında nerede olduklarını saptadım. Hiç kimse çalışma odasının tarafına gelmemiş. Böylece evdekiler temize çıkmış oluyorlar... Şimdi gelelim noktaya... Kapıcı kulübesinde kalan kadın -Mary Black- dün gece perdeleri kapatırken Ralph Paton'un bahçe kapısından içeri girerek, eve doğru gittiğini görmüş."
Çabucak sordum. "Kadın bundan emin mi?"
"Evet. Delikanlıyı tanıyor. Delikanlı hızla ilerlemiş ve sağa, verandaya giden kestirme yola sapmış."

Poirot ifadesiz bir yüzle sordu. "Kaçta olmuş bu?"

Müfettiş ciddi bir tavırla, "Dokuzu yirmi beş geçe," dedi. Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Raglan tekrar konuşmaya başladı. "Durum meydanda. Her şey birbirini tutuyor. Ralph Paton dokuzu yirmi beş geçe köşke geliyor. Dokuz buçukta Raymond çalışma odasında birinin para istediğini ve Bay Ackroyd'un da onu reddettiğini duyuyor. Sonra Ralph yine pencereden dışarıya çıkıyor. Bayan Flora gelip, amcasına iyi geceler diliyor. O sırada salon boş. Delikanlı gidip oradan hançeri çalıyor. Tekrar pencereden çalışma odasına giriyor. Ama o sırada ayakkabılarını çıkarmış durumda. Üvey babasını öldürdükten sonra buradan kaçıyor. Fakat hana dönecek cesareti yok. İstasyona gidiyor ve oradan telefon ediyor..."
Poirot usulca sordu. "Neden?" Öne doğru eğilmişti. Yeşil gözlerinde acayip bir pırıltı vardı.
Raglan da şaşırmıştı. Sonunda, "Bu soruyu şu anda cevaplandırmak zor," dedi. "Fakat katiller daima acayip şeyler yaparlar. En zekileri bile budalaca hatalar işler. Haydi gelin, size o ayak izlerini göstereyim..."
Peşinden çalışma odasının penceresinin önüne gittik. Raglan orada bekleyen memurlardan bir çift ayakkabı aldı. Bunları izlerin üzerine koydu. "Bakın tıpatıp uyuyor... Tabii izleri bırakan bu ayakkabılar değil. Fakat Ralph Paton'un ayaklarmdakiler de bunların eşiymiş."
Poirot mırıldandı. "Lastik tabanlı ayakkabısı olan çok."
Müfettiş, "Orası öyle," dedi. "Başka deliller olmasaydı bu ayak izlerinin üzerinde fazla durmazdım."
Poirot düşünceli bir şekilde başını salladı. "Ralph Paton, aleyhinde bu kadar delil bıraktığına göre delinin biri olmalı..."
"Aslında gece hava açık ve kuruydu. Fakat bu tarafta toprağın içindeki bir kaynak taşmış ve çevreyi ıslatmış sanırım..."

Poirot'yla birlikte yolda biraz ilerlediler. O tarafta da altı lastik ayakkabıların bıraktığı izler vardı.
Raglan güldü. "Tabii. Bu tarafta bir sürü kadın dolaşmış. Erkek de. Çünkü eve giden en kısa yol bu."
Poirot başını salladı. Fakat gözlerini daha ilerideki bir yazlık pavyona dikmişti. Raglan yanımızdan ayrılıncaya kadar sesini çıkarmadı. Müfettiş uzaklaşınca da bana döndü. Gözlerinde muzipçe bir pırıltı vardı. "Tanrı'nın sizi Hastings'in yerini almanız için bana yolladığı kesin. Yanımdan ayrılmadığınızı görüyorum. Gidip sizinle şu yazlık pavyona bir bakalım mı?"
Pavyonda Poirot, beni çok şaşırtan bir şekilde hareket etti. Yerlere yattı, kalktı. İki büklüm oldu. Nihayet zaferle bağırarak, koltukların birinin yanından bir şey aldı.
Heyecanla, "Nedir o?" diye bağırdım. "Ne buldunuz?"
Gülerek, avucunu açtı. Dikkatle baktım. Elinde beyaz bir kumaş parçası vardı. Dikkatle baktıktan sonra omzumu silktim. "Beyaz bir mendilden yırtılmış bir parça."
Cevap vermeyerek, atıldı. Bu sefer de bir tüy aldı. Galiba küçük bir kaz tüyüydü bu. Zaferle, "Ya buna ne dersiniz?" diye haykırdı. "Buna ne dersiniz?"
Hayretle ona bakıyordum.
Poirot tüyü cebine attıktan sonra tekrar beyaz mendil parçasına baktı. "Mendil... Fakat mendillerin hiçbir zaman kolalanmadıklarını unutmayın..." Bana zaferle başını sallayarak, parçayı dikkatle cebine soktu.
IX. Küçük havuz
Birlikte eve döndük. Raglan, görünürlerde yoktu. Poirot te-rasda durdu. "Güzel bir köşk burası. Kime kalacak acaba?"

Şaşırdım. Doğrusu o ana dek bu miras sorunu hiç aklıma gelmemişti. Poirot dikkatle beni süzüyordu. "Bunu hiç düşünmemiş olduğunuz belli," diye mırıldandı. Doğruyu söyledim. "Öyle... Keşke düşünmüş olsaydım."

Yine acayip bir tavırla bana baktı. Tam konuşacağım sırada da, "Hayır, hayır," diye bağırdı. "Nasıl olsa bana gerçek düşüncenizi açıklamayacaksınız."
Gülerek sözlerini yineledim. "Herkesin saklayacak bir şeyi vardır."
"Tabii."
"Buna hâlâ inanıyor musunuz?"
"Eskisinden de daha fazla, dostum. Fakat gerçekleri Her-cule Poirot'dan saklamak kolay değildir. O böyle şeyleri çabucak sezer."
Konuşurken Hollanda bahçesine giden merdivenlerden inmişti. Omzunun üzerinden seslendi. "Gelin dolaşalım. Hava bugün çok güzel!"
Peşinden gittim. Dolaşa dolaşa sonunda bir tepeciğe tırmandık. Buraya bir bank konulmuştu. Manzara çok güzeldi. Buradan aşağıdaki havuz da gözüküyordu.
Poirot etrafına bakındı. "İngiltere çok güzel." Sonra gülümseyerek sesini hafifletti. "İngiliz kızları da öyle. Sesinizi çıkarmayın ve aşağımızdaki şu hoş görünüme bakın."
O zaman Flora'yı gördüm. Genç kız kendi kendine bir şarkı mırıldanarak, yoldan ilerliyordu. Siyah yas elbisesi giymiş olmasına karşın yine de neşeliydi. Birdenbire sevinçle, dans eder gibi döndü. Aynı anda ağaçların arasından bir adam çıktı. Hector Blunt'tı bu.
Genç kız, şaşırdı. Yüzündeki ifade de biraz değişti. "Beni korkuttunuz. Sizi fark etmedim."

Blunt cevap vermedi. Sessiz sedasız durmuş, genç kıza bakıyordu.
Flora adeta kinle, "En çok hoşuma giden tarafınız da, bu konuşkanlığınız," dedi.
Blunt kızardı sanırım. "Konuşkan olmadığımı biliyorum. Gençliğimde de değildim."
Flora gizli bir alayla, "Tabii şimdi çok yaşlısınız," diye mırıldandı.
Blunt onun bu sözlerini ciddiye aldı. "Evet. Öyle."
Flora sordu. "Dünyanın en yaşlı erkeği olmak sizde ne gibi etkiler yapıyor?" Bu defa açıkça gülüyordu ama Blunt bunu da fark etmedi. Flora hafif bir öfkeyle bağırdı. "Duyan da kemiklerinizin çatırdadığını, saçlarınızın da bembeyaz olduğunu sanır."
Blunt bir an sesini çıkarmadı. Sonra da usulca, "Artık Afri-kaya dönme zamanı geldi," diye mırıldandı.
"Yine ava mı gideceksiniz?"
"Evet. Herhalde..."
"Holdeki hayvanı da siz vurmuştunuz değil mi?"
Blunt başını salladı. Sonra da adeta bağırır gibi, "Gitme zamanım geldi," dedi. "Ben böyle hayata uyacak bir insan değilim. Kaba saba bir adamım ben. Cemiyet hayatı bana göre değil."
Flora haykırdı. "Ama hemen gitmeyeceksiniz, değil mi? Başımızda... başımızda bu dert varken bizi yalnız bırakmayacaksınız... Ah, eğer giderseniz..." Yan döndü.
Blunt sordu. "Kalmamı istiyor musunuz?"
"Hepimiz de..."
Blunt açık açık, "Ben sizi kastettim," dedi.
Flora tekrar dönerek adama baktı. Göz göze geldiler. "Evet, bu o kadar önemliyse, ben de kalmanızı istiyorum."
Blunt, "Benim için önemli," diye cevap verdi.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra yan yana havuzun yanındaki taş banka oturdular. İkisinin de ne söyleyeceklerini pek bilemedikleri anlaşılıyordu.
Sonunda Flora, "Ne kadar güzel bir sabah," diye mırıldandı. "Bütün... olanlara rağmen yine de neşeliyim. Herhalde bu kötü bir şey."
Blunt cevap verdi. "Bilakis gayet normal. Amcanızı ilk kez iki yıl önce gördünüz değil mi? Onun için fazla üzülmenizi bekleyemeyiz. Bu konularda iki yüzlülük etmemek daha iyidir."
Flora, "İnsan sizin yanınızda rahat ediyor," dedi. "Her şeyi insana çok basitmiş gibi gösteriyorsunuz."
Ünlü avcı, "Aslında her şey basittir," diye mırıldandı.
"Ama her zaman değil..." Sesi hafiflemişti.

Blunt birdenbire bağırdı. "Üzülmeyin. O delikanlı için üzülmeyin. Müfettiş budalanın biri. Herkes Ralph'in böyle bir şey yapmayacağını bilir. Hırsızın işi bu."
Flora dönerek ona baktı. "Gerçekten öyle mi düşünüyorsunuz?"
Blunt çabucak sordu. "Siz düşünmüyor musunuz?"
"Ben... ah, evet." Yine bir sessizlik oldu. Sonra Flora haykırdı. "Ben sabah neden mutlu olduğumu size söyleyeceğim. Avukat Bay Hammond, amcamın bana elli bin sterlin bıraktığını söyledi. Düşünün! Elli bin sterlin."
Blunt'ın yüzünde hayret dolu bir ifade belirdi. "Bu sizin için o kadar önemli mi?"
"Tabii. Benim için her şey bu... Hürriyet... Güzel bir hayat... Artık planlar kurmak, hesaplı davranmak ve yalan söylemekten kurtulacağım."
Blunt sert bir sesle onun sözünü kesti. "Yalan söylemekten mi?"

Flora bir an şaşırdı. "Ne demek istediğimi biliyorsunuz, canım... Zengin akrabaların verdiği eski elbiseleri aldığım zaman bol bol teşekkür etmek zorunda kalmayacağım. Eski moda elbiseleri ve şapkaları aldığım zaman..."
"Ben kadın elbiselerinden pek anlamam. Ama bence daima güzel giyiniyorsunuz."
Flora mırıldandı. "Ama bunun bana nelere mal olduğunu bilemezsiniz. Neye. Artık bunu bırakalım. O kadar mutluyum ki. Hürüm artık. İstediğim gibi hareket edeceğim. Bazı şeyleri yapmak zorunda kalmayacağım."
Blunt çabucak sordu. "Neleri mesela?"
"Şimdi unuttum... Önemli değil bu."
Blunt'ın elinde bir sopa vardı. Birdenbire bunu havuza soktu.
"Ne yapıyorsunuz, Bay Blunt?"
"Dipte parlak bir şey vardı. Ne olduğunu merak ettim. Altın bir broşa benziyordu. Ama şimdi çamurun içinde kayboldu." Sonra genç kıza döndü. "Bayan Flora, size yardım edebilir miyim? Ralph Paton konusunda yani. Sizin onun yüzünden ne kadar endişeli olduğunuzu biliyorum."
Flora soğuk bir sesle, "Teşekkür ederim," dedi. "Yapılacak bir şey yok. Ralph'in başı da derde girmeyecek. Çünkü dünyanın en iyi dedektifini tuttum."
Onların konuşmalarını dinlemek beni rahatsız etmişti ama Poirot sıkıca kolumu tuttuğu için bir şey de yapamamıştım. Belçikalı birdenbire ayağa fırlayarak, hafifçe öksürdü. "Özür dilerim," diye araya girdi. "Burada olduğumu söylemem gerek. Başkalarını dinleyenlerin kendileri hakkında iyi şeyler duymayacakları söylenir. Fakat bu sefer matmazelin beni övdüğünü duydum. Daha fazla utanmamak için size katılmam gerek."
Yoldan aşağıya inerek, havuzun yanındakilere katıldı. Ben de peşinden gittim tabii."

Flora, "Bu mösyö Hercule Poirot," dedi. "Herhalde ondan söz edildiğini işittiniz, Bay Blunt."
Poirot eğildi. "Bay Blunt'ın ününü duydum. Size rastladığıma çok seviniyorum, mösyö. Belki bana biraz bilgi verebilirsiniz."
Blunt merakla ona baktı.
Poirot sordu. "Bay Ackroyd'u en son ne zaman gördünüz?"
"Yemekte."
"Ondan sonra kendisini görmediniz ve sesini de duymadınız, öyle mi?"
"Görmedim ama sesini duydum."
"Nasıl oldu bu?"
"Verandada dolaşıyordum..."
"Pardon, saat kaçta?"
"Dokuz buçuk sularında. Salonun kapılarının önünde dolaşıyor ve sigara içiyordum. Ackroyd'un çalışma odasında konuştuğunu duydum...."
"Fakat... oradan çalışma odasındaki konuşmayı duymanız olanaksız."
Blunt'ın kızardığını görünce şaşırdım. Avcı, istemeye istemeye, "O köşeye kadar gittim," diye izah etti. "Bir kadının ağaçların arasına girdiğini sandım. Aslında beyaz bir şey görmüştüm. Herhalde yanılmıştım. Köşede dururken Ackroyd'un sesini duydum. Sekreteriyle konuşuyordu."
"Bay Geoffrey Raymond'la mı?"

"Evet... Daha doğrusu o sırada öyle sandım. Ama yanılmışım."
"Bay Ackroyd, ona adıyla hitab etmedi mi?"
"Hayır."
"O halde, neden öyle sandığınızı sorabilir miyim?"
Blunt ağır ağır anlatmaya çalıştı. "Ben verandaya çıkmadan önce Raymond bana bazı kâğıtları Ackroyd'a götüreceğini söyle-

misti. İçerden gelen sesleri duyunca Ackroyd'un onunla konuştuğunu sandım. Aklıma içerde başka biri olabileceği hiç gelmedi."
"Duyduğunuz sözleri anımsayabilir misiniz?"
"Korkarım anımsayamayacağım. Önemli şeyler değillerdi bunlar. Zaten ben de o sırada başka şeyler düşünüyordum."
Poirot mırıldandı. "Zaten bu mesele öyle önemli değil. Ceset bulunduktan sonra çalışma odasına girdiğiniz zaman bir koltuğu geriye ittiniz mi?"
"Bir koltuğu mu? Hayır. Bunu neden yapayım?"
Poirot cevap vermeyerek omzunu silkti. Sonra da Flora'ya döndü. "Size bir şey soracağım, matmazel. Dr. Sheppard'la birlikte vitrindeki biblolara baktığınız zaman hançer de orada mıydı?"
Flora öfkeyle başını kaldırdı. "Müfettiş Raglan da bana bunu sordu. Size de ona söylediğimi yineleyeceğim. Hançerin orada olmadığından eminim. Raglan hançerin o sırada orada olduğunu, sonra da Ralph'in bunu çaldığını sanıyor. Benim sözüme de inanmıyor. Bunu, sırf Ralph'i korumak için uydurduğumu sanıyor."
Ciddi bir tavırla sordum. "Sen de öyle yapmıyor musun?"
Flora ayağını öfkeyle yere vurdu. "Siz de mi doktor? İşte bu çok kötü!"
Poirot hemen sözü değiştirdi. "Bay Blunt, gerçekten havuzun dibinde bir şey parlıyor. Bakalım ona erişebilecek miyiz?" Havuzun yanında diz çökerek, kolunu dirseğine kadar sıvadı. Fakat çamurlar havalanınca elini çekmek zorunda kaldı. Uzattığım mendili adeta minnetle alarak kolundaki çamurları sildi. Blunt saatine bir göz attı.
"Öğle vakti. Artık eve dönsek."
Flora sordu. "Bizimle yemek yersiniz değil mi, Mösyö Poirot? annemle taşınmanızı istiyorum. O... Ralph'i çok sever."
Ufak tefek adam bir reverans yaptı. "Şeref duyarım, matmazel."

"Siz de kalırsınız değil mi doktor?" Ben tereddüt edince Flora ısrar etti. "Lütfen kalın."
Bunu ben de istiyordum. Onun için bu daveti kabul ettim. Eve doğru yürümeye başladık. Blunt'la Flora önden gidiyorlardı.
Poirot başıyla genç kızı işaret ederek, usulca, "Ne güzel bir çift meydana getirecekler. Öyle değil mi?" Merakla ona baktım. Fakat o kolundaki bir iki damlayı silmeye çalışıyordu. Bu adam titizliği ve yeşil gözleri yüzünden bir kediyi anımsatıyordu bana.
"Boş yere zahmet ettiniz," diye mırıldandım. "Acaba havuzdaki neydi?"
Poirot sordu. "Bunu görmek ister misiniz?"
Hayretle baktım. O başını salladı. Yavaşça, "Dostum," diye sitem etti. "Hercule Poirot elbisesini kirletmek tehlikesini boş yere göze almaz. Bunun aksi gülünç bir şey olur. Bense gülünç bir adam değilim."
İtiraz ettim. "Ama eliniz boştu."
"Bazen sıkı ağızlı olmak gerekir. Herhalde siz de her şeyi saygı değer kız kardeşinize açıklamıyorsunuz. Ben de avucumu açmadan önce elimdekini diğer elime geçirdim. Şimdi bunu size göstereceğim." Sol elini uzatarak, açtı. Avucunda altın bir halka vardı. Bir kadının nikâh halkası. Bunu aldım.
Poirot, "İçine bakın," dedi.
Dediğini yaptım. Yüzüğün içine ince yazıyla birkaç kelime kazınmıştı.
"R.'den 13 Mart."
Poirot'ya baktım. Fakat o cep aynasını çıkarmış kendisini inceliyordu. Bilhassa bıyığıyla meşguldü. Onun bana bir şey söylememek niyetinde olduğunu anladım.

Bayan Cecil Ackroyd'u holde bulduk. Yanında da avukat olduğu anlaşılan zeki bakışlı, sivri çeneli, kısa boylu bir adam vardı.
Bayan Ackroyd, "Bay Hammond, öğle yemeğine kalacak," dedi. Kadın bizi avukatla tanıştırdıktan sonra şaşkın bir şekilde
Hercule Poirot'ya baktı.
Flora atıldı. "Bu Mösyö Poirot, anne. Bu sabah sana kendisinden söz ettim."
Bayan Ackroyd, dalgın dalgın, "Ah, evet," diye mırıldandı.
"Tabii... Ralph'i bulacak değil mi?"
Flora, "Hayır," dedi. "Amcamı kimin öldürdüğünü bulacak."
Annesi, bağırdı. "Yavrum, rica ederim! Bu sabah zavallı sinirlerim berbat halde. Ne feci olay o. Onun bir kaza olduğundan eminim. Roger acayip silahlarla oynamaya pek meraklıydı. Herhalde eli kaydı ya da böyle bir şey oldu."
Bu teorisi nazik bir sessizlikle karşılandı. Poirot, avukata yaklaşarak onu pencerenin önüne götürdü. Ben de yanlarına gittim. Sonra da tereddütle durakladım. "Belki rahatsız ediyorum."
Poirot bağırdı. "Ne münasebet! Bu olayı ikimiz yan yana inceliyoruz, doktor. Siz olmazsanız ben ne yaparım? Şimdi Bay Hammond'dan biraz bilgi alacağım." Avukata döndü. "Ralph Pa-ton..."
Avukat hemen, "Onun bu cinayetle bir ilgisi olduğuna ina-
namam," dedi. "Para sıkıntısı var diye..."
Poirot hemen sordu. "Onun para sıkıntısı mı vardı?" Avukat omzunu silkti.
"Daima. Su gibi para harcardı. Ondan sonra da üvey babasına gelirdi."
"Ya?... Bana Bay Ackroyd'un vasiyetnamesi hakkında bilgi
verebilir misiniz?"

"Basit bir vasiyetnameydi. Bay Ackroyd, Kâhyası Bayan Russel'a iki bin sterlin bırakıyordu. Ahçısma yüz sterlin sekreterine bin... Yirmi bin sterlin değerindeki hisse senetlerinin geliri hayatı boyunca Bayan Cecil Ackroyd'a verilecekti. Bayan. Flora Ackroyd, elli bin sterlin alacaktı. Geri kalanı da evlat edindiği üvey oğluna kalacaktı."
"Bay Ackroyd, zengin bir adam mıydı?"
"Evet. Büyük bir serveti vardı onun. Böylece Ralph Paton da çok zengin bir adam olacak."
Kısa bir sessizlik oldu. Poirot'yla avukat birbirlerine baktılar.
Sonra şöminenin önünden Bayan Cecil Ackroyd'un şikâyet dolu sesi yükseldi. "Bay Hammond!"
Avukat, kadının yanına giderken, Poirot da kolumdan tutarak, beni pencereye doğru çekti. Bir hayli yüksek bir sesle, "Şu susamlara bakın," dedi. "Ne güzel çiçekler değil mi?" Sonra da usulca ilave etti. "Bana gerçekten yardım etmeyi istiyor musunuz?"
Heyecanla, "Gerçekten çok istiyorum," diye cevap verdim. "Bilmiyorsunuz ne kadar sade ve sıkıntılı bir hayat süyorum. Hiç heyecan verici bir şey olmuyor."
"Tamam. Artık sizinle birlikte çalışacağız. Bir iki dakika sonra Bay Blunt yanımıza gelecek sanırım. Bayan Flora'nın annesi hiç hoşuna gitmiyor onun. Bilmek istediğim bazı şeyler var. Fakat bunları açık açık sormak da işime gelmiyor. Anlıyor musunuz? Onun için bu soruları benim yerime siz soracaksınız."
Endişeyle ona baktım. "Hangi soruları sormamı istiyorsunuz?"
"Konuşmaya Bayan Ferrars'ın adını karıştırın."
"Evet."
"Ondan tabii bir tavırla söz edin. Blunt'a kadının kocası öldüğü sırada burada olup olmadığını sorun. O cevap verirken de belli etmeden, yüzündeki ifadeyi izleyin. Anladınız mı?"

Aynı anda Blunt da yanımıza geldi. Ona verandada dolaşmamızı önerdim. Razı oldu.'Poirot geride kaldı. Ben durarak, bir yediveren gülüne baktım. "Bir iki gün içinde her şey nasıl da değişiyor... Geçen çarşamba da buradaydım. Verandada bir aşağı bir yukarı dolaşıyordum. Ackroyd da yanımdaydı. Ve çokta neşeliydi. Ve şimdi... üç gün sonra zavallı Ackroyd öldü... Bayan Fer-rars da öyle. Siz onu

tanıyordunuz değil mi? A, tabii tanıyordunuz." Blunt başını salladı. "Bu gelişinizde Bayan Ferrars'ı gördünüz mü?" diye sordum.
"Ackroyd'la onu ziyarete gittik. Geçen salı sanırım. İlgi çekici bir kadındı. Ama bir tuhaflığı vardı. İnsan onun ne düşündüğünü anlayamıyordu. Ne yapacağını tahmin edemiyordu." Ünlü avcının parlak gri gözlerine baktım. Bakışlarında bir acayiplik yoktu sanırım. Sonra, "Herhalde onu daha önce de görmüştünüz," diye devam ettim.
"Evet, buraya geçen gelişimde. Bayan Ferrars'la kocası da o sırada köye yeni yerleşmişlerdi." Bir an durdu. Sonra ilave etti. "Çok garip. Kadın bu kez çok değişmişti." Sordum. "Nasıl... değişmişti." "On yaş büyük duruyordu."
"Kocası öldüğü sırada burada mıydınız?" Bu soruyu kayıtsız bir tavırla sormaya gayret etmiştim.
"Hayır. Ama duyduklarıma göre adamın ölüp gitmesi iyi olmuş. Belki bu sözlerim hoş değil ama gerçek böyle."
Başımı salladım. "Gerçekten Ashley Ferrars öyle mükemmel bir koca sayılmazdı." Blunt, "Alçağın biriymiş o," dedi.
"Yok canım," diye cevap verdim. "Sadece adamın haddinden fazla parası vardı."
"Ah, para! Dünyadaki bütün felaketlerin nedeni para... Ya
da parasızlık."

"Peki, sizin derdiniz hangisi?" dedim.
"İstediklerimi yapacak kadar param var. Ben talihli insanlardan biriyim."
"Ya... Demek öyle."
"Fakat şu ara pek bol param olduğunu iddia edemeyeceğim. Bir yıl önce mirasa kondum. Ve budala gibi onu da olmayacak bir işe yatırdım."
Kendisine hak verdim. Ve benim de başıma aynı şeyin geldiğini anlattım.
Sonra gong çaldı. Sofraya oturmak için içeri girdik. Poirot, beni usulca geri çekti. "Ee?"
"Onun şüphe edilecek bir tarafı yok," dedim. "Bundan eminim."
"Endişe edilecek bir şey yok mu?"
"Bir yıl önce mirasa konmuş," diye cevap verdim. "Ama bu da neden olmasın? Blunt'ın dürüst olduğuna yemin edebilirim."
Poirot, beni yatıştırmaya çalıştı. "Muhakkak, muhakkak. O kadar üzülmeyin canım."
Yemekten sonra Bayan Cecil Ackroyd, benimle birlikte kanepeye oturdu. "Doğrusu biraz kırıldım," diye mırıldandı. "Roger'ın bana güveni olmamasına kırıldım. O elli bin sterlin bana bırakılmalıydı. Flora'ya değil. Bir anne çocuğunun yararlarını kollamasını da bilir. Bu resmen güvensizlik!"
"Bayan Ackroyd," dedim. "Flora'nın Ackroyd'un öz yeğeni, onun yakın akrabası olduğunu, onun kanından geldiğini unutuyorsunuz. Tabii onun yengesi yerine kız kardeşi olsaydınız, durum değişirdi."
Kadın elindeki mendili kirpiklerine dokundurdu. "Zavallı Ce-cil'in dul karısı olarak benim hislerim de dikkate alınmalıydı. Fakat Roger daima biraz acayipti. Hatta biraz cimriydi de. Flora'yla benim için zor bir durumdu bu. Zavallı yavruma cep harçlığı bile

vermezdi. Tabii onun faturalarını öderdi ama o zaman da bir sürü soru sorardı. Evet, beş paramız yoktu. Flofa da bu duruma çok sinirleniyordu. Ama tabii amcasını çok sıeverdi. Roger cimriydi. Yeni havlu bile almazdı. Ve sen sonra tut o kadına iki bin sterlin bırak."
"Hangi kadına?"
"O Russel denilen yaratığa. Onda bir acayiplik var. Bunu daima da söyledim. Ama Roger o kadının aleyhinde laf söylenmesini hiç istemezdi. RussePın karakterli bir kadın olduğundan, onu takdir ettiğinden söz ederdi. Çalışkanlığını, kimseye minnet etmemesini överdi. Ama bence kadın şüphe uyandıran bir insan. Roger'la evlenebilmek için de elinden geleni yapıyordu. Ama ben hemen buna bir son verdim. O benden daima nefret etti. Ama tabii. Çünkü ben onun nasıl bir kadın olduğunu ilk görüşte
anlamıştım."

Bayan Ackroyd'un elinden nasıl kurtulacağımı düşünürken avukat imdadıma yetişti. Adam, vedalaşmaya gelmişti. Bu fırsattan faydalanarak hemen ayağa kalktım.
"Şu resmi soruşturma," dedim. "Onun nerede yapılmasını tercih edersiniz? Burada mı, yoksa Üç Domuz Hanı'nda mı?"
Bayan Cecil Ackroyd, ağzı bir karış açık, bana baka kaldı. "Resmi soruşturma mı? Ama herhalde böyle bir şey yapılacak
değil!"
Bay Hammond hafifçe öksürdü. "Bu kaçınılmaz bir şey korkarım."
"Fakat Dr. Sheppard bir şeyler yapar ve durumu idare
eder..."
Alaycı bir tavırla, "Bazen benim de yapamayacağım şeyler
var," diye mırıldandım.
"Roger kazara öldüğüne göre..."
Açık açık, "O bir cinayete kurban gitti," dedim.86
Agatha Christie
Kadın hafifçe haykırdı. "Kaza seçeneğinin üzerinde bile durmazlar." Bayan Ackroyd, bana endişeyle baktı. Doğrusu dayanılır gibi değildi. "Resmi soruşturma olursa... benim sorulara cevap vermem gerekmez değil mi?" diye sordu.
Cevap verdim. "Neyin gerekeceğini bilmiyorum. Fakat Bay Raymond'ın bu konuda size yardımcı olacağını sanıyorum. O sorunu biliyor. Resmen tanıklık da edebilir."
Avukat da başını salladı. "Korkulacak bir şey yok, Bayan Ackroyd. Sizi rahatsız edeceklerini sanmıyorum. Şimdi... para sorununa gelelim. Yetecek kadar paranız var mı?"
O sırada yanımıza yaklaşan Raymond, "Para sorunu kolaylıkla halledilir," diye söze karıştı. "Bay Akcroyd dün yüz sterlinlik bir çek bozdurmuştu." "Yüz sterlinlik mi?"
"Evet. Bugün aylık filan ödeyecekti. O paraya hiç dokunulmadı."
"Para nerede? Masasında mı?"
"Hayır. Bay Ackroyd parayı daima yatak odasındaki eski bir kutuda saklardı. Ne garip değil mi?"
Avukat, "Ben gitmeden önce paranın orada olup olmadığını anlamalıyız," dedi.
Sekreter başını salladı. "Tabii, tabii. Sizi yukarı götüreyim. Ah, unuttum. Ara kapı kilitli."
Neyse Parker'dan Raglan'ın evde olduğunu öğrendik. Birkaç dakika sonra da müfettiş geldi. Hep birlikte Ackroyd'un odasına çıktık. Odanın kapısı açıktı. Geoffrey Raymond, şifonyerin üst çekmecesini açarak bir kutu çıkardı. Bunun içinden aldığı şişkin bir cüzdanı bize gösterdi. "Para bunun içinde." Cüzdandan kalın bir deste para çıkardı. "Yüz sterlinin yerli yerinde olduğundan eminim. Zira Bay Ackroyd, dün akşam yemeğe inmek

için hazırlanırken bunu benim gözlerimin önünde kutuya koydu. Ondan sonra da buna dokunulmadı tabii."
Bay Hammond paraları saydı. Sonra da çabucak başını kaldırdı. "Yüz sterlin dediniz. Fakat burada altmış sterlin var."
Raymond ona hayretle bakakaldı. "İmkânı yok," diye bağırarak atıldı. Paraları alarak, yüksek sesle saydı. Fakart Bay Hammond haklıydı. Altmış sterlindi para.
Sekreter şaşkınlıkla haykırdı. "Fakat bunu anlayamıyorum."
Poirot sordu. "Bay Ackroyd'un dün gece bu parayı kutuya koyduğunu görmüşsünüz. Bu desteden para alıp harcamadığından emin misiniz?"
"Eminim. Çünkü Bay Ackroyd, 'Yüz sterlinle yemeğe inmek niyetinde değilim,' dedi."
Poirot mırıldandı. "O halde mesele basit. Ya Bay Ackroyd dün akşam birine kırk sterlin verdi ya da bu para çalındı."
Müfettiş de aynı kanıdaydı. "İyi söylediniz." Sonra da Bayan Ackroyd'a döndü. "Dün akşam hangi hizmetçiler bu odaya girdi?"
"Herhalde kat hizmetçisi yatağı açtı."
"Kim o? Hakkında neler biliyorsunuz?"
Bayan Ackroyd, "O buraya geleli çok olmadı," dedi. "Alelade iyi bir kızcağız Dale."

Müfettiş, "Bu sorunu halletmeliyiz," dedi. "Bu parayı Bay Ackroyd kendisi vermişse, bu işin cinayetle bir ilgisi var demektir. Diğer hizmetçilere güveniyor musunuz?"
"Tabii."
"Şimdiye kadar hiçbir şey çalınmadı değil mi?"
"Hayır."
"İçlerinde işten çıkmaya hazırlanan var mı?"
"Evet. Temizlik yapan hizmetçi çıkıyor."
"Ne zaman?"

"Sanırım dün çıkacağını söylemiş."
Müfettiş bir an düşündü. "Bu işi gidip Bayan Russel'la konuşayım. Sonra o Dale denilen kızı da göreyim."
Poirot'yla ben de müfettişle birlikte kâhya kadının odasına gittik. Bayan Russel bizi her zamanki o sakin tavırlarıyla karşıladı. Sorulan sorulara da çabucak cevap verdi. Elsie Dale geleli beş ay olmuştu. İyi ve çalışkan bir kızdı. Hırsızlık edecek bir insan da değildi.
Ya temizlik yapan hizmetçi?
Fevkalade bir kızdı. Çok çalışkan ve terbiyeliydi. Bir hanımefendiydi adeta.
Müfettiş, "O halde buradan neden işten çıkıyor?" diye sordu.
Bayan Russel dudaklarını büzdü. "Bunun sebebi ben değilim. Dediğim gibi Ursula gerçekten iyi bir hizmetçidir. Fakat anladığıma göre Bay Ackroyd dün ona kızmış. Çalışma odasını Ursula temizlerdi. Bunu yaparken masadaki kâğıtlar biraz karışmış. Bay Ackroyd, buna çok kızmış. Ursula da bunun üzerine buradan ayrılmaya karar vermiş. Benim anladığım bu. Ama belki siz kendisiyle konuşmayı tercih edersiniz."
"İyi olur..."
Biraz sonra Ursula Bourne içeri girdi. Uzun boylu, gür siyah saçlarını ensesinde topuz halinde toplamıştı. İri gri gözleri vardı.
Müfettiş, "Ursula," dedi. "İşten çıkıyor muşsun. Bunun nedenini öğrenebilir miyim?"
"Çalışma odasını toplarken masadaki kâğıtlar biraz karışmış Bay Ackroyd bağırdı çağırdı. Ben de onun üzerine, 'Herhalde gitmem, daha iyi olur,' dedim. Bay Ackroyd, 'Ne kadar çabuk gidersen, o kadar hoşuma gider,' diye cevap verdi."
"Dün akşam Bay Ackroyd'urT yatak odasına çıktın mı? Temizlik filan için?"

"Hayır, efendim. Dale'in işidir o. Ben evin o tarafına hemen hiç gitmem."
"Bay Ackroyd'un odasından para kaybolmuş."
Kızın o sakin tavırları birdenbire kayboluverdi. "Benim paradan haberim yok. Bunu benim çaldığımı ve Bay Ackroyd'un da beni bu yüzden kovduğunu sanıyorsanız yanılıyorsunuz." Küçümseyerek müfettişe baktı. "İsterseniz eşyalarımı arayabilirsiniz."
Poirot birdenbire söze karıştı. "Bay Ackroyd, seni dün akşamüzeri işten çıkardı değil mi? Ya da sen kendin çıkmaya karar verdin?"
Kız başını salladı. •i • "Onunla konuşmanız ne kadar sürdü?"
"Yarım saat? Yirmi dakika?"
"Evet, öyle bir şey."
"Daha uzun değil mi?"
"Konuşmamızın yarım saatten daha uzun sürdüğünü sanmıyorum."
"Teşekkür ederim, matmazel." Merakla Poirot'ya baktım. Gözleri pırıl pırıldı yine. Kız, çıktı.
Müfettiş, Bayan Russel'a döndü. "Ursula Bourne'un getirdiği referans mektubu burada mı?"
Bayan Russel bir çekmeceyi açarak bir sürü kâğıt çıkardı. Bunlardan birini seçerek, bunu Raglan'a uzattı. Adam kâğıda çabucak bir göz attı. "Hımm... İyi bir referans mektubu... Bayan Richard Folliot. Marby Köşkü, Marby. Kim bu kadın?"
Bayan Russel, "Kibar bir hanımefendi," diye cevap verdi.

Müfettiş kâğıdı geri verdi. "Şimdi diğer hizmetçiyle konuşalım. Şu Elsie Dale'le."
Elsie Dale iriyarı, sarışın, güzel fakat biraz aptalca bir kızdı. Raglan'm sorularını çabucak cevaplandırdı. Para konusu açılınca da çok üzüldü.

Kız çıktıktan sonra Müfettiş Raglan, "Onun hırsız olduğunu sanmıyorum," diye başını salladı. "Ya Parker?"
Bayan Russel dudaklarını büzdü ve cevap da vermedi.
Raglan düşünceli bir tavırla sözlerine devam etti. "Onda şüphemi uyandıran bir şeyler var. Fakat parayı çalma fırsatını bulabildiğini sanmıyorum... Neyse... Teşekkür ederim, Bayan Russel... Herhalde bu parayı Bay Ackroyd, kendisi, birine verdi..."
Daha sonra ben Poirot'yla birlikte evden ayrıldım.
"Ackroyd'un, karıştırıldığı için çok hiddetlendiği o kâğıtlarda ne vardı acaba? Onların arasında esrarı çözecek bir ipucu bulabilir miyiz?"
Poirot usulca, "Sekreter masada öyle önemli bir kâğıt olmadığını söyledi," diye mırıldandı.
"Evet, fakat..." Durakladım.
"Ackroyd'un bu kadar basit bir mesele yüzünden öfkeleni-vermesi sizi şaşırtıyor, değil mi?"
"Evet, gerçekten öyle."
"Ama bakalım mesele basit miydi?"
"Doğru," diye itiraf ettim. "O da belli değil. Fakat sekreterin dediğine göre..."
"Şu durumda sekreteri bir tarafa bırakalım. Ursula Bourne hakkındaki fikriniz nedir?"
Tereddütle, "İyi bir kıza benziyordu," dedim.
"Benziyordu..." diye yineledi. "Evet... Şantajcı erkekmiş. O halde Ursula şantajcı değil."
Öksürdüm. Çabucak bana doğru döndü. "Ne var?"
"Şey," diye mırıldandım. "Doğrusunu isterseniz Bayan Fer-rars mektubunda bir 'kimse'den söz ediyordu. Bunun erkek olduğunu açıkça yazmamıştı. Ama biz şantajcının erkek olduğunu düşündük."

Poirot beni dinlemiyor gibiydi. Kendi kendine, "O halde bu mümkün," diyordu. "O halde fikirlerimi tekrar sıraya dizmem gerek." Duraklayarak, yine bana döndü.
"Marby nerede?"
"Crenchester kasabasının diğer yönünde."
"Çok uzak mı?"
"Pek değil."
"Oraya gitmeniz mümkün mü? Örneğin yarın?"
"Yarın mı? Durun bakayım... Yarın pazar değil mi? Evet, Marby'ye gidebilirim. Orada ne yapmamı istiyorsunuz?"
"Şu Bayan Folliot denilen kadınla konuşun. Ondan Ursula hakkında bilgi almaya çalışın."
"Pekâlâ. Ama açıkçası bu işin hoşuma gittiğini pek söyleyemeyeceğim."
"Güçlük çıkarmanın sırası değil. Belki de bir insanın hayatı buna bağlı."
İçimi çektim. "Zavallı Ralph. Ama onun masum olduğuna inanıyorsunuz değil mi?"
Poirot ciddi ciddi bana baktı. "Gerçeği öğrenmek istiyor musunuz?"
"Tabii."
"O halde bunu öğreneceksiniz, dostum. Her şey Ralph Pa-ton'un suçlu olduğuna işaret ediyor."
"Ne?" diye bağırdım.
Poirot başını salladı. "Evet, her şey o budala müfettişe yardım ediyor. Ben de gerçeği arıyorum. Ve her seferinde gerçekler beni Ralph Paton'a götürüyor. Sebep, vasıta, fırsat... Fakat her çareye başvuracağım. Zira Bayan Flora'ya söz verdim. Ve o Ralph'in masum olduğundan emin. Çok emin..."

XI. Poirot'nun ziyareti

Ertesi gün öğleden sonra Marby Köşkü'nün kapısını çalarken bir hayli endişeliydim. Poirot neyi meydana çıkaracağımı umuyordu? Bu işi neden bana vermişti?

Beni büyük bir salona aldılar. Ben duvardaki güzel bir resme bakarken de Bayan Folliot içeri girdi. Uzun boylu, tatlı tebes-sümlü, kıvırcık kahverengi saçlı bir kadındı.

Tereddütle, "Dr. Sheppard," dedi.

"Evet," diye cevap verdim. "Sizi bu şekilde rahatsız ettiğim için özür dilerim. Fakat vaktiyle yanınızda çalışan Ursula Bourne adlı bir hizmetçisi hakkında bilgi edinmek istiyordum."

Kızın adını duyar duymaz kadının tebessümü de kayboldu. O eski nazik tavırları da kalmamıştı. "Ursula Bourne mu?"

"Evet, evet. Belki kendisini anımsamıyorsunuz?"

"Çok iyi anımsıyorum."

"Bana onun hakkında bilgi verebilir misiniz?"

"Bilgi mi?"

"Evet. Nereden gelmişti? Ailesi kimdi? Böyle şeyler işte."

Bayan Folliot'un tavırları daha da soğuklaştı. "Bu konularda hiçbir bilgim yok."

"Size gelmeden önce kimin yanında çalışıyordu?"

"Korkarım anımsamıyorum." Şimdi kadının öfkeli gibi bir hali vardı. Bana aşina gelen bir tavırla başını arkaya attı. "Bütün bu soruları sormanız gerekiyor mu?"

Hayretle, biraz da özür diler gibi, "Hayır, hayır, değil," diye cevap verdim. "Bu soruları cevaplandırmaktan kaçınacağınızı sanmıyordum. Affedersiniz."

Kadınm öfkesinin yerini yine tereddüt aldı. "Kaçındığım yok. Neden kaçınayım? Yalnız bütün bunlar çok garip."

Kadının bana hiçbir şey söylemek niyetinde olmadığı belliydi. Kendisinden tekrar özür dileyerek, köşkten ayrıldım.

Birkaç hastamı ziyaret ettikten sonra altıya doğru eve döndüm. Caroline çay masasının başında oturuyordu. Yüzünde zafer dolu bir ifade vardı.

Ben koltuğuma yerleşir yerleşmez, hemen, "James," dedi. "Çok İlginç saatler geçirdim."

"Ya?" diye mırıldandım. "Bayan Ganett mi geldi? Bayan Ga-nett, ileri gelen dedikodu kumkumalarımızdan biridir."

Caroline bağırdı. "Hayır! Mösyö Poirot geldi. E, buna ne dersin?"

Diyecek birçok şey vardı ama bunları kardeşime söylemek niyetinde de değildim.

"Neden gelmiş?" diye sordum.

"Beni görmek için tabii. Seninle iyice ahbap olduğu için benimle de görüşmek istemiş."

"Nelerden söz etti?"

"Karıştığı ilgi çekici olaylardan. Örneğin bir Grandüşesi bir skandaldan kurtarmış."

"Cinayetten söz açmadınız mı?"

"A, tabii. Bu köyde bahsedilecek başka ne var? Bazı noktalarda Mösyö Poirot'nun hatalarını düzelttim. Bana çok iyi bir dedektif olabileceğimi söyledi... Biliyor musun, Mösyö Poirot, Ralph'in hemen bulunmasının önemli olduğunu düşünüyor. Onun gelmesini ve o gece olanları anlatmasını istiyor. Ortadan kaybolmasının resmi soruşturmada kötü bir tepki yapacağını söylüyor."

"Peki sen bütün bunlara ne cevap verdin?"

Caroline kendisini çok önemli bulduğunu belirten bir tavırla, "Kendisini haklı bulduğumu söyledim," dedi. "Ayrıca köydeki-lerin bundan bahsetmeye başladıklarını da ilave ettim."

Sert bir sesle, "Caroline," diye bağırdım. "Poirot'ya koruda duyduğun konuşmayı da anlattın mı?"

Caroline gülümseyerek, "Tabii," dedi.

Ayağa kalkarak odada dolaşmaya başladım. "Ne yaptığının farkında olduğunu umarım. Ralph Paton'un boynuna ilmeği geçirmektesin."

Caroline'm kılı bile kıpırdamadı. "Ne münasebet! Ona bundan söz etmemiş olmana da şaştım."
"Söylememeye bilhassa dikkat ettim," dedim. "Ben o çocuğu severim."
"Ben de öyle. İşte onun için saçmaladığını söylüyorum ya. Cinayeti Ralph'in işlemediğinden eminim. Onun için bazı gerçeklerin ortaya çıkmasının ona hiçbir zararı dokunmaz. Ayrıca Mösyö Poirot'ya elimizden geldiği kadar yardım da etmeliyiz. Düşünsene. Herhalde Ralph, cinayet sırasında da yine o konuştuğu kızla beraberdi. Böylece delikanlı cinayet saatinde çalışma odasında olmadığını ispat edebilir."
Homurdandım. "Madem Ralph'in tanığı var, o halde kendisi neden ortaya çıkmıyor?"
Caroline zekice bir tavırla, "Kızın başını derde sokmak istemiyor da ondan," diye cevap verdi. "Fakat Poirot kızı bulur ve ona gerçeği açıklamasının görevi olduğunu söylerse o zaman her şey düzelir. Kız kendi isteğiyle polise giderek, Ralph'i temize çıkarır."
"Romantik bir peri masalı uydurmuşsun," dedim. "Berbat romanlara çok meraklısın, Caroline. Bunu sana her zaman söylüyorum." Tekrar koltuğuma çöktüm. "Poirot sana başka soru sordu mu?"
"Evet. O sabah kimlerin geldiğini öğrenmek istedi. Ben de bunları ona saydım. Son hastanın da...."
Kulaklarıma inanamadım. "Hastalarımı mı?"

"Evet?"
Caroline zaferle bağırdı. "Bayan Russel olduğunu söyledim."
Sanki anlamamış gibi, "Ne demek istiyorsun?" diye mırıldandım. "Bayan Russel neden bana gelip, dizini göstermesin?"
Caroline, "Dizi," diye dudak büktü. "Püf. Seninle benim dizlerim ne kadar ağrıyorsa, onunki de o kadar ağrıyor. O kadın başka bir şeyin peşindeydi."
Sordum. "Neyin?"
Caroline bunu bilmediğini itiraf etmek zorunda kaldı. "Fakat Mösyö Poirot'nun da bunu öğrenmeye çalıştığından emin olabilirsin. O kadında insanı şüphelendiren bir şeyler var. Poirot da bunun farkında."
"Bayan Cecil Ackroyd da dün bana aynı şeyi söyledi," dedim.
Caroline anlamlı anlamlı, "Ah," diye mırıldandı. "Bayan Ackroyd, İşte bir tane daha."
"Bir tane daha ne?"
Caroline bana izahat vermeye yanaşmadı. Başını birkaç defa sallandıktan sonra yemeğe oturmak üzere giyinmek için yukarı çıktı.
Ben düşünüyordum. "Poirot gerçekten Bayan Russel hakkında bilgi almaya mı gelmişti? O sabah kadının halinde şüphe uyandıracak bir şey yoktu. Yalnız... sözü döndürüp dolaştırıp zincirlere getirdi. Ama bu da önemli değil. Neticede Ackroyd, zehirlenmedi. Ama kadının o konuda sorular sorması biraz garipti..."
Caroline'm merdivenin yukarsından seslendiğini duydum. "James, giyinsene. Yemeğe geç ineceksin sonra!"
Şömineye kömür atarak, boynunu büküp yukarı çıktım.
Evde huzura kavuşabilmek için bazı şeylere katlanmak gerek...

XII. Masanın etrafında

Pazartesi günü resmi soruşturma yapıldı. Bunu uzun uzun anlatacak değilim. Fakat soruşturma sırasında Ralph'in köyde bulunmamasının üzerinde de duruldu.
Daha sonra Poirot'yla ben, Müfettiş Raglan'la konuştuk. Adamın çok ciddi bir hali vardı. "Durum kötü, Mösyö Poirot. Ben buralıyım. Ralph Paton'u da kasabada birçok kez gördüm. Onun suçlu olmasını da istemiyorum aslında. Fakat ne tarafından bakarsanız bakın, durum kötü. Suçsuzsa neden ortaya çıkmıyor? Aleyhinde deliller var ama belki bunları mantıklı bir şekilde izah edebilir. O halde neden gelmiyor?"
O sırada Ralph'in tarifi İngiltere'de bütün liman ve istasyonlara gönderilmişti. Kentteki apartmanı göz altındaydı. Buna karşın Ralph'i bulamıyorlardı. Halbuki delikanlının yanında eşyası da yoktu, parası da.
Müfettiş ilave etti. "Onu o gece istasyonda telefon ederken gören de olmamış. Liverpool'dan da bir haber çıkmadı."
Poirot sordu. "Onun Liverpool'a gittiğini mi sanıyorsunuz?"

"Delikanlı Liverpool treni kalkmadan üç dakika önce istasyondan doktora telefon etmiş."
"Belki bunu bilerek, polisi şaşırtmak için yaptı. Belki de aslında doktora telefon etmesinin sebebi bu."
Müfettiş heyecanla, "Bu da bir fikir," diye bağırdı. "Gerçekten bu yüzden mi telefon etti dersiniz?"
Poirot ciddi bir ifadeyle, "Dostum," dedi. "Bilmiyorum. Fakat size şu kadarını söyleyebilirim: o telefonun sebebini anlayınca, cinayetin esrarını da çözeceğiz."
Raglan ona merakla baktı. "Daha önce de böyle söylemiştiniz."

Poirot başını salladı. "Daima dönüp dolaşıp buna geliyorum."
Söze karıştım. "Bu bana önemli gelmiyor."
Müfettiş, "O kadarını söyleyemem," diye cevap verdi. "Fakat bana da Mösyö Poirot bu telefon sorunu üzerinde gereğinden fazla duruyormuş gibi geliyor. Halbuki elimizde daha önemli ipuçları var. Örneğin hançerin sapındaki parmak izleri."
Poirot birdenbire heyecanlandı. "Müfettiş bey, çıkmaz sokaklara sapmaktan kaçının! O ipuçları da öyle olabilir!"
Raglan, "Nasıl olur?" dedi. "Onların sahte olduğunu mu ima ediyorsunuz? Böyle şeylerin yapıldığını okudum, ama şimdiye kadar öyle bir olayla da hiç karşılaşmadım. Fakat sahte ya da değil, muhakkak bu parmak izleri de bizi bir sonuca ulaştıracak."
Poirot omuzlarını silkerek, kollarını açtı.
Raglan sabırsız bir tavırla, "Haydi, haydi," diye bağırdı. "O. parmak izlerini o gece evde olan birinin bıraktığını siz de itiraf etmelisiniz."
Poirot başını salladı. "Orası öyle."
"Ben de evdekilerin hepsinin parmak izlerini aldım. Bayan Ackroyd'dan bulaşıkçı kıza kadar herkesin."
Alaylı bir tavırla, "Benimkilerin de," dedim.
"Fakat bütün o parmak izlerinin içinde bir teki bile hançerin üzerindekilere uymuyor. O zaman da geriye iki ihtimal kalıyor: ya bu parmak izleri Ralph Paton'un ya da doktorun bize söz ettiği o esrarlı yabancının. O ikisini ele geçirdiğimiz zaman..."
Poirot onun sözünü kesti. "O vakte kadar da çok zaman kaybetmiş olursunuz."
"Ne demek istediğinizi anlayamıyorum, Mösyö Poirot?"
Belçikalı, "Herkesin parmak izini aldığınızı söylüyorsunuz," diye cevap verdi. "Pekâlâ... Ölününkini de aldınız mı?"

Müfettiş bir an onun neyi kastettiğini anlayamadı. "Yani... yani..."
Poirot sakin sakin, "O hançerin sapındaki parmak izleri aslında Bay Ackroyd'un sanırım," dedi. "Bunun doğru olup olmadığını anlayabilirsiniz. Adam henüz gömülmedi."
"Fakat neden? Bunun ne anlamı olur? Adamın intihar ettiğini kastetmiyorsunuz ya, Mösyö Poirot?"
"Hayır, hayır. Bence katil eldiven giymiş ya da ellerine bir şey sarmıştı. Kurbanını bıçakladıktan sonra, adamın elini tutarak parmaklarını hançerin sapına bastırdı."
"Fakat neden?"
Poirot omzunu silkti. "Bu karışık olayı daha da karıştırmak için."
Raglan, "Bunu inceleyeceğim," dedi. "Bu aklınıza nereden geldi?"
"Bana hançeri göstererek, parmak izlerini işaret etmek lüt-fundu bulunduğunuz zaman... Ben bu konuda uzman değilim. Fakat bana parmak izlerinin yeri biraz acayipmiş gibi gözüktü. -Birini bıçaklamak istediğim zaman hançeri öyle tutmazdım."
Raglan hayretle kısa boylu dedektife baktı. Poirot ise kayıtsız bir tavırla pardösüsünün kolundaki tozu silkeledi.

Raglan, "Bu da bir fikir," diye mırıldandı. "Bunu inceleyeceğim. Ama doğru çıkmazsa hayal kırıklığına uğramayın." Müşfik fakat yine de ukalaca bir tavırla konuşmuştu.
Raglan uzaklaşırken Poirot, onun arkasından baktı. Sonra da gözünde muzipçe bir parıltıyla bana baktı. "Bir dahaki sefere onun gururunu kırmamaya dikkat etmeliyim. Eh, şimdi baş başa kaldık. Ne dersiniz, bütün aileyi bir araya toplayalım mı?"
Yarım saat sonra Fernly Köşkü'nün yemek odasındaki masanın çevresinde toplanmıştık. Poirot korkunç bir yönetim kuru- , , luna başkanlık edecekmiş gibi masanın başına geçmişti. Altı ki-]

siydik. Bayan Cecil Ackroyd, Flora, Blunt, Raymond, Poirot ve ben.
Poirot ayağa kalkarak bir reverans yaptı. "Bayanlar, baylar, sizi burada belirli bir amaçla topladım." Durdu. "Önce matmazelden özel bir ricada bulunacağım."
Flora, "Benden mi?" dedi.
"Evet. Matmazel, siz Ralph Paton'la nişanlısınız. Herhalde onun sırdaşı da sizsiniz. Eğer nerede olduğunu biliyorsanız, sizden rica ederim onu ortaya çıkması için ikna edin." Flora konuşmak için başını kaldırırken, Belçikalı telaşla, "Bir dakika," dedi. "Bir dakika. İyice düşünmeden hiçbir şey söylemeyin. Ralph'in durumu her gün daha tehlikeli bir hal alıyor. Eğer hemen ortaya çıksaydı, aleyhindeki deliller ne kadar kötü olursa olsun, yine de bunları izah edebilme olanağı vardı. Fakat bu sessizlik... bu kaçış... Bunların anlamı nedir? Matmazel onun masum olduğuna gerçekten inanıyorsanız, kendisini ortaya çıkması için ikna edin. Yoska çok geç kalacak."
Flora'nın yüzü bembeyaz kesilmişti. Alçak sesle yineledi. "Çok geç kalacak..."
Poirot öne doğru eğilerek, ona baktı. Şefkatle, "Dinleyin, matmazel," diye mırıldandı. "Bunu size Baba Poirot soruyor. Çok bilgisi ve deneyimi olan yaşlı Baba Poirot. Sizi tuzağa düşürmek gibi bir niyetim yok. Bana güvenin ve Ralph Paton'un saklandığı yeri söyleyin."
Kız ayağa kalkarak, ona baktı. O berrak sesiyle, "Mösyö Poirot," dedi. "Size yemin ederim ki Ralph'in nerede olduğunu bilmiyorum. Ve onu... cinayet gününden beri görmedim. Kendisinden de hiçbir haber almadım." Tekrar yerine oturdu.
Poirot bir süre sessiz sedasız genç kızı süzdü. Sonra da elini sert bir tavırla masaya vurdu.

"Pekâlâ, öyle olsun." Yüzünün hatları sertleşmişti. "Şimdi masada oturan sizlere rica ediyorum. Bayan Ackroyd'a, Bay Blunt'a, Bay Raymond'a ve Dr. Sheppard'a. Hepiniz de kaybolan gencin ahbapları ve dostlarısınız. Eğer Ralph Paton'un nerede gizlendiğini biliyorsanız, bunu açıklayın."
Uzun bir sessizlik oldu. Poirot hepimizi de teker teker süzdü. Sonra alçak sesle, "Size rica ediyorum," diye mırıldandı. "Bunu açıklayın."
Odaya yine derin bir sessizlik çöktü.
Bunu en sonunda Bayan Ackroyd bozdu. Kadın, şikâyet dolu bir sesle, "Ralph'in ortadan kaybolması pek garip," dedi. "Pek garip... İnsan böyle bir zamanda ortaya çıkmaz mı? Bunun arkasında bir şey varmış gibi geliyor bana. Flora bazen onunla nişanlandığınızın resmi bir şekilde ilan edilmemiş olmasına seviniyorum."
Flora hiddetle bağırdı. "Anne!"
Bayan Ackroyd, "Tanrım," dedi. "Tanrı'nın işi bu." Etrafına bakındı. "Böylece Flora, bir sürü çirkin dedikodudan kurtulmuş oldu. Tabii ben sevgili Ralph'in, zavallı Roger'ın ölümüyle bir ilgisi olduğuna bir an bile inanmıyorum. Bu aklıma bile gelmiyor. Ama tabii ben temiz kalpli bir kadınım. Çocukluğumdan beri öyleydim. Kimsenin kötülüğüne inanmayı istemem. Fakat Ralph'in davranışları bazen pek de normal sayılmaz. Bunu da unutmamak gerek."
Flora bağırdı, "Cinayeti Ralph'in işlediğini mi sanıyorsun?"
Blunt da, "Yapmayın, Bayan Ackroyd," dedi.
Bayan Ackroyd ağlamaklı bir tavırla, "Ne düşüneceğimi ben de bilmiyorum," diye inledi. "Çok üzücü şeyler bunlar. Ralph suçlu bulunduğu takdirde miras ne olacak?"
Raymond öfkeyle sandalyesini geri itti. Blunt ise, sakin ve düşünceli bir tavırla kadına bakıyordu. Bayan Ackroyd inatla,

"Ralph çocukken bir kaza geçirmişti," dedi. "Böyle şeyler insanın zihnini etkiler. Sonra Roger çocuğa pek de az para veriyordu, iyi niyetliydi tabii. Hepinizin bana kızdığınızın farkındayım. Fakat Ralph'in ortaya çıkmaması da çok acayip. Flora'nın nişanının resmen ilan edilmemiş olmasına da seviniyorum."
Flora berrak bir sesle, "Yarın ilan edilecek," dedi.
Annesi dehşetle bağırdı. "Flora!"
Genç kız, sekretere döndü. "İlanı gazetelere yollar mısınız, Bay Raymond?"
Sekreter ciddi bir tavırla, "Bu doğru bir şey olur mu, Bayan Ackroyd?" diye sordu.
Genç kız heyecanla Blunt'a baktı. "Anlıyorsunuz, değil mi? Başka ne yapabilirim? Bu durumda Ralph'i desteklemekten başka yapabileceğim bir şey yok. Buna zorunlu olduğumu anlamıyor musunuz?" dikkatle ünlü avcıya bakıyordu.
Uzun bir sessizlikten sonra Blunt başını salladı.
Bayan Ackroyd tiz bir sesle itiraza başladı. Fakat Flora'nın ona aldırdığı yoktu.
Sonra Raymond konuştu. "Sizi takdir ediyorum, Bayan Ackroyd. Fakat biraz acele etmiyor musunuz? Bir iki gün bekleşeniz daha iyi olmaz mı?"
Flora kesinlikle, "Yarın," dedi. "Anne, böyle bağırıp çağırmanın hiç faydası yok. Ben ne olursam olayım, arkadaşlarıma daima sadığımdır."
Bayan Ackroyd ağlarcasına Poirot'ya baktı. "Siz hiçbir şey söylemeyecek misiniz?"
Blunt söze karıştı. "Söylenecek hiçbir şey yok. Bayan Flora, gerekli şeyi yapıyor. Ben de kendisini daima destekleyeceğim." Flora elini ona uzattı. "Teşekkür ederim, Bay Blunt." Belçikalı, "Matmazel Flora," dedi. "Yaşlı bir adamın sizi sadakat ve cesaretinizden dolayı kutlamasına izin verir misiniz?

Ayrıca bu ilanı iki gün geciktirmenizi sizden rica edersem beni yanlış anlar mısınız?"
Flora tereddütle durdu.
Poirot, "Ben de sizin gibi Ralph Paton'un iyiliğini istiyorum," dedi. "Kaşlarınızı çatıyorsunuz. Pek ihtimal vermiyorsunuz buna. Fakat bana inanın. Neticede bu işi bana verdiniz. Beni engellemekten de vazgeçmelisiniz."
Flora, "Bu hiç hoşuma gitmiyor," diye mırıldandı. "Fakat siz nasıl istiyorsanız, öyle yapacağım." Tekrar yerine oturdu.
Poirot çabucak, "Şimdi demin başladığım şeye devam edeceğim," dedi. "Şunu iyi bilin. Gerçeği ortaya çıkarmak niyetindeyim. Gerçek, ne kadar çirkin olursa olsun, ona erişmek isteyen için güzel ve acayiptir. Çok yaşlandım. Belki eskisi gibi değilim." Buna itiraz etmemizi beklediği belliydi. "Belki bu benim inceleyeceğim son olay olacak. Fakat Hercule Poirot, başarısızlığı hiçbir zaman kabul etmez. Evet, gerçeği ortaya çıkaracağım. Sizin beni engellemeye çalışmanıza, bana yardım etmekten kaçınmanıza karşın yapacağım bunu."
Bu son sözleri meydan okurcasına söylemişti. Hepimiz biraz irkildik sanırım. Geoffrey Raymond hariç. O her zamanki gibi gayet sakin ve neşeliydi. Kaşlarını da kaldırarak, "Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu.
"Bu odada herkes benden bir şey saklıyor." Hafif itiraz mırıltıları yükselmeye başlayınca elini kaldırdı. "Evet, evet, ben ne söylediğimi biliyorum. Belki sakladığınız, önemsiz, basit bir şey. Bunun cinayetle bir ilgisi olmadığını da düşünüyorsunuz. Fakat... yine de hepinizin benden sakladığı bir şey var. Söyleyin. Haksız mıyım?"
Meydan okur, hatta bizi suçlarmış gibi baktı. Ve hepimiz gözlerimizi ondan kaçırdık. Evet, ben de...

Poirot acayip bir şekilde güldü. "Böylece bana cevap vermiş oldunuz. Size rica ediyorum. Bana gerçeği... bütün gerçeği söyleyin." Derin bir sessizlik oldu. "Kimse konuşmayacak mı?" Tekrar güldü. "Ne yazık," diyerek odadan çıktı.
XIII. Kaz tüyü

O akşam, Poirot'nun isteği üzerine yemekten sonra onun evine gittim. Caroline da benimle gelmeye can atıyordu ama davet edilmediği için de bir şey yapamadı. Poirot, beni büyük bir nezaketle karşıladı. Önümdeki masaya nefret ettiğim irlanda viskisiyle soda koydu. Kendisine ise tatlı kakao pişirmekteydi. Buna bayıldığını daha sonra öğrendim.
Belçikalı, kibarca kız kardeşimi sordu. Caroline'm çok ilgi çekici bir kadın olduğunu söyledi.
Alaycı bir tavırla, "Korkarım, kardeşimin kendisini beğenmesine neden oldunuz," dedim. "Pazar gününü kastediyorum."
Muzipçe güldü. "Ben daima uzmanlara başvururum." Fakat bu sözleriyle neyi kastettiğini açıklamaya da yanaşmadı.
Mırıldandım. "Hiç olmazsa yanlış ya da doğru bütün köy dedikodularını öğrenmişsinizdir."
Usulca ilave etti. "Faydalı bilgi de edindim."
"Örneğin?..."
Başını salladı. Fakat beni cevaplandıracağı yerde, "Neden gerçeği söylemiyorsunuz?" diye sordu. "Böyle küçük bir yerde Ralph Paton'un bütün yaptıkları nasıl olsa duyulacaktı. O gün kız kardeşiniz korudan geçmeseydi, o konuşmayı bir başkası işitecekti."

"Herhalde,"diye homurdandım. "Benim hastalarımla neden ilgilendiğinizi sorabilir miyim?"
Yine gözlerinde o alaycı parıltı belirdi. "Sadece bir hastanızla ilgilendim, doktor."
Başımı salladım. "Sonuncusuyla mı?"
"Bayan Russel incelenmeye değer," dedi.
"Siz de Bayan Ackroyd'la ve kız kardeşimle aynı fikirde misiniz? Kâhya kadında şüphe uyandıran bir şeyler olduğunu mu düşünüyorsunuz?"
"Demek onlar öyle söylüyorlar?"
"Kız kardeşim size bundan söz etmedi mi?"
"O haklı olabilir..."
Bağırdım. "Ama ortada hiçbir neden yok."
Poirot ders verir gibi, "Kadınlar, fevkaladedirler," diye gülümsedi. "Bir şey uydururlar. Sonra bir de bakarsınız bir mucize olmuş ve onlar haklı çıkmışlar. Aslında onlarınki uydurma değildir. Kadınlar farkına varmadan bazı şeylere dikkat ederler. Bilinç-altları binlerce ayrıntıları kaydeder. Sonra bunları bir araya getirir. Kadınlar da bu neticeye 'iç güdüsü' adını verirler. Ben psikolojiden çok anlarım." Önemli bir adam tavrıyla göğsünü şişirdi. Öyle gülünç bir hali vardı ki, kahkaha atmamak için kendimi zor tuttum. Poirot tatlı kakaosundan bir yudum aldıktan sonra bıyığını dikkatle sildi.
"Bu olay hakkında ne düşündüğünüzü bana açıklamanızı çok isterdim," diye bağırdım.
Fincanını masaya koydu. "Bunu gerçekten istiyor musunuz?"
"Evet. İstiyorum."
"Siz de benim gördüklerimi gördünüz. Fikirlerimizin aynı olması gerekmez mi?"

Biraz öfkeyle, "Sanırım benimle alay ediyorsunuz," dedim. "Tabii benim böyle konularda hiç deneyimim yok."
Poirot hoşgörüyle bana gülümsedi. "Siz, bir makinenin nasıl çalıştığını bilmek isteyen küçük bir çocuğa benziyorsunuz. Bu olaya da bir aile doktoru değil, her şeyi bilen ve kimseyi sevmeyen tecrübeli bir dedektifin gözüyle bakmayı istiyorsunuz."
"Çok iyi anlattınız," diye cevap verdim.
"O halde size kısa bir nutuk çekeyim. Önce o gece ne olduğunu öğrenmek gerek. Fakat konuştuğunuz kimsenin yalan söyleyebileceğini de aklınızdan çıkarmamak şarttır."
Kaşlarımı kaldırdım. "Fazla şüpheci bir tavır bu."
"Ama gerekli... Emin olun gerekli bu. Şimdi... Dr. Sheppard, köşkten dokuza on kala ayrılmış. Bunu nereden biliyorum?"

"Çünkü size bunu ben söyledim."
"Ama belki de yalan söylüyordunuz. Ya da saat yanlıştı. Fakat Parker da sizin evden gerçekten dokuza on kala ayrıldığınızı söylüyor. O halde bu sözü doğru olarak kabul edecek ve araştırmamızı ilerleteceğiz. Saat dokuzda birine rastlıyorsunuz. Tam köşkün bahçe kapısının önünde oluyor bu. 'Esrarlı Yabancı Olayı' diye tarif edebileceğimiz bir olay bu. Peki, öyle olduğunu ben nereden bileyim?"
Tekrar, "Çünkü ben size öyle söyledim," diye başladım. Fakat sabırsızca bir işaretle beni susturdu.
"Ah, dostum. Bu akşam biraz aptallığınız üstünüzde galiba? Siz öyle olduğunu biliyorsunuz. Ama ben bunu nereden bilebilirim. Fakat üzülmeyin. Gördüğünüz 'Esrarlı Yabancı' bir hayal değildi. Çünkü Bayan Ganett'in hizmetçisi sizden birkaç dakika önce o adama rastlamış. Yabancı ona da Fernly Köşkü'nün yolunu sormuş. Böylece onun varlığını kabul edebiliriz. Ayrıca onun hakkında şu iki noktadan da emin olabiliriz. Bir; adam bu civarın yabancısıydı. İki; köşke gitmekteki maksadı da gizli bir

şey değildi. Yoksa iki kişiye açık açık Fernly'nin yolunu sormazdı."
"Evet," dedim. "Anlıyorum."
"Ben bu adam hakkında daha fazla bilgi edinmeye karar verdim. Yabancı, Üç Domuz'da içki içmiş. Meyhanede hizmet eden garson kız adamın Amerikan aksanıyla konuştuğunu söyledi. Ayrıca yabancı Amerika'dan yeni geldiğini de anlatmış. Size adam Amerikan lehçesiyle konuşuyormuş gibi geldi mi?"
Düşündüm. "Evet... Galiba... Fakat fazla belli değildi bu."
"Tamam... Bir de bu var... Bunu yazlık pavyonda bulduğumu anımsayacaksınız."
Bana o küçük kaz tüyünü uzattı. Ona merakla baktım. Aklıma bir şeyler gelir gibi oldu.
Dikkatle beni süzen Poiret başını salladı. "Evet... Eroin. Eroinmanlar bunu yanlarında taşır ve tozu bununla burunlarına çekerler. Bilhassa Atlantik'in öbür tarafındaki beyaz zehir tutkunları. Bundan da yine adamın Amerika ya da Kanada'dan geldiği anlaşılıyor."
Merakla sordum. "O yazlık pavyon neden dikkatinizi çekmişti?"
"Dostumuz Müfettiş Raglan o yola sapanların bunu kestirmeden eve erişmek için yaptıklarını hemen kabul etmişti. Fakat pavyonu görür görmez, orada randevusu olanların da o yola sapacaklarını düşündüm. Artık yabancının köşkün ön ya da arka kapısına gitmediğinden eminim. O halde evden biri dışarı çıkıp onunla mı buluştu? Bunun için de yazlık pavyondan daha uygun bir yer olabilir miydi? Onun için ipucu bulmak umuduyla pavyonu aradım. Ve iki şey buldum: bir bez parçası ve kaz tüyü..."
Merakla, "O bez parçası," dedim. "O nedir?"
Poirot kaşlarını kaldırarak alaycı bir tavırla, "Beyninizin gri hücrelerini hiç çalıştırmıyorsunuz," diye cevap verdi. "O kolalı bezin ne işe yaradığı meydanda."

"Benim için değil..." Konuyu değiştirdim. "Demek yabancı biriyle buluşmak için yazlık pavyona gitti? Kiminle randevusu vardı onun?"
Poirot, "Mükemmel bir soru sordunuz," dedi. "Bayan Ack-royd'la kızının buraya Kanada'dan geldiklerini herhalde anımsıyorsunuz?"
"Onları bugün gerçeği saklamakla suçladığınız zaman bunu mu kastediyordunuz?"
"Belki... Bir nokta daha... Temizlik hizmetçisinin hikâyesine ne diyorsunuz?"
"Hangi hikâyesine?"
"Kovulma hikâyesine canım. Bir hizmetçiyi kovmak yarım saat alır mı? O önemli kâğıtlar hikâyesi inanılacak bir şey miydi? Ayrıca kız cinayet gecesi dokuz buçukla on arasında odasında olduğunu söylemiş. Fakat bunu destekleyecek bir tanığı da yok."
İçimi çektim. "Beni şaşırtıyorsunuz."
"Halbuki benim için durum daha da aydınlanıyor. Fakat şimdi bana kendi fikirlerinizi ve teorilerinizi anlatın."

Cebimden bir kâğıt çıkararak, özür diler gibi, "Bir iki şey karaladım," diye mırıldandım.
"Fevkalade. Demek siz de sistemli çalışıyorsunuz. Okuyun bakalım."
"Bir kere insan olaya mantık açısından bakmalı."
Poirot sözümü kesti. "Benim zavallı Hastings'im de öyle söylerdi ama ne yazık ki bunu hiçbir zaman da yapamazdı."
Devam ettim. "1. Ackroyd'un dokuz buçukta biriyle konuştuğu duyuldu. 2. Ayak izlerinden anlaşıldığına göre o gece Ralph Paton, üvey babasının yanma gitti. 3. Ackroyd, o gece çok sinirli ve endişeliydi. Pencereden içeriye tanımadığı birini kesinlikle almazdı. 4. Dokuz buçukta çalışma odasında bulunan kimse Ackroyd'dan para istiyordu. Ralph'in para sıkıntısı çektiğini bili-

yoruz... İşte bu dört noktadan Ackroyd'la dokuz buçukta konuşan kimsenin Ralph olduğu anlaşılıyor. Fakat Ackroyd'un ona çeyrek kala hayatta olduğunu biliyoruz. O halde katil Ralph değildi. Fakat Ralph pencereyi açık bırakmıştı. Katil de oradan içeri girdi."
Poirot sordu. "Katil kimdi?"
"O Amerikalı yabancı. Belki de Parker'ın suç ortağıydı. Parker da Bayan Ferrars'a şantaj yapan adamdı. Eğer öyleyse uşak, işin meydana çıkmak üzere olduğunu konuşmalardan anlamıştı. Bunu suç ortağına haber verdi. Amerikalı da Parker'dan aldığı hançerle Ackroyd'u öldürdü."
Poirot, "Bu kötü bir teori değil," diye itiraf etti. "Gri hücreleriniz olduğu anlaşılıyor. Fakat bu teori bazı şeyleri izah etmiyor."
"Neleri örneğin?"
"Telefonu... itilen koltuğu..."
Sözünü kestim. "O koltuk sorunu gerçekten o kadar önemli mi?"
Belçikalı mırıldandı. "Belki de değil. Bu kazara çekilmiş olabilir. Ondan sonra da Raymond veya Blunt, o telaş arasında koltuğu farkına varmadan geri itmişlerdir. Sonra kaybolan kırk sterlin meselesi de var."
"Bunu Ackroyd, Ralph'e vermiş olabilir," dedim. "Belki delikanlıyı reddetti. Sonra da fikrini değiştirdi."
"Ama yine de geride açıklanmayan bir şey kalıyor."
"Nedir o?"
"Blunt neden dokuz buçukta Bay Ackroyd'la konuşanın Raymond olduğundan emindi?"
"Bunu izah etti ya..."
"Öyle mi düşünüyorsunuz?... Neyse bu bakımdan ısrar edecek değilim. Şimdi bana Ralph Paton'un ortadan kaybolmasının sebeplerini anlatın."

Ağır ağır, "Bunu yapmak biraz güçV diye cevap verdim. "Bu konuda bir doktor olarak konuşmam gerek. Herhalde Ralph'in sinirleri birdenbire bozuluverdi. Üvey babasıyla yaptığı tartışmalı bir konuşmadan birkaç dakika sonra adamın öldürüldüğünü öğrenince korkuya kapıldı ve kaçmaya karar verdi. Bazen insanlar masum olmalarına rağmen adeta suçluymuş gibi hareket ederler."
Belçikalı başını salladı. "Evet, bu doğru. Fakat bir şeyi gözden kaçırmamalıyız."
Gülümsedim. "Ne söyleyeceğinizi biliyorum. Üvey babasının ölümüyle Ralph, büyük bir servete konacak."
Poirot onayladı. "Bu bir sebep..."
"Bir?"
"Evet. Karşımızda üç sebep olduğunun farkında değil misiniz? Biri muhakkak ki mavi zarftaki mektubu çaldı. Bu bir sebep... Şantaj... Belki de Bayan Ferrars'a şantaj yapan Ralph'di. Avukat Hammond'un söylediğine göre Ralph son zamanlarda üvey babasından para istememiş. Daha doğrusu avukatın böyle bir şeyden haberi yok. Bundan da Ralph'in son zamanlarda başka bir yerden para bulduğu anlamı çıkmaz mı? Sonra şu da var... Ralph yine bir işler karıştırmış. Ve üvey babasının bunu duymasından da korkuyormuş. Ve nihayet sizin söz ettiğiniz sebep..."
Şaşırmıştım. "Vay vay vay... Ralph'in aleyhindeki deliller çok kuvvetli."

Poirot, "Değil mi?" dedi. "İşte sizinle aynı kanıda olmadığımız nokta da bu. Ralph'in aleyhindeki deliller haddinden fazla. İşte bu yüzden Ralph Paton'un masum olduğuna inanmaya başlıyorum."

XIV. Bayan Ackroyd
Salı sabahı Bayan Ackroyd berîi acele köşke çağırttı. Kadının çok hasta olduğunu sanarak telaşla oraya koştum. Bayan Ackroyd yataktaydı. Bana kemikli elini uzattı ve karyolanın yanına bir sandalye çekmemi işaret etti.
"Ne var, Bayan Ackroyd?" Doktorlardan beklenilen o neşeli ve nazik tavırla konuşmuştum.
Bayan Ackroyd hafif bir sesle, "Bitkin haldeyim," diye inledi. "Çok bitkin haldeyim. Bunun sebebi zavallı Roger'm ölümü tabii. Bazı felaketlerin sonradan daha derinden derine hissedildiği söylenir."
Ne yazık ki doktorlar meslekleri icabı her zaman düşündükleri şeyi açıkça söyleyemezler. Ben de o anda kadına, haydi oradan, diyebilmek için neler vermezdim ki! Onun yerine bir şeyler mırıldandım.
Kadın, "Ya o dünkü sahne," diye devam etti. Cevap vermemi bekler gibi bir an durdu.
"Hangi sahne," dedim.
"Doktor, bunu nasıl söylersiniz? Unuttunuz mu? O korkunç bücür Fransız -ya da Belçikalı- bize söylemediğini bırakmadı. Tabii bu beni çok sarstı. Bilhassa Roger'cığın ölümünden hemen sonra..."
"Vah vah vah..."
"Onun ne demek istediğini de anlayamadım. Bize bağırıp durdu. Ben görevlerimi iyi bilirim, bir şeyi saklamak da aklımdan bile geçmez. Ben polise de elimden geldiği kadar yardım ettim."
Meselenin ne olduğunu yavaş yavaş anlamaya başlıyordum. "Tabii tabii."
Bayan Ackroyd, "Görevlerimi yerine getirmediğimi hiç kimse söyleyemez," diye devam etti. "Müfettiş Raglan'm benden

hoşnut olduğundan eminim. Neden oWmradan görme yabancı ortalığı karıştırmaya kalkıyor? Üstelik gayet de gülünç bir adam. Revülerdeki komik Fransızlara benziyor. Flora'nın onu işe karıştırmakta neden ısrar ettiğini de anlayamıyorum. Üstelik bana bu konuda bir tek kelime de söylemedi. Gitti, bildiği gibi hareket etti. Flora çok başına buyruk. Ben tecrübeli bir kadınım ve onun da annesiyim. Önce bana gelip fikrimi almalıydı."
Bütün bu sözleri sessiz sedasız dinledim.
Kadın, "Poirot, ne düşünüyor?" dedi. "İşte ben bunu öğrenmeyi istiyorum. O gerçekten bir şeyler sakladığımı sanıyor? Dün... resmen beni itham etti."
Omzumu silktim. "Bu aslında o kadar önemli değil, Bayan Ackroyd. Bir şey saklamadığınıza göre onun sözlerine de aldır-mamahsımz."
Kadın her zamanki gibi birdenbire konuyu değiştiriverdi. "Hizmetçiler de iç sıkıyor. Aralarında konuşup, dedikodu yapıyorlar. Ondan sonra da bunu çevreye yayıyorlar. Halbuki iddiaları da aslı astarı olmayan şeyler."
"Hizmetçiler dedikodu mu yapıyorlar?" diye sordum. "Ne hakkında?"
Bayan Ackroyd, bana kurnaz kurnaz baktı. "Sizin bunu bildiğinizden emindim, doktor. Siz daima Mösyö Poirot'nun yanın-dasınız."
"Evet."
"O halde meseleyi de biliyorsunuz. Olay Ursula Bourne'la ilgili değil mi? Tabii o da gidiyor. Onun için de elinden geldiği kadar karışıklık çıkarmak niyetinde. Kinci biri o. Zaten hizmetçilerin hepsi de öyledir. Doktor olduğunuza göre kızın söylediklerini de bilmeniz gerek. Fakat etrafta yanlış bir intiba uyanmasını hiç istemiyorum. Sonuçta siz de her ayrıntıyı polise tekrarlamıyorsunuz, değil mi? Bazen aileyle ilgili meseleler olabilir. Bunların

cinayetle de hiç ilgisi yoktur. Fakat kız kinci. Onun için türlü sonuçlar çıkarmıştır."
Kadının bu sözlerinin gerçek bir endişeyi gizlediğini fark ettim. Poirot haklıydı. Dün masanın başında oturan altı kişiden Bayan Ackroyd'un gerçekten

bazı şeyleri gizlediği anlaşılıyordu. Kesin bir tavırla, "Ben sizin yerinizde olsaydım, Bayan Ackroyd," dedim. "Her şeyi itiraf ederdim."
Hafifçe haykırdı. "Doktor, ne kadar sertsiniz! Sanki... sanki... Halbuki ben her şeyi kolaylıkla açıklayabilirim."
"Daha iyi ya..."
Bayan Ackroyd mendilini çıkararak gözlerine götürdü. "Bu durumu Poirot'ya sizin izah edeceğinizi ummuştum, doktor. Çünkü bir yabancının bizim fikirlerimizi anlaması biraz zordur. Ve hiç kimse nasıl zorluklara göğüs gerdiğimi bilemez. Siz de öyle. Uzun bir azap... işte hayatım böyleydi benim. Uzun bir azap... Ölenlerin arkasından konuşmaktan hoşlanmam. Ama... Ackroyd, en ufak bir faturayı bile uzun uzun incelerdi. Sanki çok zengin bir adam değilmiş, pek az parası varmış gibi..." Susarak, gözlerini kuruladı.
Ona cesaret vermek için, "Evet," diye mırıldandım. "Fatura- | lardan söz ediyordunuz..."
"O korkunç faturalar. Bunlardan bazılarını Roger'a göster- | mek hiç hoşuma gitmezdi. Bir erkeğin anlayamayacağı şeylerdi bunlar. Roger bunlara gerek olmadığını söyleyebilirdi. Tabii sonunda bunlar birikti birikti..." Kendisine hak vermemi istiyormuş gibi bir tavırla bana baktı.
"Evet, öyle olur," diye tasdik ettim.
Kadının sesi değişti. "Bu yüzden sinirlerim iyice bozulmaya başladı. Geceleri uyuyamıyordum. Kalbim sıkışıyordu. Sonra İs-koçyalı bir centilmenden mektup aldım. Hatta iki İskoçyalıdan..."

"Tefecilerden yani..."
Bayan Ackroyd mırıldandı. "On bine karşılık on sterlin faiz istiyorlardı... Onlardan birine yazdım. Fakat bazı meseleler vardı..." Kadın bir an durdu. "Bütün bunlar insanın gelecekte eline geçecek şeylere bağlıydı tabii. Yani miras olarak... Tabii Ro-ger'ın bana bir şeyler bırakacağını ummakla beraber, bundan emin de değildim. Vasiyetnameye bir göz attığım takdirde, yolumu ona göre çizebilirdim. Benimki öyle adi bir merak da değildi." Yan yan bana baktı.
Gerçekten nazik bir konuya girmiştik. "Bütün bunları yalnız size anlatabilirim, sevgili Dr. Sheppard. Hakkımda yanlış hüküm vermeyeceğinizden eminim. Ve bu konuyu Poirot'ya uygun bir şekilde anlatacağınızdan da eminim. Cuma günü akşamüzeri..." Duraklayarak, tereddütle yutkundu.
"Evet?" dedim. "Cuma günü öğleden sonra?"
"Herkes dışardaydı. Veya ben öyle olduğunu sanıyordum. Roger'ın çalışma odasına girdim. Oraya gitmem için gerçek bir neden de vardı. Yani çalışma odasına gizlice süzülmedim. Masanın üstündeki yığınla kâğıdı görünce birdenbire aklıma bir şey geliverdi. 'Acaba Roger'ın vasiyetnamesi masanın çekmecelerinden birinde mi duruyor?' dedim. Roger dalgınlıkla anahtarları üst çekmecenin üstünde bırakmıştı."
Ona yardıma çalıştım. "Anlıyorum... Demek çekmecelere baktınız. Vasiyetnameyi bulabildiniz mi?"
Bayan Ackroyd, haykırdı. O zaman tam anlamıyla diplomatça davranmamış olduğumu da anladım. "Söylenince kulağa ne çirkin geliyor bu, doktor. Aslında durum hiç de böyle değildi."
Telaşla, "Tabii değildi," dedim. "Benim kusuruma bakmayın."
"Erkekler çok acayip oluyorlar. Ben sevgili Roger'ın yerinde olsaydım vasiyetnamenin koşullarını açıklamaktan kaçın-

mazdım. Fakat erkekler gizlilikten hoşlanıyorlar. İşte bu yüzden de insan kendisini korumak için ufak oyunlara başvurmak zorunda kalıyor."
"Ve bu oyunun sonucu?" diye sordum.
"İşte size bunu anlatmaya çalışıyorum ya. Alt çekmeceyi açtığım sırada Ursula denilen hizmetçi içeri girdi. Acayip bir durumdu bu. Tabii çekmeceyi hemen kapatıp, doğruldum. Masanın üzerindeki tozlara dikkatini çektim. Fakat onun

bakışları hiç hoşuma gitmedi. Hali saygılıydı ama gözlerinde çirkin bir parıltı vardı. Adeta küçümseyerek bakıyordu bana. Zaten o kızdan hiç hoşlanmazdım. Aslında o iyi bir hizmetçidir, işini de bilir. Ama... yine de acayip bir hali vardır. Diğer hizmetçilerden farklıdır. Bence çok iyi bir öğrenim görmüş. Son zamanlarda artık kimlerin 'hanımefendi' olduğunu, kimlerin olmadığını ayırt edilmiyor."
"Sonra ne oldu?" dedim.
"Hiç... Daha doğrusu Roger içeri girdi. Ben onun yürüyüşe çıktığını sanıyordum. O, 'Ne oluyor?' dedi. 'Hiç,' diye cevap verdim. 'Punch dergisini alacaktım.' Mecmuayı alarak dışarı çıktım. Ursula geride kaldı. Onun Roger'a, 'Sizinle bir dakika konuşabilir miyim?' dediğini duydum. Yatmak için hemen odaya çıktım. Çok kötü olmuştum." Kısa bir sessizlik oldu. "Bu sorunu Po-irot'ya izah edersiniz., değil mi? Aslında bunun ne kadar basit bir şey olduğunun siz de farkındasınız tabii. Fakat adam gizlediğimiz şeylerden öyle sert bir şekilde söz etti ki, benim de aklıma hemen bu olay geldi. Belki Ursula bununla ilgili acayip bir hikâye uydurdu. Ama siz bunu izah edebilirsiniz, değil mi?"
"Hepsi bu kadar mı?" dedim. "Bana her şeyi söylediğinizden emin misiniz?"
"Tabii, tabii..." Kadın bir an durdu. Sonra kesinlikle ilave etti. "Bundan emin olabilirsiniz."
Fakat ondan daha önce duraksadığı gözümden kaçmamıştı. O anda adeta bir dâhi gibi davrandım. "Bayan Ackroyd, vitrini açık bırakan siz misiniz?"
Kıpkırmızı kesildi. "Bunu nasıl anladınız?" diye fısıldadı. "Demek bunu yapan sizdiniz?"
"Evet... ben... anlayacağınız... Orada bir iki parça eski gümüş vardı... İlgi çekici şeyler... O konuda bir yazı okumuştum. Buna bir resim de ilave edilmişti. Binlerce sterline satılan ufak bir parçanın resmi. Bu bana vitrindeki gümüşlerden birinin eşiymiş gibi geldi. Londra'ya indiğim zaman onu da beraber götürmeyi düşündüm. Parçaya kıymet biçtirecektim. Eğer sandığım gibi değerliyse... o zaman bunu Roger'a söyleyecektim. Bu pek hoş bir sürpriz olacaktı. Öyle değil mi?"
Ona söylenecek çok şey vardı ama kendimi tuttum. Sadece, "Vitrinin kapağını neden açık bıraktınız?" diye sordum.
"Şaşırdım," dedi. "Dışardaki verandadan ayak sesleri geldi. Telaşla salondan fırlayarak yukarı çıktım. Tam o sırada Parker da size kapıyı açtı."
Düşünceli bir tavırla, "Verandadan gelen Bayan Russel olmalı," diye mırıldandım. Bundan da Bayan Russel'ın gerçekten tahmin ettiğim gibi hızlı hızlı yürüyerek ya da koşarak bir yerden geldiği anlaşılıyordu. Nereye gitmişti kâhya kadın? Aklıma o zaman kolalı bez parçası geldi. Dayanamayarak, "Acaba Bayan Russel mendillerini kolalıyor mu?" diye bağırdım.
Bayan Ackroyd hayretle bakınca kendimi toplayarak ayağa kalktım. Kadın endişeyle sordu. "Durumu Poirot'ya izah edeceksiniz değil mi?"
"Tabii, tabii." Bayan Ackroyd'un kendisini haklı çıkaran sözlerini de dinledikten sonra onun elinden kurtuldum.

Temizlikçi Ursula ben aşağıya indiğim zaman holdeydi. Par-dösümü giymeme de o yardım etti. Kızı usulca süzdüm. Gözlerinden ağlamış olduğu belliydi.
"Cuma günü Bay Ackroyd'un seni çalışma odasına çağırdığını neden söyledin?" diye sordum. "Aslında onunla konuşmayı sen istemişsin."
Genç kız gözlerini benden kaçırdı. "Zaten ben buradan çıkmak niyetindeydim." Ön kapıyı açtı. Tam ben dışarı çıkarken, birdenbire alçak sesle, "Bay Paton'dan bir haber var mı, efendim?" diye sordu.
Başımı sallayarak, merakla ona baktım.
"O geri gelmeli," diye fısıldadı. "Gerçekten... geri gelmesi gerek."
Yalvarırcasına bana bakıyordu. Sonra sordu. "Onun nerede olduğunu biliyor musunuz?"
"Sen biliyor musun?" dedim.
Başını salladı. "Hayır, efendim. Ben hiçbir şey bilmiyorum. Fakat onun dostu olan herkes kendisine şu öneride bulunmalı: onun geri dönmesi gerek."
Kızın başka bir şeyler daha söyleyeceğini düşünerek bekledim.

Ursula'nın ondan sonraki sorusu beni bayağı şaşırttı. "Cinayetin ne zaman işlendiğini düşünüyorlar? Saat ona doğru mu?"
"Öyle," dedim. "Ona çeyrek kalayla on arası..."
"Daha önce değil mi? Ona çeyrek kaladan daha önce örneğin?"
Ona dikkatle baktım. Bu sorusuna, "Evet," cevabını vermemi istediği o kadar belliydi ki. "Bu olanaksız," diye mırıldandım. "Bayan Ackroyd, amcasını ona çeyrek kala görmüş."
Ursula döndü. Omuzları düşmüştü.

Arabama binerek uzaklaşırken, hoş bir kız, diye düşündüm.
Caroline evdeydi. Poiröt kendisini görmeye gelmişti. Kardeşim de bununla övünüp duruyordu. "Bu olayda kendisine yardım ediyorum," diye gülümsedi.
Biraz endişelendim. Kendisine bu konuda cesaret verildiği takdirde sonuç neye varacaktı?
Sordum. "Çevrede dolaşarak Ralph Paton'un esrarlı sevgilisini mi arayacaksın?"
"Onu da yapabilirim," diye cevap verdi. "Fakat Mösyö Po-irot benden belirli bir şey istedi."
"Neymiş o?"
Caroline büyük bir ciddiyetle, "Poiröt, Ralph'in botlarının siyah mı, yoksa kahverengi mi olduğunu öğrenmemi istiyor."
Ona hayretle baktım. Fakat şimdi bu botlar konusunda inanılmayacak kadar aptallık etmiş olduğumu anlıyorum, işin can alacak noktası gözümden kaçmıştı.
"Ralph'in ayakkabıları kahverengiydi," dedim. Onları gördüm ben,"
"Ayakkabı değil, James, bot! Bot! Ralph'in oteldeki botlarının kahverengi mi yoksa siyah mı olduğunu öğrenmek istiyor
Mösyö Poiröt."
İsterseniz bana, 'Aptal,' deyin. Ben durumu yine de anlamadım. "Bunu nasıl öğreneceksin?"
Caroline bunun hiç de güç olmadığını söyledi. Bayan Ga-nett'in hizmetçisi, handaki garsonlardan birinin sevgilisiydi. Kız kardeşim de bu meseleyi onların yardımıyla halledecekti.
Gerçekten de öyle oldu.
Tam yemeğe otururken Caroline uydurma bir kayıtsızlıkla, "Ralph'in botları," dedi.

"Ne, ne olmuş onlara?"
"Mösyö Poirot onların kahverengi olduğunu düşünüyordu. Fakat botlar siyahmış."
Başını salladı. Bu konuda Belçikalı dedektifi yendiğini düşünüyordu herhalde.
Cevap vermedim. Ralph'in botlarının renginin olayla ne ilgisi olduğunu keşfetmeye çalışıyordum.
XV. Geoffrey Raymond
O gün Poirot'nun taktiğinin ne kadar etkili olduğunu bir kez daha anladım. Akşamüzeri hastalarımdan döndüğüm zaman Caroline bana Geoffrey Raymond'un biraz önce ayrıldığını söyledi.
Pardösümü asarken, "Niye gelmiş?" diye sordum. "Beni mi görmek istiyordu?"
Caroline kolumun dibindeydi. "Hayır, aslında görmek istediği Mösyö Poirot'ydu. Fakat onu evde bulamamış Bay Raymond, Poirot'nun burada olabileceğini düşünmüş. Ya da senin onun nerede olduğunu bildiğini..."
"Bu konuda hiçbir fikrim yok."
Caroline, "Onu bekletmek istedim," dedi. "Fakat genç adam yarım saat sonra tekrar Larches Köşkü'ne uğrayacağını söyleyerek gitti... Çok yazık... Çünkü ondan bir dakika sonra da Mösyö Poirot geldi."
"Buraya mı geldi?"
"Hayır, kendi evine canım."
"Nereden biliyorsun?"
Caroline, kısaca, "Yan pencereden gördüm," dedi. "Sen şimdi oraya gitmiyor musun?"
"Nereye?"

"Larches Köşkü'ne."
"Caroline'cığım," diye cevap verdim. "Poirot'nun evine neden gideyim?"
Caroline mırıldandı. "Bay Raymond, Poirot'yu görmeyi çok istiyordu. Belki sen de bu durumu anlarsın."
Kaşlarımı kaldırdım. "Meraklı olmak, kusurlarımdan biri değildir." Sesim gayet soğuktu. "Komşularımın ne yaptıklarını ve neler düşündüklerini öğrenmeden de rahatça yaşayabilirim."
Kardeşim, "Saçmalama James," dedi. "Sen de benim gibi dürüst değilsin, işte o kadar. Daima rol yapmaya meraklısın."
"Caroline, rica ederim." Muayene odama girdim.
On dakika sonra Caroline kapıya vurarak içeri girdi. Elinde reçel dolu bir kavanoz vardı. "Şu ayva reçelini Mösyö Poirot'ya götürür müsün, James? Kendisine söz verdim. O şimdiye kadar evde pişirilmiş ayva reçeli hiç yememiş."
Soğuk soğuk, "Reçeli Annie neden götürmüyor?" diye sordum.
"Annie çamaşırları onarıyor. Onu şimdi bir yere göndere-mem." Caroline'la birbirimize baktık.
Sonunda ayağa kalktım. "Pekâlâ. Ama o reçel kavanozunu adamın kapısından bırakacağım. Bunu da bil."
Kız kardeşim kaşlarını kaldırdı. "Tabii... Başka türlü yapacak değilsin ya?" Zaferi Caroline kazanmıştı.
Sokak kapısını açarken kız kardeşim seslendi. "Mösyö Poirot'ya rastlarsan, ona bot sorununu anlatıver."
İnce bir alaydı bu. Zira ben bu bot sorununun iç yüzünü anlamayı çok istiyordum. Larches'te kocaman boneli kadın bana kapıyı açınca, farkına varmadan Mösyö Poirot'nun evde olup olmadığını soruvermiştim.

İçeri girince, Belçikalı büyük bir sevinçle ayağa fırlayarak beni karşıladı. "Oturun, aziz dostum, oturun. Şu koltuğa buyurun. Oda fazla sıcak değil ya?" Aslında içerisi boğucu derecede sıcaktı, pencereler de kapalıydı. Şöminede de koskocaman bir ateş yanıyordu.
Poirot, "İngilizler açık havaya çok meraklıdır," dedi. "Halbuki dışarının havası, yine dışarda kalmalıdır. Neyse, bunu bir tarafa bırakalım. Kız kardeşinizden bana bazı şeyler getirdiniz sanırım."
"iki şey," diye cevap verdim. "Biri şu reçel..." Kavanozu Po-irot'ya uzattım. "Kardeşiniz çok nazik. Bana verdiği sözü unutmamış. İkinci şey nedir?"
"Bilgi," dedim. "Bir tür bilgi..." Sonra ona Bayan Ackroyd'la yaptığım konuşmayı anlattım. Beni dikkatle dinledi, ama öyle heyecanlanmış gibi bir hali de yoktu. Düşünceli bir tavırla, "Böylece bazı şeyler aydınlanmış oluyor," diye mırıldandı. "Ayrıca bundan kâhya kadının sözlerinin doğru olduğu da anlaşılıyor. Kadın vitrinin kapağının açık olduğunu gördüğünü ve geçerken bunu kapattığını anlatmış."
"Peki, ya çiçeklerin taze olup olmadıklarına bakmak için salona girdiğini iddia etmesine ne diyeceksiniz?"
"Aslında biz bunu pek de ciddiye almadık, öyle değil mi, dostum? Bu onun ayaküstü uydurduğu bir yalandı."
"Evet," dedim. "Kadın dışarı kiminle buluşmak için çıktı. Ve bunun sebebi neydi?"
"Onun biriyle buluşmaya gittiğini mi düşünüyorsunuz?"
"Evet."
Poirot başını salladı. "Ben de öyle."
Kısa bir sessizlik oldu. Sonra, "Az kalsın unutuyordum," dedim. "Kız kardeşim size haber yolladı. Ralph'in botları siyahmış.

Kahverengi değil." Bu sözleri söylerken dikkatle de ona bakıyordum. Bana bir an biraz şaşırmış gibi geldi.
"Bayan Caroline, botların kahverengi olmadıklarından tamamıyla emin mi?"
"Tamamıyla emin."

Poirot üzüntüyle içini çekti. "Ah... Çok yazık..." Bayağı ke-derlenmişti. Ama bana bunun sebebini açıklamadı. Onun yerine, "Bayan Russel, cuma sabahı size muayeneye gelmiş," dedi. "Acaba... işin tıp tarafı hariç... aranızda nasıl bir konuşma geçtiğini sorabilir miyim?"
"Tabii, tabii," diye başımı salladım. "İşin doktorlukla ilgili kısmı bitince onunla zehirlerden, bunların kolay anlaşılıp anlaşılmayacağından söz ettik. Sonra da beyaz zehir ve tutsaklarına sıra geldi."
Poirot, "Bilhassa kokainden söz edildi, değil mi?" diye sordu.
Şaşırdım. "Bunu nasıl bildiniz?"
Dedektif uzanarak, bir gazeteyi aldı. Bunda kokain kaçakçılığıyla ilgili bir yazı vardı. "İşte kokaini kadının aklına bu getirdi, dostum."
Onu sorguya çekecektim fakat fırsat bulamadım. Zira aynı anda kapı açılarak, hizmetçi Geoffrey Raymond'un geldiğini haber verdi. Sonra da sekreter her zamanki gibi neşeli tavırlarla içeriye girerek, ikimizi selamladı.
"Nasılsınız, doktor? Mösyö Poirot, bugün bu size ikinci uğ-rayışım. Sizinle konuşmayı çok istiyordum."
Beceriksiz bir tavırla, "Belki benim gitmem daha iyi olur," diye mırıldandım.
"Yok, yok, benim yüzümden gitmeyin, doktor." Raymond, Poirot'nun işareti üzerine bir koltuğa oturarak, "Sadece," diye sözlerine devam etti. "Bir itirafta bulunmak istiyorum."

Belçikalı nazik bir ilgiyle, "Öyle mi?" dedi.
"Aslında bu öyle önemli bir şey değil. Sadece... gırtlağına kadar borç içindeydim. Bay Ackroyd'un mirası tam zamanında imdadıma yetişti. O parayla borçlarımdan kurtulacağım, geriye de yine biraz bir şeyler kalacak." Herkesin hoşuna giden o samimi ve dürüst tavırlarıyla bize gülümsedi. "Dün akşamüzerinden beri vicdan azabı çekiyordum, Mösyö Poirot. Bu, siz bizi bazı şeyleri gizlemekle suçladığınız zaman oldu. Ama durumu anlıyorsunuz değil mi? İnsan polise her şeyi itiraf edemiyor. Bilhassa borç içinde olduğunu. Halbuki ben cinayet saatinde Bay Blunt'la bilardo odasmdaydım. Onun için de bu bakımdan endişelenecek bir şeyim yok. Buna karşın siz gökgürültüsü gibi bir sesle, bazı şeyleri sakladığımızı bağırınca, ben de vicdan azabı çekmeye başladım." Ayağa kalkarak tekrar gülümsedi.
Poirot takdirle başını salladı. "Siz aklı başında bir gençsiniz. Anlayacağız, biri benden bir şey sakladığı zaman bunun pek kötü bir sır olduğunu düşünmeye başlarım. Bana gelmekle iyi ettiniz."
Raymond bir kahkaha attı. "Temize çıktığıma sevindim... Neyse... Artık gideyim."
Kapı sekreterin arkasından kapanınca, "Demek sorun buymuş," diye mırıldandım.
Poirot başını salladı. "Evet... Önemsiz bir sorun. Ama o cinayet sırasında bilardo odasında olmasaydı... kim bilir? Bazen cinayetler bir sterlinden daha az bir para için bile işlenir. Dostum, Ackroyd'un ölümünün o evden kaç kişinin işine yaradığını hiç düşündünüz mü? Bayan Ackroyd, Flora, Bay Raymond, Bayan Russel. Sadece Bay Blunt'a bir fayda sağlamadı bu ölüm." Bu adı söylerken sesi öyle acayipleşmişti ki hayretle ona baktım.
"Ne demek istediğini anlayamadım."

"Suçladıklarımdan ikisi bana hakikati açıkladılar."
"Bay Blunt'ın da bir şeyler sakladığını mı düşünüyorsunuz?"
Poirot kayıtsız bir tavırla cevap verdi. "Ona gelince, 'İngilizler sadece aşklarını gizlerler' diye bir söz vardır, değil mi? Bay Blunt ise bu gizleme işini iyi biliyor."
"Bazen," dedim. "Bir konuda yanlış sonuca varıp varmadığımızı düşünüyorum."
"Neymiş o?"
"Bayan Ferrars'a şantaj yapan kimsenin, Ackroyd'un da katili olduğunu düşünüyoruz. Bunda yanılmış olamaz mıyız?"
Poirot heyecanla başını salladı. "Güzel. Çok güzel. Bunun aklınıza gelip gelmeyeceğini merak ediyordum. Bu mümkün tabii. Fakat bir noktayı da anımsamanız gerek. Mektup ortadan kayboldu. Tabii dediğiniz gibi bunu katilin almış olması

da şart değil. Cesedi ilk bulduğunuz zaman Parker size fark ettirmeden zarfı çalmış olabilir."
"Parker mı?"
"Evet, Parker. Daima dönüp dolaşıp Parker'a geliyorum. Katil olarak değil. Hayır, cinayeti o işlemedi. Fakat Bayan Ferrars'ın kanını emen esrarlı şantajcı rolüne ondan daha uygunu var mı? Ashley Ferrars'ın ölümü hakkındaki bilgiyi, o köşkteki uşak ve hizmetçilerden almış olabilir. Herneyse. Bu durumu, Blunt gibi geçici bir konuktan daha kolaylıkla öğrenebileceği kesin."
"Mektubu Parker çalmış olabilir," diye itiraf ettim. "Zira ben zarfın ortada olmadığını neden sonra fark ettim."
"Ne kadar zaman sonra? Blunt'la Raymond odaya girmeden önce mi? Yoksa sonra mı?"
Ağır ağır, "Bunu anımsamıyorum," dedim. "Önceydi sanı-rırn. Hayır, hayır... Sonra. Evet, sonra olduğundan hemen hemen eminim."

Poirot düşünceli bir tavırla mırıldandı. "Böylece ortaya üç aday çıkıyor. Fakat ben yine Parker'ın üzerinde duruyorum. Onunla bir deney de yapmak niyetindeyim. Ne dersiniz, dostum? Benimle birlikte Fernly Köşkü'ne gelir misiniz?"
Hemen kabul ettim tabii. Yola çıktık. Köşke gelince Poirot, Genç Bayan Ackroyd'la konuşmak istediğini söyledi. Biraz sonra da Flora yanımıza geldi. Poirot, "Matmazel Flora," dedi. "Size küçük bir sırrı açacağım. Parker'ın suçsuz olduğuna tam anlamıyla inanmış değilim. Sizin yardımınızla ufak bir deney yapmak istiyorum. O geceki hareketlerinin bir bölümünü tekrarlaması iyi olur. Fakat bunun için güzel bir bahane uydurmamız gerek. Tamam, buldum. Ona, küçük holde konuşulanların, dışardan, verandadan duyulup duyulmadığını anlamak istediğimizi söyleriz. Şimdi lütfen zili çalar mısınız?"
Bir iki dakika sonra Parker kapıda belirdi. Her zamanki gibi terbiyeli ve nazikti. "Zili mi çaldınız, efendim?"
"Evet, Parker. Bir deney yapacağım. Bay Blunt'ı dışarıya, terasa çıkardım. O gece Genç Bayan Ackroyd'la yaptığın konuşmanın dışardan duyulup duyulmadığını merak ediyorum. O sahneyi yineleyeceğiz. Belki de o geceki gibi eline bir tepsi alırsın."
Parker uzaklaştı. Biz de çalışma odasının önündeki küçük hole gittik. Sonra dışarıdan bir şıkırtı geldi. Parker içinde viski ve soda olan tepsiyle gözüktü. Poirot elini kaldırarak, bağırdı. "Bir dakika! Çok heyecanlanmış gibi bir hali vardı. "Her şey sırayla olmalı. O gece olduğu gibi. Bu da benim usulüm."
Parker mırıldandı. "Bu yabancılara has bir usul değil mi, efendim? Buna 'olayın tekrarı' diyorlar sanırım." Sakin ve terbiyeli bir tavırla Poirot'nun emirlerini bekledi.

Poirot haykırdı. "Bizim Parker çok şeyler biliyor. Böyle şeyleri okumuş. Şimdi her şey eskisi gibi olmalı. Parker sen büyük holden içeri girdin. Matmazel neredeydi?"
Flora gidip çalışma odasının kapısının önünde durdu. "Burada."
Parker, "Evet, öyleydi, efendim," dedi.
Flora devam etti. "Kapıyı yeni kapamıştım."
Parker onayladı. "Evet, efendim. Eliniz de şimdiki gibi tokmaktaydı."
Poirot, "Haydi," dedi. "Bu küçük komediyi oynayın."
Flora eli tokmakta durdu. Parker da büyük holden içeri girerek, ilerledi. Tam kapının önünde durdu. Flora, "A, Parker," diye başladı. "Bay Ackroyd bu gece tekrar rahatsız edilmek istemiyor." Usulca ilave etti. "Böyle miydi?"
Parker, "Öyle sanıyorum, Bayan Flora," diye cevap verdi. Fakat sanırım 'gece' yerine 'akşam' kelimesini kullandınız." Sonra sahnedeymiş gibi melodrama kaçan bir tavırla sesini yükseltti. "Emredersiniz, bayan. Her zamanki gibi kapıları kilitleyeyim mi?"
"Evet, lütfen."
Parker kapıdan geçti. Flora da onun peşinden giderek, merdivenlerden çıkmaya başladı. Sonra da omzunun üzerinden sordu. "Bu kadar yeter mi?"
Belçikalı ellerini ovuşturdu. "Fevkalade, fevkalade. Ha, aklıma gelmişken, Parker, o gece de tepside iki bardak mı vardı? ikincisi kimin içindi?"

Parker, "Ben daima iki bardak getirirdim, efendim?" diye cevap verdi. "Başka bir emriniz var mı?"
"Hayır, yok, teşekkür ederim."
Parker vakur bir tavırla çekildi.

Poirot ise holün ortasında durmuş, kaşlarını da çatmıştı. Flora merdivenden inerek yanımıza geldi. "Deneyiniz başarılı oldu mu? Fakat anlayamadığım bir şey var..."
Poirot ona bakarak hayranlıkla güldü. "Anlamanız da şart değil. Fakat söyleyin, o gece Parker'ın tepsisinde gerçekten iki bardak mı vardı?"
Flora bir an kaşlarını çatarak düşündü. "Doğrusu anımsamıyorum. Vardı sanırım. Deneyinizin gayesi bu muydu?"
Poirot, genç kızın elini tutarak, hafifçe vurdu. "Ben insanların doğruyu söyleyip söylemediklerini daima öğrenmek isterim."
"Parker da doğruyu mu söyledi?"
Belçikalı, düşünceli bir tavırla, "Söyledi sanırım," dedi.
Birkaç dakika sonra köye dönüyorduk. Merakla sordum. "O iki bardak meselesi nedir?"
Poirot omzunu silkti. "İnsanın bir şeyler söylemesi gerek tabii... O soru da işe yaradı."
Hayretle ona baktım.
O daha da ciddi bir tavırla, "Herneyse, dostum," dedi. "Artık öğrenmek istediğim bir şeyi biliyorum. Bunu burada bırakalım daha iyi..."
XVI. Domino Oyunu
O akşam bizim evde küçük bir domino partisi vardı. Böyle basit eğlenceler köyümüzde pek sevilir. Konuklar yemekten sonra gelirler. Domino oynanır. Sonra çay içilerek pasta filan yenilir.
O geceki konuklarımız Bayan Ganett'le Bay Carter'dı. Adam ukalanın biridir ama neyse...

Masanın başına geçtik. Oyuna başladıktan beş dakika sonra hemen hiç kimse konuşmadı. Zira hepimiz de kesinlikle kazanmayı istiyorduk.
Sonra Bayan Ganett, yere bir taş koyarken, "Bu sabah Flora Ackroyd'u gördüm," dedi. "Ama o beni görmedi."
Caroline hemen sordu. "Yanında biri var mıydı?"
Bayan Ganett anlamlı anlamlı güldü. "Hem de nasıl? Hem de nasıl?" Kardeşimle göz göze geldiler.
Sonra Caroline büyük bir heyecanla, "Demek öyle?" diye bağırdı. "Doğrusu buna hiç şaşmadım."
Carter, "Bayan Caroline," dedi. Adam bazen dedikoduyla hiç ilgilenmiyormuş gibi bir tavır takınmaya meraklıdır.
Bayan Ganett, "Bana sorarsanız," diye mırıldandı. "Flora çok şanslı. Tabii çok hoş bir kız, o da ayrı."
Carter dayanamadı. "Flora'nın şanslı olduğu sonucuna nereden vardınız, Bayan Ganett?"
Kız kurusu, her şeyi bilen insanlara has o ukalaca tavırlarla, "Ben kriminoloji hakkında hiçbir şey bilmiyorum," diye başını salladı. "Fakat size bir tek şey söyleyebilirim. Bir cinayet işlendi mi, önce şu soruyu sorarlar: 'Ölüyü en son kim gördü?' Ve o kimseye de daima kuşkuyla bakarlar. Bay Ackroyd'u sağ salim gören son kimse Flora. Bu yüzden kızın başı derde girebilirdi. Büyük bir derde. Bana kalırsa, Ralph Paton özellikle ortaya çıkmıyor. Kuşkuları Flora'nın üzerinden kendisine çekmek için."
Usulca itiraz ettim. "Yapmayın, canım. Flora gibi bir kızın amcasını soğukkanlılıkla bıçaklayabileceğin! sanmıyorsunuz ya?"
Bayan Ganett, "Bilmem," dedi. "Kütaphaneden Parisli gangsterlerin yaşamı hakkında bir kitap aldım. En kötü katiller melek yüzlü kızların arasından çıkıyormuş."
Caroline hemen atıldı. "Ama Fransa'da öyle."

Bir süre sessiz sedasız oyuna devam ettik. Sonra kız kardeşim, "Benim Ralph hakkında bir fikrim var," diye mırıldandı. "Ama şimdilik bunu kendime saklıyorum."
Bayan Ganett ona baktı. "Öyle mi şekerim?"
"Evet." Caroline kesin bir tavırla konuşmuştu.
Bayan Ganett sordu. "Botların siyah olması iyi miymiş?"
Caroline dudaklarını büzerek bilgiç bir tavırla başını salladı. "Evet."
"İşin aslı neymiş?"
Caroline yine bilgiç bilgiç, "Orasını söyleyemem," dedi. Kız kurusu, bana baktı. "Doktor, Bay Poirot'yla çok iyi ahbap. Herhalde o her şeyi biliyor."
İçimi çektim. "Nerede?"
Caroline, "Şu Poirot," dedi. "O gerçekten büyük bir dedektif mi?"
Caroline büyük bir ciddiyetle, "Dünyanın en büyük dedektifi,"| diye cevap verdi. "İlgi çekmemek için kimliğini bir süre sakladı."
Bayan Ganett, "Bizim köy için fevkalade bir şey bu... Ha,I aklıma gelmişken. Benim hizmetçim, Fernly'de çalışan Elsie Da-j le'le arkadaştır. Anladığım kadarıyla köşkten para çalınmış. Elsie bu işi Ursula adlı temizlikçinin yaptığından emin. Zira kız yaı kında köşkten çıkıyormuş, geceleri de hüngür hüngür ağlamak-^ taymış. Bana sorarsanız o Ursula bir çete üyesi. O acayip bin kızdır zaten. Diğer hizmetçilerle hiç arkadaş olmaz. İzinli günlej rinde de yalnız başına çıkıp gider. Bence bu anormal... ve kuş-] ku uyandıracak bir şey. Bir keresinde ona ailesi hakkında soru soracak oldum. Doğrusu pek küstahça bir tavır takındı. Görü-'H nüşte hali tavrı pek terbiyeliydi ama beni hemen susturdu."
Caroline, "Ya o Bayan Russel?" dedi. "Cuma sabahı buraya I güya James'a muayene olmaya geldi. Bana kalırsa o zehirlerin | nerede durduğunu öğrenmek istiyordu."

Bayan Ganett, "Ah, ne acayip," diye bağırdı. "Acaba tahmininiz doğru mu?"
Caroline, "Biliyor musunuz?" diye gülümsedi. "Ben onun nerede olduğunu tahmin ediyorum."
Hepimiz de oyunu bırakarak hayretle ona baktık.
Carter, "İşte bu çok ilgi çekici, Bayan Caroline," dedi. "Demek bu sizin fikriniz?"
"Tam anlamıyla değil. Size sorunu anlatayım. Holdeki bölge haritasını biliyorsunuz, değil mi?"
Hepimiz, "Evet," diye bağırdık.
"Mösyö Poirot geçen gün tam kapıdan çıkarken buna baktı ve bir şeyler söyledi. Sözlerini kelimesi kelimesine anımsamıyorum. Sadece Cranchester'm civarımızdaki en büyük kasaba olduğundan söz etti. Tabii bu doğru. O gidince durumu anladım."
"Neyi anladın?"
"Poirot'nun neyi kastettiğini. Tabii Ralph, kasabada."
Aynı anda taşlarıma çarparak, bunları yere yuvarladım. Kardeşimin hemen beni sakarlığımdan dolayı azarladı ama fazla hiddetle değil. Zira aklı fikri bu yeni teorisindeydi.
Carter kaşlarını kaldırdı. "Ralph, Cranchester'da mı? Hiç sanmıyorum. Zira kasaba buraya çok yakın."
Caroline zaferle bağırdı. "Sorun da bu ya! Onun buradan trenle uzaklaşmadığı meydanda. Herhalde yürüyerek kasabaya gitti. Ve Ralph'in hâlâ orada olduğundan da eminim. Hiç kimsenin aklına da onun bu kadar yakında olduğu gelmiyor."
Ona itiraza yeltendim. Fakat Caroline bir kez bir şeye inandı mı, artık kafasını kesseniz bundan vazgeçmez.
Bayan Ganett düşünceli bir sesle mırıldandı. "Demek Mösyö Poirot da aynı şekilde düşünüyor. Garip bir rastlantı bu... Bu akşamüzeri Cranchester yolunda dolaşıyordum. Mösyö Poirot arabayla yanımdan geçti. Kasaba tarafından geliyordu..."

Birbirimize baktık...
Ondan sonra yine bir süre sessiz sedasız domino oynadık.

Birdenbire Carter neşeli bir tavırla, "Siz, hiç bilgi vermiyorsunuz, doktor," diye gülümsedi. "Büyük dedektifle çok samimisiniz ama olay hakkında en ufak bir imada bile bulunmuyorsunuz?"
Caroline öfkeyle bana baktı. "James, acayip bir insan. En ufak bir bilgi vermek bile işine gelmiyor."
"Emin olun, ben hiçbir şey bilmiyorum," dedim. "Poirot fikirlerini kendisine saklıyor."
Carter bir kahkaha attı. "Demek ki akıllı bir adam... hiç ipucu vermiyor. Fakat bu yabancı dedektifler çok iyi oluyorlar."
Aynı anda, "Domino," dedim. Ve bu zaferim başıma da vurdu. Diğerleri hasetle bana bakarlarken, "Madem bilgi edinmek istiyorsunuz," diye bağırdım. "İçinde bir tarih ve 'R'den yazılı bir nikâh halkasına ne dersiniz?"
Tabii ondan sonra da yüzüğün nerede bulunduğunu ve içindeki tarihi açıklamak zorunda kaldım.
Caroline, "13 Mart," dedi. "Altı ay öncesi... Ah!"
Herkes heyecanla fikirler ileri sürmeye başladı.
Bay Carter, Ralph'in gizlice Flora'yla evlendiğinden emindi.
Bayan Ganett, Roger Ackroyd'un gizlice Bayan Ferrars'la evlendiğine inanıyordu.
Caroline ise Roger Ackroyd'un gizlice Bayan Russel'la ni-kâhlandığından emindi.
Daha sonra yatmak için yukarı çıkarken Caroline'nın aklına başka bir şey geldi.
"Beni dinle, James. Geoffrey Raymond'la Flora'nın evlenmiş olduklarını duyarsam hiç şaşmam."
"O zaman yüzüğün içinde R. değil, G. olurdu," diye cevap verdim.

"Belli olmaz. Bazı kızlar sevgililerini soyadlarıyla çağırmaya meraklıdırlar. Sonra Bayan Ganett'in Flora'nın flörtleri hakkında bu akşam neler söylediğini duydun."
Aslında Bayan Ganett'in açık açık bir şey söylediğini duymamıştım. Fakat Caroline'ın imalar konusunda benden fazla deneyimi vardır.
Buna karşın, "Ya Hector Blunt," dedim. "Bana kalırsa..."
Caroline burun kıvırdı. "Saçma! Adam kıza hayran tabii. Hatta belki de ona âşık. Fakat bir kız, yakınında yakışıklı ve genç bir sekreter varken tutup da babası yaşında bir adama âşık olmaz. Flora durum belli olmasın diye Blunt'a cesaret vermiş olabilir. Kızlar bu bakımlardan çok sinsi ve becerikli oluyorlar. Ama şunu hiç unutma, James: Flora'nın Ralph'e hiç aldırdığı yok. Onu sevmiyor bile."
Bu sözlerini sakince dinledim.
XVII. Parker
Bayan Ferrars'la Roger Ackroyd'un cenazeleri ertesi günü on birde kaldırıldı. Sıkıntılı fakat etkili bir tören yapıldı. Fernly Köşkü'nden herkes de hazır bulundu.
Törenden sonra Poirot koluma girerek beni evine davet etti. Çok ciddi bir hali vardı. Eyvah, diye düşündüm. "Dün gece boş boğazlık edip o yüzükten söz ettiğimi duydu galiba?"
Fakat çok geçmeden durumun başka olduğunu anladım.
Poirot, "Harekete geçmemiz gerek," dedi. "Sizin yardımınızla bir tanığı sorguya çekmek niyetindeydim. Onu öyle korkutacağız ki bülbül gibi konuşacak."
Çok şaşırmıştım. "Kim bu tanık?"

"Parker! Ona bugün on ikide evime gelmesini söyledim. Onu konuşturacağım."
Larches'a erişince hizmetçi Poirot'ya Parker'ın beklediğini söyledi. Biz salona girince de uşak saygılı bir tavırla ayağa kalktı.
Poirot nazikçe, "Günaydın, Parker," dedi. "Lütfen otur. Zira bu iş biraz uzun sürebilir."
Parker özür diler bir tavırla başını hafifçe eğerek, bir koltuğun kenarına ilişti.
Poirot ona bakarak gülümsedi. "Şimdi Parker... şantaj konusunda tecrüben var mı?"
"Aman efendim!" Uşak ayağa fırlamıştı.

Belçikalı sakince, "Heyecanlanma," dedi. "Ayrıca incinmiş bir adam rolü yapmaya da kalkma. Senin şantaj hakkında bilmediğin hiçbir şey yok. Öyle değil mi?"
"Bana hiçbir zaman... hiçbir zaman..."
Poirot mırıldandı. "Sana şimdiye kadar hiç böyle hakaret edilmedi, demek istiyorsun, değil mi? O halde sevgili Parker, geçen gece 'şantaj' kelimesini duyduktan sonra Bay Ackroyd'un çalışma odasındaki konuşmayı dinlemeye çalıştın?"
"N... ne münasebet. Be... ben..."
Poirot birdenbire bağırdı. "Son efendin kimdi?"
"Son efendim mi?"
"Bay Ackroyd'un yanına girmeden önce nerede çalışıyordun?"
"Bay Ellerby'nin yanında, efendim..."
Belçikalı atıldı. "Ve Bay Ellerby beyaz zehir kullanıyordu değil mi? Onunla yolculuklara çıktın. Bermuda'dayken, bir olay oldu. Biri öldürüldü. Bir bakıma Ellerby'nin de bu işle ilgisi vardı. Fakat olay örtbas edildi. Fakat sen durumu biliyordun. Çeneni tutman için sana kaç para verdi Ellerby?"

Parker ağzı bir karış açık ona bakıyordu. Rengi iyice solmuştu, şişman yanakları titriyordu.
Poirot sözlerine devam etti. "Anlayacağın ufak bir araştırma yaptım. Dediğim gibi şantajla bol para aldın. Ellerby ölünceye kadar sana para vermeye devam etti. Şimdi son maceran hakkında bilgi istiyorum."
Parker hâlâ şaşkın şaşkın ona bakıyordu.
"İnkara kalkışma. Hercule Poirot, her şeyi biliyor. Bay Ellerby hakkında söylediklerim doğru değil mi?"
Parker usulca bir kez başını salladı. Yüzü kül rengiydi. "Fakat ben Bay Ackroyd'un saçının bir teline bile zarar vermedim," diye inledi. "Yemin ederim efendim. O eski olayın ortaya çıkmasından da daima korktum. Bana inanın... Onu ben öldürmedim... Ben öldürmedim." Sesi yükselerek bir çığlık halini aldı.
Poirot, "Bu bakımdan sana inanıyorum, dostum," dedi. "Sende cinayet işleyecek cesaret nerede? Fakat bana gerçeği söylemelisin."
"Size her şeyi söyleyeceğim, efendim. Bilmek istediğiniz her şeyi. O gece içeriyi dinlemeye çalıştığım doğru. Duyduğum bir iki kelime meraklanmama neden olmuştu. Bay Ackroyd'un rahatsız edilmemeyi isteyerek, doktorla çalışma odasına kapanması da tuhafıma gitmişti. Polise anlattıklarımın hepsi de doğru. Buna yemin ederim. 'Şantaj' sözünü duyunca... şey..." Durakladı.
Poirot, "Bundan sana da bir şey düşeceğini düşündün, değil mi?" diye sordu.
"Şey... evet, efendim. Bay Ackroyd'a şantaj yapılıyorsa, bana da bir hisse düşer belki, dedim."
Poirot'nun yüzünde gayet acayip bir ifade belirip kayboldu. Belçikalı öne doğru eğildi. "O geceden daha önce Bay Ackroyd'a şantaj yapıldığı hiç aklına gelmiş miydi?"

"Hayır, efendim. Gelmemişti. Buna çok da şaştım. Zira o tam anlamıyla dürüstçe davranan bir 'centilmen'di."
"Konuşmanın ne kadarını duydun?"
"Fazla bir şey duymadım. Tabii diğer işlerime de bakmak zorundaydım. Bir iki sefer usulca çalışma odasının önüne gitmemin pek faydası olmadı, ilk sefer Dr. Sheppard dışarı çıktı ve az kalsın beni yakalıyordu. İkinci sefer Bay Raymond büyük holde yanımdan geçerek o tarafa gitti. O yüzden çalışma odasına yaklaşmamın bir faydası olmayacağını anladım. Tepsiyle odaya doğru gittiğim zaman ise Bayan Flora beni durdurdu."
Poirot, adamın dürüsütlüğünü ölçmek istiyormuş gibi bir tavırla uzun uzun Parker'ı süzdü. Uşak da samimi bir tavırla ona bakıyordu.
"Bana inandığınızı umarım, efendim. Polisin o Bay Ellerby olayını öğreneceğinden ve bu yüzden de benden şüpheleneceğinden korkuyordum."
Nihayet Belçikalı, "Evet," dedi. "Sana inanıyorum. Fakat senden bir isteğim var. Bana banka cüzdanını göstermelisin. Böyle bir cüzdanın var herhalde?"
"Evet, efendim. Hatta şimdi yanımda." Uşak, deften çabucak cebinden çıkardı. Poirot ince, yeşil kaplı cüzdanı alarak buna göz gezdirdi. "Hım... Bin sterlin biriktirmişsin."

"Evet, efendim. Eski... şey... efendim. Bay Ellerby sayesinde biraz param oldu. Sonra at yarışlarında da oynadım."
Poirot cüzdanı geri verdi. "Artık gidebilirsin, Parker. Bana doğruyu söylediğine inanıyorum. Ama eğer öyle yapmadıysan, başına gelecek var demektir."
Parker çıkınca Poirot da bana döndü. "Şimdi gidip avukatı Bay Hammond'u görelim."
"Parker'ın hikâyesine inandınız mı?"
"İlk bakışta olmayacak bir şey değil bu. Adamın şantajın Ackroyd'a yapıldığına tam anlamıyla inandığı belli. Ama Parker çok iyi bir aktörse, o başka. Ama bence onun Bayan Ferrars olayından hiç haberi yok."
"O halde... kim..."
"Evet, kim? Bay Hammond'la konuştuktan sonra ya Parker tamamıyla temize çıkacak ya da..."
"Evet?"
Poirot özür diler gibi, "Ben de cümlelerimi tamamlamama hastalığına tutuldum," diye mırıldandı. "Kusuruma bakmayın..."
Ben de utangaç bir tavırla, "Şey," dedim. "Ben de bir itirafta bulunacağım. Korkarım o yüzük işini ağzımdan kaçırdım... Şu havuzda bulduğunuz halkadan söz ettim..."
Poirot güldü. "Ya?"
"Bana kızmadığınızı umarım. O anda gevezeliğim tuttu."
"Üzülmeyin, dostum, üzülmeyin. Size bundan kimseye söz etmemenizi söylememiştim. Kız kardeşiniz bu yüzük sorunuyla ilgilendi mi?"
"Gerçekten çok ilgilendi. Herkes bir teori ileri sürdü. Anlayacağınız heyecana sebep oldum."
"Ah, halbuki sorun o kadar basit ki. Daha ilk bakışta gerçek anlaşılıyordu. Öyle değil mi?"
Alaycı bir tavırla, "Öyle mi?" dedim.
Poirot bir kahkaha attı. "Akıllı adamlar kesin söz söylemezler. Öyle değil mi?"
Tam o sırada Hammond'un bürosunun önüne gelmiştik. İçeri girdik. Avukat bizi nezaketle karşılayarak, oturttu.
Belçikalı hiçbir giriş yapmaya gerek görmeden hemen konuyu açtı. "Anladığıma göre siz Bayan Ferrars'ın da avukatıymış-sınız, Bay Hammond."

Avukatın gözlerinde hayret dolu bir ifadenin belirip kaybolduğunu fark ettim.
"Evet. Bütün işlerine biz bakardık."
"Şimdi size bir şey sormadan önce arkadaşım Dr. Shep-pard'ın size anlatacağı hikâyeyi dinlemenizi istiyorum." Bana baktı, "Dostum, cuma akşamı Ackroyd'la yaptığınız konuşmayı yinelemeye bir itirazımız yok, değil mi?"
"Yok tabii," diyerek o akşam olanları anlattım.
Hammond beni dikkatle dinliyordu.
Poirot sordu. "Şaştınız mı?"
Avukat gözlüğünü çıkararak, camlarını dikkatle sildi. "Hayır. Şaştığımı söyleyemeyeceğim. Çoktan beri böyle bir şeyden şüphe ediyordum."
Poirot, "Şimdi," dedi. "Size verilen paranın miktarını sorabilir miyim?"
Hammond bir an düşündü. "Sizden bu bilgiyi gizlemek niyetinde değilim. Bayan Ferrars son yıl içinde birçok hisse senedi sattı. Parayı ne yaptığını da söylemedi. Bir keresinde ağzını aramaya kalktım. Bana kocasının bazı fakir akrabalarına bakmak zorunda olduğunu söyledi. Son ana kadar da onun Ashley Ferrars'la ilgisi olan bir kadına para verdiğini sanıyordum."
Poirot tekrarladı. "Paranın miktarı?"
"Sanırım bu, kırk bin sterlin kadar tutuyordu."
"Kırk bin sterlin!" diye bağırdım. "Hem de bir yıl içinde."
Poirot alay edercesine, "Bayan Ferrars, zengin bir kadın-mış," dedi. "Tabii cinayetin cezası da çok ağırdır."
Avukatın yanından ayrıldığımız zaman Poirot'nun düşünceli bir hali vardı.
"Parker temize çıktı, dostum. Onun kırk bin sterlin aldıktan sonra uşaklığa

devam edeceğini sanmıyorum... Geriye ihtimal olarak Raymond ve... Hector Blunt kalıyor..."
itiraz ettim. "Raymond şantajcı olamaz. Onun bin sterlin tutan borçları yüzünden sıkıntı çektiğini biliyoruz."
"Evet, o öyle söylüyor."
"Hector Blunt'a gelince..."
Belçikalı dedektif sözümü kesti. "Size Bay Blunt hakkında da bir şey söyleyeceğim. Ben daima her şeyin iç yüzünü araştırırım. Blunt'ın söz ettiği miras da tam kırk bin sterlinmiş. Buna ne dersiniz?"
O kadar şaşırdım ki, bir şey söyleyemedim. Sonra, "Olanaksız!" diye bağırdım. Hector Blunt gibi tanınmış bir adam böyle bir şey yapamaz!"
Poirot omzunu silkti. "Kim bilir? O büyük avlar peşinde olan bir adam sonuçta. Fakat açıcası Blunt bana da şantajcıymış gibi gelmiyor. Fakat dikkate almadığımız bir ihtimal daha var, dostum."
"Nedir o."
"Ateş, dostum. Ackroyd siz yanından ayrıldıktan sonra o mektubu mavi zarfıyla birlikte şöminede yakmış olabilir."
Ağır ağır, "Sanmıyorum," dedim. "Fakat... bu da olabilir tabii. Belki de Ackroyd sonradan fikrini değiştirdi."
O sırada bizim evin önüne gelmiştik. Poirot'yu yemeğe davet ettim. Caroline'nın buna memnun olacağını biliyordum.
Yemekten sonra şöminenin önünde oturmuş, sigara içerken kız kardeşim saldırıya geçti. "Daha Ralph'i bulamadınız mı?"
"Onu nerede bulacağım, matmazel?"
Caroline anlamlı anlamlı, "Kasabada tabii," dedi.
Poirot'nun yüzünde sadece hayret dolu bir ifade belirdi. "Kasabada mı? Neden?"
Onu aydınlattım. "Bizim haberalma servisinden biri sizin arabayla kasabadan geldiğinizi görmüş de..."
Belçikalı bir kahkaha attı. "Hay Allah! Ben dişçimden geliyordum."

Caroline fena halde bozuldu. Sonra Ralph Paton'dan söz etmeye başladık.
Ben ısrarla, "Ralph, zayıf karakterlidir," dedim. "Ama hiçbir zaman kötü ya da hain değildir."
Poirot mırıldandı, "Ah, ama zayıflık insanı nelere sürüklemez."
Caroline atıldı. "Çok doğru... Örneğin bizim James de çok zayıftır. Onu idare etmesem, başı türlü derde girer."
Öfkelendim. "İşe beni karıştırmasan olmaz mı, Caroline?"
Kardeşim aldırmadı bile. "Sen zayıfsındır, zayıf. Neyse ki başında ben varım. Kötü bir terbiye almış olsaydın kim bilir neler olurdu."
Tavana bakarak, sigara dumanlarını üfledim. "Belki güzel bir casusla evlenirdim. Ya da macera düşkünü bir kadınla."
Caroline burun kıvırdı. "Macera düşkünü bir kadın ha? Eğer onlardan söz ediyorsak..." Sözlerini bitirmedi.
Merakla ona baktım. "Evet?"
"Hiç... Fakat aklımıza yakınımızdaki biri geldi." Sonra da birdenbire Poirot'ya döndü. "James, sizin katilin evden biri olduğuna inanıyor. Eğer öyleyse yanılıyorsunuz demektir."
Poirot, "Yanılmak hiç hoşuma gitmez," dedi.
Caroline, Poirot'nun sözüne aldırmayarak, konuşmasına devam etti. "James'den ve diğerlerinden her şeyi öğrendim. Ev-dekilerden ancak iki kişi o cinayeti işleyebilirdi; Ralph Paton ve Flora Ackroyd."
"Caroline'cığım..."
"Sözümü kesme, James. Ben neden söz ettiğimi biliyorum. Parker, kızla odanın kapısının önünde karşılaşmış değil mi? Fakat amcasının Flora'ya, 'İyi geceler,' dediğini duymamış. Belki de adamı o sırada öldürmüştü bile."
"Caroline!"

"Flora'nın adamı öldürdüğünü kesinlikle söylemiyorum, James. Ama bunu yapabilirdi, demek istiyorum. Ralph Paton'a gelince... Onun katil olduğunu sanmıyorum. Ta çocukluğundan beri tanıyorum onu."

Poirot'nun sesi çıkmıyordu. Sonra konuşmaya başladı. Tavırları tamamıyla değişmişti. "Alelade bir insanı ele alalım. Cinayet işlemeyi düşünmüyor bile. Fakat zayıf bir tarafı var. O zamana kadar belli olmayan zayıf bir tarafı. Kimse de bunun farkında değil. Sonra tesadüfen bir sırrı öğreniyor. Bir ölüm kalım sorunu bu. Adam önce durumu polise haber vermeyi düşünüyor. Sonra zayıf tarafı üstün geliyor. İşte eline bol bol para geçmesi için güzel bir fırsat. Para istiyor adam. Bol bol para. üstelik her şey o kadar kolay ki. Paraya konmak için hiçbir şey yapmayacak. Sadece dilini tutacak, o kadar. Bu başlangıç... Fakat günden güne adamın para hırsı artıyor. Daha fazla... Daha fazla istiyor. Ayaklarının dibinde belirmiş olan bu altın madeni onu sarhoş ediyor adeta. Aç gözlülüğü tutuyor. İnsan bir erkeğe istediği kadar baskı yapabilir. Fakat kadınlar öyle değildir. Çünkü kadınlar daima gerçeği söylemeyi isterler. Bayan Ferrars da baskıya dayanamıyor. Ve böylece 'Altın yumurtlayan kaz,' ölüyor. Ama bu olayın sonu değil. Söz konusu adamın da maskesi düşmek üzere. Üstelik o... Bir yıl önceki insan da değil artık. Ahlâk yönü iyice kö-relmiş. Üstelik mutsuz da. Kaybedeceğini bildiği bir savaşa girmiş. Zira iş ortaya çıktığı takdirde mahvolacak. İşte bu yüzden... Hançeri indiriyor."
Sustu. Sanki bizi büyülemişti. O amansızca tahlili hem Ca-roline'ı, hem beni bir an ürküttü.
Poirot, usulca, "Ondan sonra," diye devam etti. "Adam yine normal halini alıyor. Nazik, müşfik bir insan oluyor. Fakat sıkıştı mı, tekrar öldürecek."

Caroline sonunda kendisini topladı. "Ralph Paton'dan söz ediyorsunuz. Belki haklısınız, belki de değilsiniz. Fakat onu dinlemeden hüküm vermeye hiç hakkınız yok."
Telefon çalmaya başladı. Hole çıkarak, ahizeyi kaldırdım. "Efendim? Evet, ben Dr. Sheppard." Bir iki dakika dinledim. Sonra kısa bir cevap vererek telefonu kapadım. Odaya girerek, "Po-irot," dedim. "LiverpooPda bir adam yakalamışlar. Adı Charles Kent'miş. Onun cinayet gecesi köşke giden yabancı olduğu sanılıyormuş. Hemen Liverpool'a giderek, onunla yüzleşmemi istiyorlar."
XVIII. Charles Kent
Liverpool'a Poirot ve Müfettiş Raglan'la birlikte gittik. Belçikalı dedektifi orada büyük bir saygıyla karşıladıklarını görünce bayağı hayret ettim. Bizi karşılayan Bay Müfettiş Hayes, Po-irot'yla yıllar önce bir olayda karşılaşmıştı. Adamın, Belçikalının gücü konusunda abarttığı da anlaşılıyordu.
Bizi Charles Kent'in yanına soktular. Yirmi iki, yirmi üç yaşlarında bir gençti. Uzun boylu, inceydi. Elleri titriyordu. Çok güçlü kuvvetliyken, birdenbire zayıfladığı anlaşılıyordu. Siyah saçları, sinsi bakışlı mavi gözleri vardı. O gece onu birine benzettiğimi düşünmüştüm. Fakat delikanlıyı görünce yanıldığımı anladım.
Başmüfettiş, "Ayağa kalk bakalım, Kent," dedi. "Sana ziyaretçiler geldi."
Kent öfkeyle baktı. Onun üçümüze bir göz attıktan sonra bakışlarını bana diktiğini fark ettim.

Başmüfettiş, bana döndü. "Ne diyorsunuz, efendim?"
"Boy aynı," diye yanıtladım. "İlk bakışta o gece rastladığım yabancıya da benziyor. Ama bundan fazla bir şey söyleyemem.".
Kent, bağırdı. "Ne oluyor? Beni neden getirdiniz? Suçum neymiş, söyleyin de anlayalım."
Başımı salladım. "Evet, bu o adam. Sesini tanıdım."
"Öyle mi? Demek sesimi tanıdınız? Konuşmamı daha önce nerede duyduğunuzu sanıyorsunuz?"
"Geçen cuma gecesi, Ferlny Köşkü'nün önünde," dedim.
Gözleri kısıldı. "Gazetede Fernly Köşkü diye bir yerde bir ihtiyarın öldürüldüğünü okudum. Demek niyetiniz bunu benim üzerime yıkmak?"
Poirot, usulca, "Siz o gece oradaydınız," dedi.
"Bunu nereden anladınız?"
"Şundan." Poirot cebinden çıkardığı bir şeyi ona doğru uzattı. Bu, Belçikalının yazlık pavyonda bulduğu kaz tüyüydü. Genç adam bunu görünce tavırları değişiverdi. Neredeyse uzanıp tüyü alacaktı. Poirot düşünceli bir tavırla,

"Eroin," diye mırıldandı. "Hayır dostum, bu boş. Tüy o gece bunu düşürdüğünüz yazlık pavyonda bulundu."
Charles Kent derin bir soluk aldı. "Ne olursa olsun, cinayeti benim üzerime yıkamazsınız. Adam, ona çeyrek kalayla on arası öldürülmüş değil mi?"
"Evet."
"Ben dokuzu yirmi beş geçe Fernly Köşkü'nden uzaklaştım. Bunu 'Köpek' meyhanesindekilere sorabilirsiniz. Orası köşkten ileride, kasabaya giden yol üzerinde bir yer. Orada kavga çıkardığımı da anımsamıyorum. O sırada ona çeyrek vardı sanırım. Buna ne dersiniz?"

Raglan, "Bu soruşturulacak,," dedi. "Doğru söylüyorsan senin için korkulacak bir şey yok. Peki, Frenly'de ne işin vardı?"
"Oraya birini görmeye gittim."
"Kimi?"
"Bu üstüne vazife değil."
Başmüfettiş ihtar etti. "Terbiyeni bozma."
"Demek adın Charles Kent," dedi. "Nerede doğdun?"
Adam, ona baktı. Sonra güldü. "Ben ingilizim."
Belçikalı düşünceli düşünceli, "Evet," diye mırıldandı. "Öyle sanırım. Galiba Kent'te doğdun." Anlamlı anlamlı konuşmuş-, tu. Polisler ona hayretle bakarken Kent'in de kıpkırmızı kesildiğini gördüm. Adam neredeyse Poirot'nun üzerine saldıracaktı. Fakat sonra kendisini tutarak, döndü ve garip bir şekilde güldü. Daha sonra Poirot'yla bir otelin lokantasında yemek yedik. Şimdi onun bütün gerçeği o sırada öğrenmiş olduğunu biliyordum. Fakat Liverpool'dayken bunun farkında değildim. Beni şaşırtan şeyleri, Belçikalı dedektifi de hayrete düşürdüğünü sanıyordum.
Bir ara dayanamayarak, "Acaba Charles Kent'in o gece köşkte ne işi vardı?" diye sordum. "Bunu tahmin edebiliyor musunuz?"
"Dostum, tahmin etmeme gerek yok. Bunu biliyorum."
Ona hayretle bakakaldım. "Sahi mi?"
"Tabii ya. Herhalde size, 'Adam Frenly Köşkü'ne Kent'de doğduğu için gitti,' dersem, bundan bir anlam çıkaramazsınız."
Şaşırdım kaldım. "Bundan gerçek aniam çıkaramam."
Poirot, bana acır gibi, "Ah," dedi. "Neyse... Ben durumu biliyorum ya..."

XIX. Flora Ackroyd
Ertesi sabah hastalarımdan dönerken Müfettiş Raglan beni durdurdu. "Günaydın, Doktor Sheppard. Charles Kent cinayet gecesi gerçekten o meyhanedeymiş. Orada çalışan garson kız onu anımsıyor. Beş kişinin fotoğrafı arasından Kent'inkini hemen seçiverdi. Bara geldiği zaman ona çeyrek varmış. Meyhane de köşkten epey uzakta. Garson kız, Kent'de bir hayli para olduğunu da söyledi. Adam cebinden avuçla para çıkarmış. Kız onun gibi kılıksız bir gençte o kadar para olmasına şaşmış. Kentin ayağındaki botlar dökülüyormuş adeta."
"Delikanlı Fernly'ye neden gittiğini söylememekte hâlâ inat mı ediyor?"
"Katır kadar inatçı. Bu sabah LiverpooPla telefonla konuştum."
"Poirot, Kent'in köşke neden gittiğini bildiğini söylüyor," diye mırıldandım.
Müfettiş heyecanla bağırdı. "Sahi mi?"
Alayla, "Evet," dedim. "Delikanlı Kent'de doğduğu için köşke gitmiş."
Raglan bir an bana şaşkın şaşkın baktı. Sonra da sansara benzeyen yüzünde bir gülücükle elini alnına götürdü. "Biraz bu-namış o. Ya da çıldırmış. Belki de irsi bu. İşte bu yüzden kalkıp bu köye yerleşmiş. Yeğeni de delinin biriymiş."
Şaşırmak sırası bana gelmişti. "Poirot'nun yeğeni mi?"
"Evet. Size ondan hiç söz etmedi mi? Zavallı genç, çok uy-salmış ama iyice de deliymiş."
"Bunu size kim söyledi?"
Raglan tekrar güldü. "Kız kardeşiniz, Bayan Sheppard. Bana her şeyi o anlattı."

Doğrusu Caroline şaşılacak bir kadın. Başkalarının aile sırlarını öğrenmedikçe kesinlikle rahat edemiyor. Ne yazık ki ona dilini tutmasını hiçbir zaman öğretemedim. Öğrendiği sırları çevreye yaymasına engel olamıyorum. Arabanın kapısını açtım. "Binin, müfettiş bey, Larches'a gidip, bu son haberi Poirot'ya verelim."
"İyi olur... Adam belki deli ama bana parmak izleri konusunda verdiği ipucu gerçekten çok işe yaradı. Kentli adam hakkında saçma sapan şeyler söylüyor ama kim bilir? Belki ondan da faydalı bir şey çıkar."
Poirot bizi her zamanki nezaketiyle karşıladı. Sonra da oturup Raglan'ı dikkatle dinledi.
Müfettiş sözlerini bitirince sıkıntıyla içini çekti. "Artık Kent'i cinayetle suçlayamayız, Mösyö Poirot. O, cinayet sırasında başka yerdeymiş."
"Kendisini serbest mi bırakacaksınız?"
"Yapabileceğimiz başka bir şey yok ki. Herhalde onu, üzerinde fazla para bulundurduğu için içeriye tıkamayız."
Poirot'nun yüzünde düşünceli bir ifade belirmişti. "Ben sizin yerinizde olsaydım, Charles Kent'i hemen serbest bırakmazdım."
Raglan ona hayretle baktı. "Ne demek istiyorsunuz?"
"Onu hemen bırakmayın."
"Onun cinayetle bir ilişkisi olduğunumu düşünüyorsunuz?"
"Pek sanmıyorum ama henüz emin olamayız."
"Size daha demin söyledim..."
Poirot itiraz eder gibi elini kaldırdı. "Biliyorum, biliyorum. Anlattıklarınızı duydum. Ben ne sağırım, ne de aptal. Fakat açıkçası siz bu soruna ters açıdan bakıyorsunuz?"
Raglan şaşkın bir tavırla gözlerini ona dikmişti. "Bunu nereden çıkardığınızı anlıyamadım. Buraya bakın... Bay Ackroyd, ona çeyrek kala hayattaydı. Bunu kabul ediyorsunuz, değil mi?"

Belçikalı bir an ona baktı. Sonra da gülerek başını salladı. "Ben kanıtlanmamış olan hiçbir şeyi kabule yanaşmam."
"Ama bu ispat edildi. Bayan Flora'nm sözlerini duydunuz."
"Kız, amcasına 'İyi geceler,' dilediğini söylüyor. Ama her zaman güzel bir kızın bana söylediklerine inanmam. Hatta o harikulade güzel ve sevimli de olsa..."
"Allah, Ailah! Fakat Parker kızın odadan çıktığını görmüş."
"Hayır!" Poirot'nun sesi birdenbire sertleşti. "Parker bunu görmemiş! Bunu geçen gün yaptığım ufak bir deney sonunda anladım. Anımsıyorsunuz, değil mi, doktor? Parker, kızı kapının önünde görmüş. Bayan Flora'nm bir eli de tokmaktaymış. Uşak, kızın odadan çıktığını görmemiş."
"Peki... o halde kız nereden geliyordu?"
"O kısa merdivenden inmişti sanırım."
"Merdivenden mi?"
"Evet, ben öyle düşünüyorum."
"Evet o kısa merdivenlerden sadece Bay Ackroyd'un yatak odasına çıkılıyor."
"Tabii."
Müfettiş hâlâ hayretle bakıyordu. "Demek kızın amcasının yatak odasına çıktığını düşünüyorsunuz? Öyle de olsa ne çıkar? Kız neden bu yüzden yalan söylesin?"
"Evet, bütün sorun da bu ya. Bu, kızın yatak odasında yaptıklarına bağlı. Öyle değil mi?"
"Yani... Paradan mı söz ediyorsunuz? Yoksa... o kırk sterlini Bayan Flora'nm çaldığını mı söylemek istiyorsunuz?"
Poirot, "Kızla annesinin sıkıntılı bir yaşam sürdüklerini unutmayın," diye cevap verdi. "Roger Ackroyd para bakımından biraz acayip bir insandı. Çok tutumluydu. Belki de kız biraz para bulmak zorunda kalmış, ne yapacağını bilmiyordu. Sonra... Amcasının odasından kırk sterlini aldı. Kısa merdivenden inerken

bardak şıkırtısı duydu. Hemen Parker'ın geldiğini anladı. Paranın çalındığı ortaya çıktığı takdirde, uşak da kızın merdivenden indiğini anımsayacaktı tabii.

Flora, çabucak çalışma odasının kapısına doğru koştu. Sanki oradan çıkıyormuş gibi bir elini kapının tokmağına koydu. Ve aklına ilk gelen şeyi söyledi. Yani Ackroyd'un o akşam daha önce verdiği emri yineledi. Ondan sonra da kendi odasına çıktı."
Müfettiş ısrar etti. "Ama sonradan kızın durumu, gerçeği açıklamasının ne kadar önemli olduğunu anlamış olması da gerek. Zira her şey Bayan Flora'nın sözlerine dayanıyor."
Poirot alaycı bir tavırla gülümsedi. "Ondan sonra gerçeği açıklamak Bayan Flora için bir hayli güçleşti. Önce kendisine bir hırsızlık olduğu ve polisin kendisiyle konuşmak istediği söylendi. Tabii kız da o zaman kırk sterlinin çalındığının ortaya çıktığını sandı. Kendisini kurtarmak için aynı öyküyü yinelemekten başka çaresi yoktu. Amcasının öldüğünü öğrenince de paniğe kapıldı. Şimdi genç kızlar öyle kolay kolay bayılmıyorlar, Müfettiş Raglan," Bir an durdu. "Artık Flora'nın ya gerçeği söylemesi ya da hep aynı öyküyü yinelemesi gerekti. Genç ve güzel bir kız hırsız olduğunu itiraftan da pek hoşlanmaz. Özellikle kendisini beğendirmeye çalıştığı birinin karşısında."
Raglan yumruğunu masaya indirdi. "Buna inanamam. Olanaksız bu! Ve siz... Bunu başından beri biliyordunuz, öyle mi?"
Poirot, "Bu ihtimal daha başlangıçta aklıma geldi," diye itiraf etti. "Ben Bayan Flora'nın bizden bir şey sakladığından emindim. Sorunu anlamak için size söz ettiğim o küçük deneyi yaptım. Dr. Shapper da o sırada yanımdaydı."
Acı acı, "Bu deneyin Parker'la ilgili olduğunu söylemiştiniz," diye anımsattım.
Poirot özür diler gibi, "Dostum," dedi. "Size o sırada da dediğim gibi... İnsanın bir şeyler söylemesi gerek."

Müfettiş ayağa kalktı. "Yapılacak bir tek şey var. Hemen gidip kızla konuşmalıyız. Benimle köşke gelir misiniz Mösyö Poirot?"
"Tabii. Dr. Sheppard bizi oraya arabasıyla götürür."
Buna hemen razı oldum tabii.
Köşkte Genç Bayan Ackroyd'u sorunca bizi hemen bilardo odasına götürdüler. Flora'yla Hector Blunt, pencerenin önündeki divanda oturuyorlardı.
Müfettiş, "Günaydın, Bayan Ackroyd," dedi. "Sizinle baş başa bir iki kelime konuşabilir miyiz?"
Blunt hemen ayağa kalkarak kapıya doğru gitti.
Flora endişeyle, "Ne var?" diye sordu. "Gitmeyin, Bay Blunt?" Müfettişe döndü. "O kalabilir değil mi?"
Raglan alaycı bir tavırla, "Siz nasıl isterseniz," dedi. "Görevim gereği size bir iki soru sormak zorundayım. Fakat bunu siz yalnızken yapmayı tercih ederim. Sizin de böyle isteyeceğinizi
sanıyorum."
Flora dikkatle müfettişe baktı. Yüzünün bembeyaz kesildiğini fark ettim. Sonra Blunt'ş döndü. "Kalmanızı istiyorum... Lütfen... Müfettiş bana ne söyleyecekse, sizin de bunları duymanız
iyi olur."
Raglan omuzlarını silkti. "Madem öyle istiyorsunuz... şimdi... Bay Poirot bana bir şey söyledi. Cuma gecesi Bay Ackroyd'u çalışma odasında görmediğinize inanıyor. O gece sizin amcanızın yatak odasına çıkan merdivenlerden indiğinize ve o sırada Parker'ın geldiğine inanıyor."
Flora dönüp Poirot'ya baktı. Belçikalı başını salladı. "Geçen gün masanın başında otururken, sizden benden hiçbir şey saklamamanızı rica ettim, matmazel. Sizden bunu rica ettim. Fakat Baba Poirot, kendisinden saklanılan şeyleri de öğrenir. Ama

yine de durumunuzu kolaylaştırmaya çalışacağım. O parayı siz aldınız, değil mi?"
Blunt bağırdı. "Para!"
Uzun bir sessizlik oldu.
Sonra Flora dikleşerek konuşmaya başladı. "Mösyö Poirot haklı. O parayı ben aldım. Evet, ben bir hırsızım. Aşağılık, bayağı bir hırsız. Artık bunu hepiniz

de biliyorsunuz. Bunun açığa çıktığına da seviniyorum. Şu son günler benim için bir karabasandan farksızdı." Birdenbire divana çökerek, elleriyle yüzünü kapattı. Şimdi parmaklarının arasından boğuk bir sesle konuşuyordu. "Buraya geldiğimden bu yana nasıl bir yaşam sürdüğümü bilmiyorsunuz. Bazı şeyler istiyor, bu yüzden planlar yapıyor, yalan söylüyordum. Borca giriyor, bunları ödeyeceğime dair söz veriyordum. Bütün bunları düşündüğüm zaman kendimden nefret ediyordum. Ralph'le bizi birbirimize yakınlaştıran da bu oldu. İkimiz de zayıftık. Onu anlıyor ve kendisine acıyordum. Çünkü için için ben de onun eşiydim. İkimiz de tek başımıza ayakta duracak kadar güçlü değildik. Zayıf, acınacak, hor görülecek yaratıklardık!" Blunt'a bir göz atarak, ayağını yere vurdu. "Neden bana öyle bakıyorsunuz? Sanki kulaklarınıza inanmıyormuşsunuz gibi bir haliniz var! Belki hırsızım ama artık kendime geldim. Şimdi yalan söylemiyorum. Hoşunuza gidecek bir kız rolü de oynamıyorum. Genç, masum ve basit bir kız rolü. Beni bir daha görmek istemezseniz de buna aldırmam. Kendimden nefret ediyorum. Fakat bir şeye inanın. Eğer gerçeği söylemekle Ralph'in durumu düzelecek olsaydı, her şeyi daha önceden itiraf ederdim. Fakat daha başlangıçta bunun durumu düzeltmeyeceğini, gerçeğin Ralph için daha kötü olacağını anladım. Yalanıma devam etmekle ona bir kötülük yapmış olmuyordum."
Blunt, "Ralph," dedi. "Anlıyorum... Daima Ralph..."
l,

Flora umutsuzca, "Anlamıyorsunuz," diye mırıldandı. Müfettişe döndü. "Her şeyi itiraf ediyorum. Muhakkak para bulmam lazımdı. Amcamı o akşam yemekten kalktıktan sonra bir daha görmedim. Paraya gelince... bu konuda istediğinizi yapabilirsiniz. Hiçbir şey şimdiki" durumdan daha kötü olamaz." Ağlamaya başlamıştı. Elleri yüzünde odadan fırladı.
Müfettiş kuru bir sesle, "Demek böyleymiş..." diye mırıldandı. Ne yapacağını bilmiyormuş gibi bir durumu vardı.
Blunt öne doğru bir iki adım attı. "Müfettiş Raglan, o parayı Bay Ackroyd, özel bir iş için bana verdi. Bayan Flora kırk sterline elini sürmedi bile. Parayı çaldığını söylemesinin nedeni, Pa-ton'u koruma isteği. Gerçek benim söylediğim gibi. Tanık sandalyesinde bu konuda ifade vermeye de hazırım." Başıyla hafifçe selam vererek, odadan çıktı.
Poirot telaşla onun peşinden koştu ve ünlü avcıyı holde yakaladı. "Mösyö, bir dakika... Rica ederim."
"Ne var, efendim?" Blunt'ın sabırsızlandığı belliydi. Kaşlarını çatarak Poirot'ya baktı.
Belçikalı, çabucak, "Sorun şu," dedi. "Küçük öykünüze inanmadım. Aslında o parayı alan Bayan Flora. Fakat sözleriniz çok yerindeydi. Bu hoşuma gitti. Çabucak düşünüp, karar verebilen bir insansınız."
Blunt soğuk soğuk, "Hakkımdaki fikirleriniz beni ilgilendirmiyor," diye cevap verdi. Gitmek için bir hareket yaptı. Fakat onun cevabından alınmadığı anlaşılan Poirot adamı kolundan tuttu.
"Fakat beni dinlemelisiniz. Geçen gün gizlenen bazı şeylerden söz ettim. Sizin neyi sakladığınızı da biliyorum. Siz, Matmazel Flora'ya âşıksınız. Onu bütün kalbinizle seviyorsunuz. Onu Gördüğünüz ilk andan beri seviyorsunuz. Öyle değil mi? Rica ederim bu sözlerime alınmayın. Neden ingilizler aşktan sanki bu korkunç bir sırmış gibi söz edilmesini isterler bilmem ki? Matma-

zel Flora'yı seviyorsunuz. Ve bunu herkesten saklamaya da çalışıyorsunuz. Bu iyi. Öyle olması da gerek. Fakat Hercule Po-irot'nun önerisini dinleyin: Bu hissinizi, Matmazel Flora'dan saklamayın."
Poirot konuşurken Blunt sabırsızlanmaya başlamıştı. Fakat Poirot'nun son sözleri dikkatini çekti. "Ne demek istiyorsunuz?" Sesi sertti.
"Siz Flora'nın, Ralph Paton'a âşık olduğunu sanıyorsunuz. Fakat ben, Hercule Poirot, size öyle olmadığını söylüyorum. Genç kız, amcasını memnun etmek için Ralph Paton'la nişanlanmaya razı oldu. Ayrıca bu şekilde artık dayanamadığı bu cehennem hayatından kurtulacağını da düşünüyordu. Ralph Paton'a karşı dostça

hisler besliyordu. Bu iki genç birbirlerini de an-lıyorlardı. Ama aralarında aşk yoktu! Çünkü Matmazel Flora, aslında Bay Hector Blunt'a âşıktı."
Blunt sordu, "Tanrım! Ne demek istiyorsunuz?" Adamın yüzünün iyice kızarmış olduğunu fark ettim.
"Siz körsünüz, mösyö. Kör. O küçük kız çok sadık bir insan. Ralph Paton'dan şüphe ediliyor. Bu yüzden Flora da onu terk etmemesi gerektiğini, bunun bir onursorunu olduğunu düşünüyor."
Poirot'ya yaptığı bu iyilikte yardımcı olmamın zamanı geldiğini düşündüm. Cesaret vermek ister gibi, "Bay Blunt," dedim. "Kız kardeşim de geçen gece bana Flora'nın Ralph Paton'a hiçbir zaman aldırmadığını... onu asla sevemeyeceğini söyledi. Kız kardeşim böyle konularda daima haklı çıkar."
Blunt bu iyi niyetli çabalarıma aldırmadı bile. Poirot'ya bakıyordu hâlâ. "Gerçekten öyle mi?" diye başladı. Sonra da durakladı. O istediklerini kolay kolay açıklamayan, güçlü erkeklerdendi.
Fakat Poirot'nun böyle bir kusuru yoktu. "Eğer bana inanmıyorsanız, bunu gidip Bayan Flora'nın kendisine sorun. Fakat belki de artık o sizi ilgilendirmiyor. Sonuçta o para sorunu..."

Blunt öfkeli kahkahaya benzer bir ses çıkardı. "Bu yüzden Flora'nın gözümden düşeceğini mi sanıyorsunuz? Roger para konusunda pek acayip bir adamdı. Zavallı küçük, başı derde girdi ve bunu amcasına açıklamaya cesaret edemedi. Zavallı küçük. Zavallı yalnız küçük."
Poirot düşünceli bir tavırla yan kapıya baktı. "Yanılmıyorsam Matmazel Flora bahçeye çıktı," diye mırıldandı.
Blunt birdenbire, "Ben dünyadaki budalaların en büyüğüyüm," dedi. "Bizimki de acayip bir konuşma. Tıpkı o Danimarka piyeslerine benziyor. Ama siz güvenilir bir insansınız Mösyö Poirot. Çok teşekkür ederim." Belçikalının elini tutarak, sıktı. Poirot'nun acıyla yüzünü buruşturduğunu gördüm. Sonra Blunt yan kapıya doğru giderek, çabucak dışarı çıktı.
Poirot elini ovuşturup duruyordu. "O budala değil... Sadece âşık..."

XX. Bayan Russel

Müfettiş Raglan fena sarsılmıştı. Tabii o da Blunt'ın kahramanca yalanına inanmamıştı. Köye dönerken uzun uzun şikâyet edip durdu.
"Şimdi bu her şeyi değiştirdi, Mösyö Poirot. Her şeyi. Bilmem bunun farkında mısınız?"
Belçikalı, "Öyle sanıyorum," diye cevap verdi. "Evet, öyle sanıyorum. Ama ben uzun zamandan bu yana bu fikre alışmıştım zaten."
Bu fikri daha yarım saat önce duymuş olan Müfettiş Raglan üzüntüyle Poirot'ya baktı. "Şimdiye kadar öğrendiklerimizin, tanıkların sözlerinin hiç önemi yok artık. Şimdi herkesin dokuz buçuktan itibaren ne yaptıklarını ve nerede olduklarını öğrenmek

zorundayız. Dokuz buçuk! Üzerinde durulacak saat bu! Kent bakımından da haklısınız. Onu bir süre daha serbest bırakmayacağız. Delikanlı koşmuşsa meyhaneye ona çeyrek kala da erişmiştir. Bay Raymond'un duyduğu ses de onun ki olacak. Şu Bay Ackroyd'dan para isteyen adamı kastediyorum. Fakat bir şey meydanda. Doktora telefon eden Kent olamaz. Allah kahretsin o telefon konuşmasını! Her seferinde de kâbus gibi karşımıza dikiliyor!"
Poirot, "Gerçekten öyle," dedi. "Acayip bir şey bu."
"Belki Ralph Paton, amcasının odasına pencereden girdi ve adamın ölmüş olduğunu gördü. Onun üzerine korkuya kapıldı. Cinayeti kendisinin işlediğini sanacaklarını düşündü. Bu yüzden de kaçtı. Bu pekâlâ mümkün. Öyle değil mi?"
"Peki, neden telefon etti?"
"Belki de amcasının henüz ölmemiş olduğunu, düşünüyordu. Doktoru çabucak köşke göndermeyi düşündü. Fakat adını bildirmeyi de istemiyordu. Evet, bu teoriye ne dersiniz? Bence üzerinde durulmaya değer bir nokta." Müfettiş, önemli bir adam tavrıyla göğsünü şişirdi. Kendisini pek beğendiği belliydi.

O sırada bizim evin önüne geldik. Ben telaşla muayene odama koştum. Hastalarım bekleyip duruyorlardı. Poirot da müfettişle yürüyerek polis merkezine gitti. Son hastam da gittikten sonra evin arka bölümüne geçtim. Orada benim küçük bir odam vardır. Bozulan saatleri filan onarırım. Bu atölye gibi bir yerdi. Evdekilerin "güvenilmez" hükmünü verdikleri bir çalar saatle uğraşırken Caroline kapıdan başını uzattı.
"Burada miydin, James? Mösyö Poirot seni görmek istiyor."
Öfkeyle, "Öyle mi?" diye homurdandım. Zira Caroline birdenbire kapıdan başını uzatınca, küçücük bir parçayı elimden düşürmüştüm. "Mösyö Poirot beni görmek istiyorsa, buraya gelsin."

Caroline benim atölyeden nefret eder. Onun için, "Buraya mı?" dedi.
"Evet, öyle," dedim. "Buraya."
Caroline burun kıvırarak çekildi. Bir iki dakika sonra da Po-irot'yu yanıma soktu. Kapıyı hızla çarparak kapattıktan sonra öfkeyle uzaklaştı.
Poirot ellerini ovuşturarak yanıma geldi. "Ah, dostum. Beni öyle kolay kolay başınızdan atamazsınız."
"Müfettişle işiniz bitti mi?" diye sordum.
"Bitti ya. Ya siz? Bütün hastalarınızı gördünüz mü?"
"Gördüm."
Poirot bir iskemleye oturarak, yumurta biçimi kafasını yana eğdi. Onda fevkalade bir espiri duymuş bir adam hali vardı. "Yanılıyorsunuz. Bir hastanız daha var."
Hayretle, bağırdım. "Siz mi?"
"Hayır, hayır. Benim sağlığım gayet yerinde. Doğrusunu isterseniz, benim küçük bir planım bu. Birini görmek istiyordum. Fakat bunu bütün köyün duymasını da arzu etmiyordum. Kadın benim evime geldiği takdirde herkes bunu haber alacaktı. Ama burası başkaydı. Sonuçta o size daha önce de bir hasta gibi gelmişti."
Haykırdım. "Bayan Russel!"
"Evet, ta kendisi. Onunla çok konuşmak istiyordum. Kendisine bir pusula yollayarak, muayenehanenizde randevu verdim. Bana kızmadınız ya?"
"Bilakis," dedim. "Tabii bu konuşmada hazır bulunmam şartıyla..."
"Tabii. Sizi kendi muayene odanızdan atacak değiliz ya?"
Elimdeki pensi masaya fırlattım. "Biliyor musunuz, bütün bu olay çok ilgi çekici... Şimdi... Bayan Russel'ı görmeyi neden bu kadar çok istiyorsunuz?"

Poirot kaşlarını kaldırdı? "Sebep ortada değil mi?"
Homurdandım. "Yine başlamayın. Size kalırsa her şey meydanda, her şey açık. Ama hâlâ sisler arasında dolaşıyorum."
Belçikalı bana bakarak dostça bir tavırla başını salladı. "Benimle alay ediyorsunuz. Matmazel Flora sorununu alalım. Müfettiş bu işe çok şaştı. Fakat siz hiç hayret etmediniz."
"Flora'nın hırsız olabileceği hiç aklıma gelmedi," diye bağırdım.
"Evet, belki bu aklınıza gelmedi. Fakat yüzünüze bakıyordum. Sizde, Raglan gibi öyle şaşırmış bir hal yoktu.
Bir an düşündüm. "Belki de siz haklısınız. Başlangıçtan, beri bana Flora bir şey saklıyormuş gibi geldi. Onun için bir bakıma böyle bir şeyi bekliyordum. Ama zavallı Raglan fena sarsıldı."
"Orası öyle. Zavallı adamın fikirlerini tekrar sıraya dizmesi gerekecek. Onun şaşkınlığından faydalanarak kendisinden bir şey kopardım."
"Nedir o?"
Poirot cebinden bir kâğıt çıkardı. Üzerinde bazı yazılar vardı. Bunları bana yüksek sesle okudu. "Polis birkaç günden beri, feci bir cinayete kurban giden Bay Ackroyd'un üvey oğlu Ralph Paton'u aramaktaydı. Kendisi nihayet üverpool'dan Amerika'ya gitmek üzere olan bir gemiye binerken yakalandı." Belçikalı dedektif kâğıdı tekrar katladı. "Bu, yarınki gazetelerde çıkacak, dostum."
Fena halde şaşırmıştım. "Fakat... fakat bu doğru değil ki! Ralph'in Liverpool'da olduğunu sanmıyorum."

Poirot bana gülümsedi. "Çok zekisiniz! Hayır, Ralph Liverpool'da yakalanmadı. Müfettiş Raglan gazetelere bu haberi göndermemi pek istemedi. Bilhassa amacımı, planımı kendisine
açıklamadığım için, endişeliydi. Ama ona bu haberin çok ilgi çekici neticeler doğuracağına dair yemin ettim. Sonunda razı oldu ama, 'Sorumluluğu kabul etmem,' dedi."
Hayretle Belçikalı dedektife bakıyordum. O gülümsedi. Nihayet, "Doğrusu bundan ne umduğunuzu anlayamıyorum," dedim.
Poirot ciddi ciddi, "Gri hücrelerinizi çalıştırmalısınız," diye cevap verdi. Ayağa kalkarak, yanıma geldi. Masadaki parçalara baktıktan sonra, "Sizin makineleri gerçekten sevdiğiniz anlaşılıyor," diye mırıldandı.
Her insanın bir merakı vardır. Benimki de budur işte. Po-irot'nun bu sözlerini duyunca ona evde yaptığım radyoyu gösterdim. Sonra evde işe yarayan basit bir iki buluşumu anlattım.
Poirot, "Gerçekten sizin doktor değil mucit olmanız gerekmiş," dedi. "A, zil çaldı. Sanırım hastanız geldi, doktor. Hemen muayene odanıza gidelim."
Kâhya kadının güzelliğini daha önce de fark etmiştim. Bugün de yine dikkatimi çekti. Uzun boylu, siyah gözleri, hafifçe kızarmış yanaklarıyla gerçekten hoştu. "Gençliğinde herhalde çok güzeldi," diye düşündüm.
Poirot, "Günaydın, matmazel," dedi. "Lütfen oturur musunuz? Dr. Sheppard, sizinle konuşmamız için muayene odasını bize vermek kibarlığında bulundu."
Bayan Russel, o her zamanki sakin tavırlarıyla koltuğa yerleşti, "izninizle, bu durum biraz acayip."
"Bayan Russel... size haberim var."
"Öyle mi?"
"Charles Kent'i Liverpool'da yakaladılar."
Kadının yüzündeki adalelerden bir teki bile oynamadı. Ba-yan Russel sadece gözlerini biraz daha açarak, meydan okur gi-"'> "E..." diye mırıldandı. "Ne olacak?"

Fakat aynı anda ben de Charles Kent'in bana kimi anımsattığını anladım. Birinin kaba, diğerinin haddinden fazla kibar sesi de birbirine benziyordu. O gece Fernly Köşkü'nün önünde yabancı adamla karşılaştığım zaman onu farkına varmadan Bayan Russel'a benzetmiştim.
Çabucak Poirot'ya baktım. O durumu anlamıştı sanırım. Usulca başını salladı. Sonra da Bayan Russel'a döndü. "Bu haberin sizi ilgilendireceğini sanıyordum."
Bayan Russel dudak büktü. "Pek ilgilendirmedi... Charles Kent de kim?"
"Cinayet gecesi Fernly Köşkü'ne gelen bir adam, matmazel."
"Öyle mi?"
"Neyse ki genç adamın tanıkları var. Zira kendisi ona çeyrek kala bir meyhanedeymiş."
Bayan Russel mırıldandı. "Şansı varmış demek."
"Fakat onun Fernly'de ne yaptığını öğrenmiş değiliz. Örneğin... genç adam oraya kiminle buluşmaya gitti?"
Kâhya kadın, nazikçe, "Korkarım size bu konuda yardım edemeyeceğim," dedi. "Benim kulağıma hiçbir şey gelmedi. Eğer hepsi bu kadarsa..." Kalkacakmış gibi bir hareket yaptı.
Poirot onu durdurdu. "Hepsi bu kadar değil. Bu sabah yeni gelişmeler oldu. Artık Bay Ackroyd'un ona çeyrek kaladan önce öldürüldüğü biliniyor. Yani Dr. Sheppard'ın evden ayrıldığı saatle... dokuza on kalayla ona çeyrek kala arası."
Kâhya kadının yüzü bembeyaz kesildi. Öne doğru eğildi. Titriyordu. "Fakat Bayan Ackroyd'un söylediğine göre... söylediğine göre..."
"Genç Bayan Ackroyd yalan söylediğini itiraf etti. Genç kız o gece çalışma odasına hiç girmemiş bile."

"O halde..."
"O zaman aradığımız adam bu Charles Kent olabilir. O gece Fernly'ye gelmiş, bize orada ne yaptığını söylemiyor..."
"Onun köşkte ne yaptığını size ben söyleyebilirim. O Ackroyd'un saçının bir teline bile dokunmadı. Çalışma odasının yakınına bile gitmedi. Katil o değil.

Bana inanın!" Öne doğru eğilmişti. Kadının iradesinin tamamıyla zayıfladığı anlaşılıyordu. Yüzünde dehşet ve umutsuzluk vardı. "Mösyö Poirot, Mösyö Poirot, yalvarırım bana inanın!"
Poirot ayağa kalkarak ona yaklaştı. Kadını yatıştırmak için omzuna vurdu. "Evet, evet, size inanıyorum. Sizi konuşturmam gerekir."
Bayan Russel ona bir an kuşkuyla baktı. "Sözleriniz doğru muydu?"
"Charles Kent'den kuşkulanıldığı mı? Evet, bu doğru. Onu ancak siz kurtarabilirsiniz. Bunun için de Kent'in köşkte ne yaptığını söylemeniz gerek."
"O beni görmeye geldi." Kadın alçak sesle, çabucak konuşuyordu. "Onunla buluşmak için..."
"Yazlık pavyona gittiniz. Evet, bunu biliyorum."
"Nereden biliyorsunuz?"
"Matmazel, bazı şeyleri bilmek Hercule Poirot'nun görevidir. Hatta pavyona daha önce de giderek, Kent'e bir haber bıraktığınızı da biliyorum. Bu haberde onunla kaçta buluşacağınızı bildiriyordunuz."
"Evet. Bana köşke geleceğine dair haber yollamıştı. Onunla evde buluşmaya cesaret edemedim. Verdiği adrese mektup yazarak, onu yazlık pavyonda göreceğimi bildirdim. Bunun yerini de tarif ettim. Sonra onun sabırla beklemeyeceğinden korktum. Tekrar oraya koşarak, bir kâğıt parçasına dokuzu on geçe

pavyonda olacağımı yazdım. Hizmetçilerin beni görmelerini istemiyordum. Onun için salonun camlı kapısından içeri girdim, O sırada Dr. Sheppard'la karşılaştım. Bu durumu acayip bulacağını düşündüm. Koştuğum için nefes nefeseydim. Onun o gece yemeğe davetli olduğunu bilmiyordum." Durakladı.
Poirot, "Devam edin," dedi. "Onunla dokuzu on geçe buluştunuz. Birbirinize ne söylediniz?"
"Bu çok zor. Çünkü..."
Belçikalı, kadının sözünü kesti. "Matmazel, bu konuda bana bütün gerçeği açıklamalısınız. Merak etmeyin öğrendiklerimiz bu dört duvar arasında kalacak. Doktor kimseye bir şey söylemeyecek. Ben de öyle. Bakın size yardıma çalışayım. Bu Charles Kent, sizin oğlunuz değil mi?"
Kadın başını salladı. Yüzü kızarmıştı. "Bunu hiç kimse bilmiyor... Yıllar önce oldu bu, yıllar önce... Kentte... Evli değildim."
"Ve ona bölgenin adını soyadı olarak verdiniz. Anlıyorum."
"İşe girip çalıştım. Onun bakımı için para verdim. Charles'a hiçbir zaman annesi olduğumu da söylemedim. Fakat sonradan kötü yola saptı, içkiye, sonra da beyaz zehir kullanmaya başladı. Ona yol parası bulup, kendisini Kanada'ya yolladım. Bir iki yıl sesi sedası çıkmadı. Sonra nasıl olduysa annesi olduğumu öğrendi. Bana mektup yazarak para istedi. Sonunda onun tekrar İngiltere'ye dönmüş olduğunu duydum. Gelip köşkte beni görmek niyetindeydi. Herkes benim... çok dürüst bir kadın olduğuma inanıyordu. Durum öğrenildiği takdirde bir daha hiçbir yerde kâhya olarak çalışamazdım. Bu yüzden anlattığım gibi ona yazdım."
"Ve o sabah gelip doktoru gördünüz."
"Evet. Onu kurtarmak için bir şey yapılıp yapılmayacağını öğrenmek istiyordum. Charles eroine alışmadan önce iyi bir çocuktu."

Poirot, "Anlıyorum," dedi. "Şimdi öyküye devam edelim. Demek Charles Kent o gece yazlık pavyona geldi?"
"Evet. Ben oraya gittiğim zaman Charles beni bekliyordu. Bütün param yanımdaydı. Bunu ona verdim. Charles benimle konuşurken durmadan küfür etti, tehditler savurdu. Sonra çıkıp gitti."
"Kaçta?"
"Dokuzu yirmi ya da yirmi beş geçe. Köşke döndüğüm zaman henüz dokuz buçuk olmamıştı."
"Ne taraftan gitti o?"
"Geldiği yoldan. Bahçe kapısının yakınında çakıllı yolla birleşen dar yoldan."
Poirot başını salladı. "Ya siz? Siz ne yaptınız?"

"Ben de eve döndüm. Bay Blunt terasta dolaşarak sigara içiyordu. O yüzden dolaşarak yan kapıya gittim."
Poirot küçücük bir not defterine bir iki şey karaladı. "Hepsi bu kadar sanırım."
Kadın tereddütle ona bakıyordu. "Bütün bunları Müfettiş Raglan'a anlatmam gerekir mi?"
"Belki gerekli olabilir. Fakat acele etmeyelim. Kent'i henüz cinayetle suçlamadılar. Belki bazı şeyler olur ve o zaman sizin öykünüzü anlatmanıza da gerek kalmaz."
Bayan Russei ayağa kalktı. "Çok teşekkür ederim, Mösyö Poirot. Çok iyisiniz... Çok çok iyi... Bana inanıyorsunuz, değil mi? Clarles'ın bu korkunç cinayetle bir ilgisi olmadığını anladınız mı?"
"Saat dokuz buçukta çalışma odasında Bay Ackroyd'la konuşanın oğlunuz olmadığı muhakkak. Cesaretiniz kırılmasın. Matmazel. Her şey düzelecek."
Bayan Russei çıktı. Poirot'yla yalnız kaldık.

"Demek böyle," dedim. "Charles Kent'in görmeye geldiği kimsenin Bayan Russel olduğunu nasıl anladınız? Onların birbirlerine benzediklerini mi fark ettiniz?"
"O yabancının Bayan RussePla ilgili olduğunu daha Kent'i görmeden anladım. Kaz tüyünden yabancının beyaz zehir kullandığı sonucunu çıkardım. Bayan Russel ise size gelip beyaz zehirden söz açmıştı. Ayrıca gazetede o yazıyı da okumuştu. Bütün bunlardan kadının ortaya çıkmasını istemediği yakın bir akrabası... bir oğlu ya da erkek kardeşi olduğu anlaşılıyordu. Ah, neyse artık gideyim. Yemek zamanı geldi."
"Bizimle yemek yemez misiniz?" diye sordum.
Gözlerinde hafif bir pırıltı belirdi. "Matmazel Caroline'ı yine sıkıntıya sokmayı istemem."
Kız kardeşimin bir gün önce onu ağırlamak için mutfakta nasıl çırpındığını fark etmişti anlaşılan.
Bu Hercule Poirot'nun gözünden hiçbir şeyin kaçmadığını düşündüm.
XXI. Gazetedeki Yazı
Poirot'nun hazırladığı yazı ertesi gün köy gazetelerinde çıktı. Belçikalı'nın maksadını bilmiyordum. Fakat bu haber Caroline'ı çok etkiledi. Kız kardeşim başından beri bundan kuşkulandığını da söylemeye kalkmadı mı?
Benim kaşlarımı kaldırıp kendisine alaylı alaylı baktığımı görünce de hemen sözü değiştirdi. "Tabii ben belki Liverpool'u açık açık söylemedim. Ama onun Amerika'ya kaçacağından emindim... Zavallı çocuk... Demek onu yakaladılar? James, Ralph'i asmalarına engel olmalısın."

"Ben ne yapabilirim?"
"Sen doktorsun. Ralph'i de çocukluğundan beri tanıyorsun. Onun akli dengesinin bozuk olduğunu, hareketlerinden sorumlu tutulamayacağını söylersin. Geçen gün gazetede Broadmoor Akıl Hastanesi'ndekilerin pek rahat olduklarını okudum. Orası daha ziyade kibar bir kulübe benziyormuş."
O zaman aklıma bir şey geldi. "Poirot'nun geri zekâlı bir yeğeni olduğunu hiç bilmiyordum..."
"Öyle mi? Poirot bana bütün sorunu anlattı. Zavallı. Bütün aile onun yüzünden çok üzülüyormuş. Şimdiye kadar evdeymiş. Fakat son zamanlarda azıtmaya başlamış. Bu yüzden çocuğu bir kliniğe yatırmak zorunda kalacaklarından korkuyorlarmış."
Öfkeyle, "Poirot hakkında bilmediğin yok sanırım," diye homurdandım.
Caroline kendini beğenmiş bir tavırla, "Tabii," dedi. "İnsanlar bazı kimselere açılmaktan çok hoşlanırlar. Böylece rahata kavuşurlar."
"Belki," diye mırıldandım. "Ama bunu kendi istekleriyle yapmaları şartıyla. Fakat zorla ağızlarından laf alınmasından hoşlanırlar mı, hoşlanmazlar mı, o da ayrı bir sorun."
Caroline bana haksızlığa uğramış bir zavallı tavrıyla baktı. "Kendi kendine yeten bir adamsın, James. Konuşmaktan, bildiklerini açıklamaktan hiç hoşlanmıyorsun. Herkesin de senin gibi olmasını istiyorsun. Ben kimsenin ağzından zorla laf almam. Örneğin Mösyö Poirot, bugün öğleden sonra bize geleceğini söyledi. Herhalde kalkıp kendisine bu sabah erkenden onu ziyaret eden kimse hakkında bir tek soru bile soracak değilim."

"Bu sabah erkenden mi?" diye sordum.
Caroline "Çok erkenden," dedi. "Sütçüden önce... Ben de tam o sırada pencereden baktım. Tesadüfen tabii. Poirot'ya bir adam geldi. Kapalı bir arabadaydı, yüzünü gözünü de örtmüştü.

Ama sana bu konudaki fikrimi açıklamayacağım. Sonradan haklı olduğumu da anlayacaksın."
"Neymiş o fikrin?"
Caroline sesini alçalttı. "Adalet Bakanlığfndan bir uzman."
Ona hayretle bakakaldım. "Adalet Bakanlığfndan bir uzman mı? Caroline!"
"Bu sözlerimi unutma, James. Ackroyd'un cesedini mezardan çıkaracaklar. Çünkü o aslında zehirlenmişti. Russel denilen o kadın da sabah buraya senin zehirlerinden birini çalmaya gelmişti."
Bir kahkaha attım. "Ackroyd, bıçaklanarak öldürüldü. Bunu sen de biliyorsun, Caroline."
Kız kardeşim, "Ackroyd'u adam öldükten sonra bıçakladılar," dedi. "Sırf polisi şaşırtmak için."
"Kızım," dedim. "Cesedi ben muayene ettim. Neden söz ettiğimi de biliyorum. Adam öldükten sonra hançerlenmemişti. Ölümünün nedeni o hançer yarasıydı." Caroline bilgiç bir tavırla bana bakmaya devam edince de tepem attı. "Caroline, lütfen bana söyler misin? Ben doktor muyum? Yoksa değil miyim?"
"Doktor olduğunu biliyorum, James. Fakat buna karşılık hayalin hiç geniş değil."
Alay edercesine, "Bütün hayal gücünü sen almışsın," diye cevap verdim. "Bana hiçbir şey kalmamış."
O gün öğleden sonra Poirot gelince Caroline'ın onun ağzından laf almak için elinden geleni yaptığını fark ettim. Poirot da işin farkındaydı tabii. Gözlerinde muzip bir pırıltıyla kız kardeşimin her manevrasını başarıyla engelledi. Sonunda da Caroline söyleyecek bir şey bulamadı. Bu küçük oyunla bir hayli eğlenmiş olduğu anlaşılan Belçikalıda o zaman ayağa kalkarak bana kısa bir yürüyüş yapmamızı önerdi.

"Biraz zayıflamam gerek... Doktor, siz benimle gelirsiniz tabii. Belki daha sonra da Matmazel Caroline bize çay ikram etmek lütfunda bulunur."
Caroline hemen, "Bunu memnunlukla yaparım," diye bağırdı. "Şey... belki o zaman evinizdeki konuğunuz da gelir."
Poirot, "Çok naziksiniz," dedi. "Fakat konuğum dinleniyor. Bununla birlikte yakında onunla da tanışırsınız."
Caroline son bir denemede daha bulundu. "Biri bana onun çok eski bir arkadaşınız olduğunu söyledi."
Poirot, "Öyle mi?" diye mırıldandı. "Neyse... Artık çıkalım..." Yürüye yürüye Fernly tarafına doğru gittik. Ben bunu önceden tahmin etmiştim. Poirot'nun usullerini yavaş yavaş öğrenmeye başlıyordum.
Belçikalı, "Dostum," dedi. "Size bir iş vereceğim. Bu akşam evimde küçük bir toplantı yapmak istiyorum. Siz de gelirsiniz değil mi?"
"Tabii."
"İyi. Bundan başka köşkteleri de istiyorum. Yani: Bayan Ackroyd'u, Matmazel Flora'yı, Bay Blunt'ı, Bay Raymond'u. Siz benim elçim olun ve onları davet edin. Toplantı gece tam dokuzda."
"Bunu memnuniyetle yaparım ama onları siz kendiniz neden çağırmıyorsunuz?"
"Çünkü o zaman bana, 'Neden?' diye soracaklar. 'Niçin?' Ne düşündüğümü öğrenmek isteyecekler. Ve bildiğiniz gibi, dostum, ben fikirlerimi açıklamaktan hiç hoşlanmam."
Gülümsedim.
O, "Arkadaşım Hastings, bana bir midye kadar sıkı ağızlı olduğumu söylerdi," diye ekledi. "Ama haksız bir sözdü bu. Ben gerçekleri kimseden gizlemem. Fakat herkes bunları istediği şekilde yorumlamalıdır."

"Onları ne zaman çağırayım?" diye sordum.
"İsterseniz şimdi. Köşke yaklaştık zaten."

"Siz içeri girmeyecek misiniz?"
"Hayır, ben bahçede dolaşacağım. Sizinle on beş dakika sonra bahçe kapısının önünde buluşuruz."
Başımı sallayarak, ilerledim. Fakat evde Bayan Ackroyd'dan başka kimse yoktu. Çay içmekte olan kadın beni pek nazik bir tavırla karşıladı.
"Mösyö Poirot'yla olan o basit sorunu hallettiğiniz için çok teşekkür ederim, doktor. Fakat dertlerin ardı arkası kesilmiyor ki. Flora sorununu duydunuz değil mi?"
İhtiyatla, "Ne demek istiyorsunuz?" diye sordum.
"Şu yeni nişanı kastediyorum. Flora, Hector Blunt'la nişanlandı. Tabii Ralph kadar fevkalade bir eş olamaz. Ama ne de olsa mutluluk her şeyden önemli. Zaten sevgili Flora'ya da kendisinden çok büyük bir adam gerek. Güvenilecek biri. Sevgili Hector da tanınmış bir adam ayrıca. Gazetede Ralph'in tutuklandığını okudunuz mu?"
"Evet," dedim. "Okudum."
Bayan Ackroyd, gözlerini kapayarak, titredi. "Korkunç... Geoffrey Ramyond da çok sarsıldı. Liverpool'a telefon etti ama polis bilgi vermeye yanaşmadı. Hatta Ralph'i yakalamadıklarını bile söylediler. Bay Raymond, bunun gazetecilerin bir uydurması olduğunu söyledi. Bu konunun hizmetçilerin önünde konuşulmasını yasakladım... Düşünün, ya Flora onunla evli olsaydı?" Bayan Ackroyd ıstırapla gözlerini kapattı. Poirot'nun davetinden ne zaman söz edeceğimi düşünüyordum. Ben ağzımı açama-dan kadın tekrar konuşmaya başladı. "Dün o korkunç Müfettiş Raglan köşkteyken siz de buradaydınız, değil mi? İğrenç bir insan. Flora'yı korkutup ona zorla kırk sterlini aldığını itiraf ettirmiş! Halbuki bu sorun o kadar basit ki. Kızcağız, birkaç kuruş borç al-

mak istemiş. Amcasını rahatsız etmeye de gönlü razı olmamış. Raglan'ın Flora'yı ipnotize ederek ona böyle bir itirafta bulundurduğu belli... Ama bir bakıma olayın bu şekilde gelişmesinden de memnunum. Böylece Flora'yla Hector, birbirlerine yaklaşmış oldular. Emin olun, bir ara Flora için çok üzülüyordum. Hatta bir ara onun Raymond'la anlaşmış olduğunu bile sandım. Düşünün bir kere!"
Bayan Ackroyd'un sesi dehşetle tizleşti. "Beş parası olmayan bir özel sekreter!"
"Evet," dedim. "Bu sizin için ağır bir darbe olurdu... Şimdi Bayan Ackroyd, size Mösyö Poirot'nun davetinden söz edeceğim." Ona Belçikalının ne istediğini söyledim.
Bu davet kadının pek hoşuna gitmemişti. İstemeye istemeye, "Pekâlâ," diye mırıldandı. "Diğerlerine de söylerim. Saat dokuzda, Mösyö Poirot'nun evinde oluruz."
Ondan ayrılarak bahçeye çıktım ve Poirot'nun yanına gittim. "Korkarım on beş dakikadan daha fazla bir zaman kaldım. Fakat Bayan Ackroyd, bir kere konuşmaya başladı mı, insana bir tek kelime bile söyletmiyor."
Poirot, "Zararı yok," dedi. "Ben de kendi kendime eğlendim. Bahçe gerçekten harikulade."
Eve döndük. Anlaşılan Caroline bizi pencerede bekliyordu. Zira kapıyı kendisi açarak, parmağını dudağına götürdü. Heyecan içindeydi. "Ferlny'deki hizmetçi Ursula Bourne burada. Onu yemek odasına aldım. Zavallıcık feci halde. Mösyö Poirot'yla muhakkak konuşmak istediğini söyledi."
Hemen yemek salonuna gittik. Ursula masanın başında oturuyordu. Gözleri yaşlıydı.
"Ursula Bourne," diye mırıldandım.
Poirot, yanımdan geçerek ellerini uzattı. "Hayır, bu doğru değil. Ursula Paton o? Öyle değil mi, yavrum. Sen Ralph'in karışısın sanırım."

XXII. Ursula'nın hikâyesi
Kız, bir an Poirot'ya baktı. Sonra başını sallayarak, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Caroline, hemen koşarak kolunu onun omzuna doladı.
"Ağlama, yavrum... Ağlama kızım... Bak göreceksin, her şey nasıl düzelecek."
Caroline bütün dedikoduculuğuna karşın aslında iyi kalpli bir kadındır. Bu yüzden de Poirot'nun heyecan uyandıran sözlerini bile kızın üzüntüsü karşısında unutmuştu.

Sonunda Ursula doğrularak, gözlerini kuruladı. "Çok gülünç davranıyorum..."
Poirot şefkatle, "Hiç de değil," diye cevap verdi. "Bu geçen hafta ne kadar azap çektiğinizi biliyorum."
Ursula, "Demek her şeyi biliyorsunuz?" diye mırıldandı. "Bunu nasıl anladınız? Yoksa sorunu size Ralph mi söyledi?"
Poirot başını salladı. "Hayır."
Kız avucundaki buruşuk gazete parçasını uzattı. "Size bu yüzden geldim. Gazetede Ralph'in yakalandığı yazılı. Artık hiçbir şeyin faydası yok."
Poirot biraz utanmış gibiydi. "Gazetede her yazılanın muhakkak doğru olması gerekmez.-Ama buna karşın her şeyi olduğu gibi anlatmanız doğru olur."
Ursula, ona tereddütle baktı.
Belçikalı merhametle, "Bana inanmıyorsunuz," dedi. "Buna karşın buraya beni görmeye geldiniz. Bunun sebebi nedir?"
Kız alçak sesle, "Çünkü Ralph'in katil olmadığından eminim," diye cevap verdi. "Sonra çok zeki olduğunuzdan, gerçeği öğreneceğinizden eminim. Sonra..."

"Evet."
"Merhametli olduğunuzu sanıyorum."
Poirot başını birkaç kez salladı. "Güzel... Çok güzel. Beni dinleyin. Açıkçası kocanızın suçsuz olduğuna inanıyorum. Fakat olaylar hiç de hoş bir şekilde gelişmiyor. Onu kurtarmak için her şeyi öğrenmen gerek. Hatta durum büsbütün Ralph'in aleyhine dönecek olsa bile."
Ursula mırıldandı. "Gerçekten her şeyi çok iyi anlıyorsunuz."
"Onun için bana öyküyü başından sonuna dek anlatın."
Caroline hemen bir sandalyeye yerleşti. "Beni odadan çıkarmayacağınızı umarım..."
Kız derin bir soluk alarak, hayat öyküsünü anlatmaya başladı. Aslında kibar fakat beş parasız bir İrlanda ailenin yedi çocuğundan biriydi. Babalarının ölümü üzerine durumları güçleş-miş, hepsi de yaşamlarını kazanabilmek için çalışmak zorunda kalmışlardı. Ursula'nın büyük ablası Bay Folliot'la evliydi. Benim pazar günü gördüğüm kadındı bu. Bayan Folliot'un o günkü tavırlarının nedenini şimdi çok iyi anlıyordum. Ursula'nın bir mesleği yoktu. Ancak mürebbiyelik yapabilirdi. Fakat bunu da istemiyordu. Onun üzerine bir süre hizmetçilik yaparak, para kazanmaya ve bununla da sekreterlik kurslarına yazılmaya karar vermişti.
Böylece Fernly'ye girmişti genç kız. Referansı da kendisine ablası Bayan Folliot vermişti. Ursula köşkte Ralph'le karşılaşmış ve iki genç hemen birbirine âşık olmuşlardı. Sonunda da gizlice evlenmişlerdi. Ralph istemişti bunu. Zira Bay Ackroyd'un parasız bir kızla evlenmesine razı olmayacağını biliyordu. Delikanlı, "Şimdi gizlice evlenelim," demişti. "Sonra uygun bir zamanda bunu babama açıklarız. Böylesi daha iyi."

Ralph Paton, borçlarını ödemek, bir iş bulmak niyetindeydi. Karısına bakabilecek duruma gelince de üvey babasına durumu açıklayacaktı. Fakat Ralph tipinde gençler için yeni bir yaşam yolu çizmek pek de kolay değildir. Ralph de bir taraftan bunları söylerken, diğer taraftan üvey babasından borçlarını ödemesini ve kendisine bir iş için sermaya vermesini de istemişti. Ackroyd bu öneriye fena halde kızmıştı tabii. Birkaç gün sonra adam üvey oğlunu tekrar Fernly'ye çağırtmış ve ona açık açık Flora'yla evlenmesini istediğini söylemişti.
işte o zaman Ralph Paton'un bütün zayıflığı ortaya çıkmıştı. Her zamanki gibi en kolay yolu seçmişti. Flora'yla evlenmeye razı olduğunu söylemişti. Böylece borçları ödenecek ve kendisine iş bulunacaktı. Ralph'in bunlar olduktan bir süre sonra Flora'yla nişanını bozmayı düşündüğü anlaşılıyordu. Hem o, hem de Flora nişanın bir süre gizli tutulmasında ısrar etmişlerdi. Aslında Flora'nın da Ralph'i sevdiği yoktu tabii. Delikanlı ise nişanı Ursula'dan saklamak istiyordu. Herhalde genç kızın böyle hilelerden hoşlanmayacağını, onun ne kadar dürüst bir insan olduğunu anlamıştı.

Sonra o çetin an gelmişti. Kimseye fikir danışmaktan hoşlanmayan Roger Ackroyd, nişanı ilana karar vermişti. Flora buna pek itiraz edememişti. Fakat bu haber Ursula üzerinde bir bomba etkisi yapmıştı. Kız, Ralph'i çağırtmış, delikanlı da kentten apar topar gelmişti. Karı koca koruda buluşmuşlardı. Ve tabii konuşmalarının bir bölümünü bizim Caroline da duymuştu. Ralph, Ursula'ya bir süre daha sesini çıkarmaması için yalvarmıştı. Ursula ise artık gizlilikten bıkmıştı. Her şeyin açıklanmasını istiyordu. Karı koca birbirleriyle kavga ederek, ayrılmışlardı.
Ursula ondan sonra gidip Roger Ackroyd'la konuşmuş ve gerçeği ona açıklamıştı. Korkunç bir kavga çıkmıştı aralarında. Eğer Ackroyd o ara kendi derdine dalmamış olsaydı, herhalde

bu kavga daha da şiddetli olacaktı. Ama durum yine de kötüydü. Ackroyd bu şekilde aldatılmış olmayı affedecek bir insan değildi. Ralph'e çok öfkelenmişti ama Ursula'ya bağırmaktan da geri kalmamış, ona, "bir zenginin üvey oğlunu tuzağa düşüren, bir ahlaksız" diye bağırmıştı. İki taraf da birbirlerine affedilemey-ecek şeyler söylemişlerdi.
Aynı akşam Ursula, Ralph'le köşkün bahçesindeki yazlık pavyonda buluşmuştu, ikisi de birbirlerine sitemler etmişlerdi. Ralph, Ursula'ya her şeyi mahvettiği için kızıyordu. Ursula ise Ralph'in iki yüzlülüğünden bıktığını söylemişti. Birbirlerinden ayrıldıktan yarım saat sonra da Ackroyd'un cesedi bulunmuştu. Ursula o geceden beri de Ralph'i ne görmüş, ne de kendisinden bir haber almıştı.
Kız, bu öyküyü anlatırken durumun Ralph için gerçekten çok kötü olduğunu düşündüm. Ackroyd sağ kalsaydı muhakkak vasiyetnamesini değiştirecek ve delikanlıya da beş para bırakmayacaktı.
Poirot ciddi bir tavırla, "Matmazel" dedi. "Size bir tek" soru soracağım. Bana dürüstlükle cevap vermelisiniz. Çünkü hjer şey buna bağlı. Yazlık pavyonda Ralph Paton'dan ayrıldığınız zaman saat kaçtı? İyi düşünün ve öyle cevap verin."
Ursula, acı acı güldü. "Bunu kaç kez düşündüğümü biliyor musunuz? Ralph'le buluşmak için yan kapıdan çıktığım zaman saat dokuz buçuktu. Bay Blunt, verandada geziniyordu. Ona gözükmemek için ağaçların arasından dolaşmak zorunda kaldım. Yazlık pavyona eriştiğim zaman ona yirmi yedi vardı sanırım. Ralph orada beni bekliyordu. Onunla on dakika kadar konuştuk. Daha fazla değil. Çünkü eve döndüğüm zaman ona çeyrek vardı."
"Yazlık pavyondan önce kim ayrıldı?"

"Ben."
"Ralph'i orada mı bıraktınız?"
"Evet..."
"Eve dönünce ne yaptınız?"
"Odama çıktım."
"Orada ne kadar kaldınız?"
"Ona kadar."
"Bunu kanıtlamanıza yardım edecek biri var mı?"
"Kanıtlamak mı? Odada olduğumu gören var mı demek istiyorsunuz? Ah, anladım... yani herkes sanacak ki... sanacak ki..." Kızın gözlerinde dehşet dolu bir ifade belirdi.
Poirot başını salladı. "Evet sizin pencereden içeri girerek Bay Ackroyd'u bıçakladığınızı düşünebilirler."
Caroline öfkeyle bağırdı. "Ancak bir budala böyle bir şey düşünebilir."
Ursula'nın omzunu okşadı.
Kız, "Feci Tanrım, ne feci..." diye mırıldanıyordu.
Caroline tfostça bir tavırla onu hafifçe sarstı. "Hiç üzülmeyin, şekerim. Aslında Mösyö Poirot'nun böyle bir şeyi düşündüğü yok. Kocanıza gelince: Doğrusu onun hakkında hiç de iyi şeyler düşünmüyorum. Bunu size açıkça söyleyebilirim. Öyle kaçmak ve sizi olaylarla o şekilde karşı karşıya bırakmak..."
Ursula, bağırdı. "Hayır, durum aslında öyle değil. Ralph, kendisi için korktuğundan kaçmadı. Bunu şimdi iyice anlıyorum. Eğer üvey babasının öldürüldüğünü duyduysa, bunu benim yaptığımı sandı."

Caroline, "O böyle bir şey düşünmemeli," diye homurdandı.
"O gece ona öyle haincesine davrandım ki. Çok kırılmış ve üzülmüştüm. Çok ağır konuştum, onun söylemek istediklerini dinlemeye de yanaşmadım. Aklıma gelen en kötü lafları söyledim. Onu yaralamaya çalışıyordum."

Caroline, "Bunun ona bir zararı dokunmamıştır," dedi. "Bir erkeğe söylediklerinizi için hiçbir zaman üzülmeyin. Onlar kendilerini o kadar beğenirler ki, söylediklerinizi üzerlerine kondurmazlar bile."
Ursula endişeyle parmaklarını birbirine kenetledi. "Cinayet öğrenildiği zaman Ralph ortaya çıkmayınca çok korktum. Hatta bir an onun... fakat Ralph'in böyle bir şey yapamayacağını biliyordum... Fakat onun ortaya çıkarak cinayetle hiçbir ilgisi olmadığını açık açık söylemesini istiyordum. Ralph'in, Dr. Sheppard'ı çok sevdiğini biliyordum. Bu yüzden doktorun onun nereye saklandığını bildiğini de sandım."
Caroline hemen sordu. "James, Ralph'in nereye saklandığını nasıl bilebilir?"
Ursula, "Bunun olanaksız olduğunu ben de biliyorum," diye itiraf etti. "Fakat Ralph, sık sîk Dr. Sheppard'dan söz ederdi. Doktoru bu köydeki en yakın dostu sayıyordu."
"Yavrum," dedim. "Şu anda Ralph Paton'un nerede olduğunu bilmiyorum."
Poirot başını salladı. "Bu doğru."
Ursula şaşkın şaşkın gazete parçasını uzattı. "Fakat..."
Poirot hafif bir utangaçlıkla, "O mu?" diye mırıldandı. "O sadece bir öykü... Ralph'in yakalandığını hiç sanmıyorum."
Kız, "Fakat..." dedi.
Belçikalı, çabucak sözlerine devam etti. "Şimdi benim bilmek istediğim şu: Ralph Paton'un o gece ayaklarında ayakkabı mı vardı, yoksa bot mu?"
Ursula başını salladı. "Anımsamıyorum."
"Yazık... Ama nereden anımsayacaksınız?" Ursula'ya gülümsedi. "Artık soru sormayın. Kendinizi de üzmeyin. Hercule Poirot'ya güvenin ve bekleyin."
\

XXIII. Poirot'nun toplantısı
Caroline kalktı. "Şimdi bu çocuk yukarı çıkıp, biraz yatacak."
Ursula, tereddütle, "Köşke dönmem gerek," diye mırıldandı.
"Ne münasebet! Biraz dinlenmeniz gerek."
Poirot da, "Böylesi daha iyi," dedi. "Çünkü bu akşam matmazel -pardon- Madam Ursula'nın küçük toplantıma katılmasını istiyorum. Saat tam dokuzda evimde olmalı. Bu çok önemli."
Caroline başını sallayarak, Ursula'yı odadan çıkardı. Kapı onların arkasından kapanınca Belçikalı da bir sandalyeye çöktü. "Ah, bu da tamam... İşler yolunda..." Bana baktı. "Bazen arkadaşım Hastings'! çok özlüyorum. Bazen budalaca bir şey söyler ama bu şekilde bana doğru yolu gösterirdi. Sonra o, ilgi çekici olaylar hakkında notlar da tutardı.
Utangaç bir tavırla öksürdüm. "Şey... Ben Bay Hastings'in yazılarını okudum... Bazılarını... Aynı şeyi ben. de denemeye kalktım." Yüzüme ateş basmıştı.
Poirot yerinden fırladı. Bir an onun Fransız usulü beni kucaklamasından korktum. Ama nedense bunu yapmadı. "Demek olayları yazdınız? İşte bu fevkalade! Onu hemen okumalıyım."
Notlarımı hemen isteyeceği hiç aklıma gelmemişti. Bazı ayrıntıları anımsamaya çalıştım. "Şey..." diye kekeledim. "Bana kızmayacağınızı umarım... Galiba... bazı yerde işi kişiliğe döktüm..."
"Anlıyorum, anlıyorum... Herhalde benden bazı yerlerde, 'Komik,' ya da 'gülünç,' diye söz ettiniz. Zararı yok, zararı yok. Hastings de daima terbiyeli davranmazdı. Ama ben böyle şeylerin çok üstündeyim."

Tereddütle yazdıklarımı ona getirdim. Poirot kâğıtları alarak benim atölyeye kapandı. Ben de çıkıp hastalarımı dolaştım. Uzak yerde oturan birini de görmek zorunda olduğum için eve ancak sekizde dönebildim. Caroline bana yemeğimi tepsiyle getirdi.

"Biz Mösyö Poirot'yla yedi buçukta yemek yedik. O yine atölyeye gitti. Yazdıklarını okuyup bitirecek." Bir an durdu. "Benim hakkımda doğru dürüst şeyler yazdığını umarım James."
Ağzım bir karış açık kaldı. Zira bu konuda hiç de dikkatli davranmamıştım. Caroline yüzümdeki ifadeden durumu anlamıştı. "Önemli değil," dedi. "Mösyö Poirot nasıl olsa beni senden iyi anlıyor."
Atölyeye gittim. Belçikalı dedektif, pencerenin önünde oturuyordu. Kâğıtlar yanındaki iskemlenin üzerine bırakılmıştı. Beni görünce elini bunların üzerine koydu. "Sizi... tebrik ederim... Alçakgönüllülüğünüzden dolayı."
Şaşırdım. "Ya."
İlave etti. "Abartmaya kaçmamanızdan dolayı da."
Yine, "Ya?" dedim.
Poirot, "Hastings böyle yazmazdı," diye devam etti. "Her sayfada bir sürü 'Ben, ben, ben,' olurdu. Ne düşündüğünü, ne yaptığını uzun uzun anlatırdı. Siz kendinizi ikinci plana almışsınız. Sadece kişiliğiniz evdeki sahnelerde belli oluyor." Gözlerindeki muzip pırıltıyı görünce kızardım.
Sonra da endişeyle, "Yazım hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordum.
Poirot'nun alaycı tavırları kayboldu. "Dikkatle yazılmış bir şey bu. Her şeyi olduğu gibi, büyük bir titizlikle kaydetmişsiniz."
"Bu karalamalarımın size bir faydası dokundu mu?"
"Evet. Bir hayli yardımı dokundu. Gelin artık, bize gidelim. Bu akşamki oyun için sahneyi hazırlamamız gerek."

Caroline holdeydi. Sanırım Belçikalının onu da davet etmesini istiyordu. Poirot bu sorunu diplomatça halletti.
"Küçük toplantımda sizin de bulunmanızı çok isterdim, matmazel. Ama bu doğru olmaz.. Bu gece geleceklerin hepsi de kuşkulandığım kimseler. Ackroyd'un katilini de onların arasında bulacağım."
Hayretle, "Buna gerçekten inanıyor musunuz?" diye sordum.
Poirot alayla, "Sizin inanmadığınız anlaşılıyor," dedi. "Her-cule Poirot'nun değerini hâlâ anlayamadığınız belli." Aynı anda Ursula merdivenlerden indi. Belçikalı, ona döndü. "Hazır mısınız, yavrum? İyi. Birlikte gideriz. Matmazel Caroline, sizin için elimden gelen her şeyi yapacağımdan emin olabilirsiniz."
Larches'da her şey hazırdı. Salondaki masanın üstündeki tabaklarda bisküviler vardı. Poirot bir süre ışıklarla uğraştı durdu. Böylece odanın bir bölümü aydınlık, diğer tarafı ise karanlık olacaktı. Poirot'nun karanlıkta oturacağını düşündüm.
Nihayet zil çaldı. Poirot, "Hah," dedi. "Geldiler."
Kapı açıldı ve Fernly Köşkü'nden gelenler içeri girdiler. Belçikalı dedektif onları selamladıktan sonra Ursula'mn elini tutarak onu öne doğru çekti. "Sizi Bayan Ralph Paton'la tanıştırayım. Kendisi Ralph'le evlendi."
Bayan Ackroyd, tiz bir sesle bağırdı. "Ralph'le mi evlendi? Geçen Martta mı? Saçma! Buna inanamam." Ursula'ya sanki onu ilk kez görmüş gibi bakıyordu.
Ursula kıpkırmızı kesildi. Tam bir şey söyleyeceği sırada Flora onun yanına gitti. "Hayretimize şaşma. Böyle bir şey olduğu hiçbir zaman aklımıza gelmedi. Ralph'le sırrınızı iyi sakladınız."
Ursula, usulca, "Çok iyisiniz," dedi. "Halbuki kızmaya hakkınız var. Çünkü Ralph size karşı hiç de iyi davranmadı."

Flora dostça bir tavırla kızın koluna vurdu. "Ralph sıkışık durumdaydı. Başka kurtuluş yolu da yoktu. Onun yerinde olsaydım herhalde ben de aynı şekilde davranırdım. Yalnız bana güvenmeli ve sırrını söylemeliydi. Ben bu konuda onu desteklerdim."
Poirot usulca masaya vurarak hafifçe öksürdü.
Flora, "Toplantı başlıyor," dedi. "Yalnız önce şunu öğrenmeniz gerek, Ralph nerede?"
Atıldım. "Onun nerede olduğunu kimse bilmiyor."
Raymond güldü. "Mösyö Poirot dışında tabii."

Belçikalı bu şakaya ciddi bir tavırla cevap verdi. "Evet, ben her şeyi bilirim. Bunu hiçbir zaman unutmayın."
Geoffrey Raymond kaşlarını kaldırdı. "Her şeyi mi? Vay, vay, vay..."
Poirot'nun işareti üzerine grup koltuklara yerleşti. O sırada kapı açılarak içeriye iki kişi daha girdi. Bunlar kapının yanındaki iskemlelere oturdular. Bunlardan biri Bayan Russel, diğeriyse Parke r'd ı.
Belçikalı, "Herkes burada," dedi. "Tamam." Sesi sevinçle çınlıyordu. O zaman odanın diğer ucuna toplanmış olan gruptakilerin yüzünde endişeli ifadelerin belirip kaybolduğunu fark ettim. Belçikalı sanki avını tuzağa düşürmüş gibi konuşmuştu.
Poirot ciddi bir tavırla elindeki üsteyi okumaya başladı. "Bayan Ackroyd, Matmazel Flora, Bay Blunt, Bay Raymond, Bayan Ralph Paton, John Parker, Elizabeth Russel... işte şüphelilerin listesi bu. Hepiniz de Roger Ackroyd'u öldürebilirdiniz."
Bayan Ackroyd haykırarak ayağa fırladı. "Ben eve gidiyorum."
Poirot haşin bir tavırla, "Sözlerimi bitirmedikçe hiçbir yere gidemezsiniz, madam," dedi. Bir an durdu. Sonra, "Öyküme başından başlayacağım," dedi. "Matmazel Ackroyd, benden olayı

incelememi istediği zaman Dr. Sheppard'la birlikte Ferniy Köş-kü'ne gittim. Müfettiş Raglan bana ayak izlerini gösterdi. O sırada gözüme yazlık pavyon ilişti. Orada bir kaz tüyüyle kolalı bir kumaş parçası buldum. Bu kumaşın bir hizmetçinin kolalı önlüğünden yırtılmış olduğu belliydi. Kaz tüyü ise bir eroinmana aitti. Önce bu iki şeyin cinayetle ilgisi olduğunu düşündüm. Fakat sonra bu sorunların iç yüzünü öğrendim. Ursula Bourne yazlık payonda Ralph Paton'la buluşmuştu. Doktorun cinayet gecesi köşkün bahçe kapısının önünde rastladığı yabancı ise orada Kâhya Bayan Russel'la konuşmuştu.
Ursula Bourne'la Ralph Paton, gizlice evlenmişlerdi. Yani... onların da Bay Ackroyd'un ölümünü istemeleri için ortada önemli bir neden vardı. Fakat... Ralph, Ursula'yla yazlık köşkte dokuz buçukta buluşmuştu. O halde o saatte çalışma odasında Ack-royd'la konuşan Ralph değildi... Yabancı dediğimiz Charles Kent de olamazdı bu. Çünkü o da o saatte köşkten çoktan ayrılmıştı. O halde kimdi o? O zaman kendi kendime şu cüretli soruyu sordum: Aslında Roger Ackroyd'un yanında biri var mıydı?"
Etkili bir hali vardı. Fakat Raymond buna aldırmayarak, sakin sakin itiraz etti. "Bilmiyorum beni yalancı durumuna düşürmeyi mi istiyorsunuz, Mösyö Poirot? Ama bu sorun sadece benim sözlerime dayanmıyor. Bay Blunt da Bay Ackroyd'un biriyle konuştuğunu duymuş. Bunu unutmayın."
Poirot başını salladı. "Bunu unutmadım. Fakat Bay Blunt'a Bay Ackroyd sizinle konuşuyor gibi gelmişti."
Raymond şaşırdı. Sonra da kendisini topladı. "Fakat Bay Blunt yanıldığını biliyor."
Avcı, "Evet," dedi.
Poirot düşünceli düşünceli mırıldandı. "Fakat Bay Blunt'un böyle düşünmesinin bir nedeni olmalıydı..." Elini kaldırdı. "Hangi sebebi ileri süreceğinizi biliyorum. Ama bu yeterli değil. Durumu
başka açıdan incelemeliyiz. Bunu şu şekilde anlatayım: ta başından beri bir şey dikkatimi çekti. Bay Raymond'un duyduğu sözler. Başkalarının bu sözleri acayip bulmaması da çok tuhafıma gitti." Bir an durdu. Sonra usulca yineledi. "Son zamanlarda cüzdanım üzerindeki talepler o kadar arttı ki korkarım bu isteğini yerine getiremeyeceğim... Bu sözler size garip gelmiyor mu?"
Raymond, "Bana gelmiyor," dedi. "Çünkü Bay Ackroyd, bana sık sık yazdırdığı mektuplarda hemen hemen aynı sözleri kullanırdı."
Poirot bağırdı. "Tamam! İşte ben de bunu açıklamak istiyorum. Bir insan konuşurken böyle kelimeler kullanılır mı? Bu sözler gerçek bir konuşmanın bir bölümü olamazdı. Fakat Bay Ackroyd, mektup yazıyordu..."
Raymond atıldı. "Yazdırıyor değil, okuyordu, demek istiyorsunuz, herhalde? O halde Bay Ackroyd, bir mektubu birine yüksek sesle okuyordu."

"Neden? Bay Ackroyd'un yanında birinin olduğunu gösteren kati bir delil yok ki. Ackroyd'un sesinden başka bir ses duyulmamış ki..."
"Bir insanın bir mektubu kendi kendine yüksek sesle okuması için onun çıldırmış olması gerek."
Poirot usulca, "Bir şeyi unutuyorsunuz," dedi. "Önceki çarşamba köşke uğrayan adamı." Hepsi de ona hayretle baktılar. Belçikalı onlara cesaret vermek ister gibi başını salladı. "Çarşamba günü. Aslında o genç adam önemli değildi. Mümessili olduğu firma mühimdi."
Raymond bağırdı. "Diktafon şirketi. Şimdi anladım. Bir diktafon. Demek mesele bu?"
Poirot, "Evet," diye cevap verdi. "Bay Ackroyd, bildiğiniz gibi bir diktafon almaya karar vermişti. Ben meraklı bir adamım. Bahsi geçen şirkete sordurdum. Bana Bay Ackroyd'un, mümes-

sillerinden bir diktafon almış olduğunu bildirdiler. Bilmem Bay Ackroyd, bunu sizden neden sakladı."
Raymond mırıldandı. "Herhalde bana sürpriz yapacaktı. O herkesi şaşırtmaktan adeta çocuksu bir zevk alırdı. Diktafonu bir iki gün saklayacak, bir süre bununla oynayacaktı. Evet, şimdi uyuyor. Haklısınız hiç kimse alelade bir konuşma sırasında öyle bir cümle kullanmazdı."
Poirot, "Böylece Bay Blunt'ın çalışma odasındaki kimsenin neden siz olduğunu sandığı da anlaşılmış oluyor."
Sekreter başını salladı. "Evet... Bu keşfiniz çok zekice olmakla beraber durum yine de değişmiyor. Bay Ackroyd, muhakkak dokuz buçukta hayattaydı. Diktafona konuşması da bunu gösteriyor... Charles Kent denilen yabancı o sırada köşkten uzaktaymış. Ralph Paton'a gelince... ben daima onun suçsuz olduğuna inandım."
Ursula'ya baktı. "Ama onun durumu hiç de hoş değil. Eğer ortaya çıkar ve,..."
Poirot onun sözünü kesti. "Demek öneriniz bu? Ralph'in ortaya çıkmasını istiyorsunuz?"
"Evet. Tabii onun nerede olduğunu biliyorsanız..."
Belçikalı güldü. "Bunu bildiğime bir türlü inanamadığmız anlaşılıyor."
Birdenbire dramatik bir tavırla elini kaldırdı. "İşte Ralph Paton."
Herkes döndü.
Gerçekten Ralph Paton odanın kapısında duruyordu...
XXIV. Ralph Paton'un hikâyesi
Benim için sıkıntılı ve endişeli bir andı bu. Diğerleri ise hayretle bağırışıp duruyorlardı. Sonra Ralph Paton karısına yaklaşarak onun elini tuttu.

Poirot'nun bana bakarak, parmağını salladığını fark ettim. "Geçenlerde bir masanın başında altı kişiydik. Onları sırlarını saklamakla suçladım. Dördü sonradan bunları açıkladılar. Fakat Dr. Sheppard ağzını açmadı. Ama ben başından beri durumdan kuşkulanıyordum. Cinayet gecesi doktor köşkten ayrılır ayrılmaz doğru Üç Domuz Hanı'na koşmuştu. Ralph'i orada bulacağını umuyordu. Fakat genç adam handa değildi. Kendi kendine, 'Ya Doktor, Ralph'e dönüşte yolda rastladıysa,' dedim. Dr. Sheppard, Ralph'in en güvendiği dostuydu. Ve kendisi cinayet yerinden geliyordu. Her şeyin genç adamın aleyhinde olduğunu da fark etmişti. Hatta belki de o halkın bildiklerinden daha fazla şeyler biliyordu..."
Üzüntüyle, "Öyle," diye içimi çektim. "Artık her şeyi itiraf etmem iyi olacak. O akşamüzeri Ralph'i.görmeye gittim. Önce bana açılmak istemedi. Sonra gizlice evlendiğini ve başının dertte olduğunu itiraf etti. Cinayet ortaya çıkınca hemen Ralph'den kuşkulanacaklarını anladım. Ya da ondan değilse bile sevdiği kızdan kuşkulanacakları. O gece durumu Ralph'e açık açık anlattım. Karısı aleyhinde tanıklık etmek zorunda kalabileceğini anlayınca hemen karannı verdi. Yani..."
Tereddütle durakladım. Ralph benim yerime konuştu. "Kaçmaya karar verdim..."
Poirot güldü. "Ve doktor sizi başarıyla sakladı." Raymond sordu. "Nereye? Kendi evine mi?" Poirot, "Hayır.hayır," diye cevap verdi. "Kendi kendinize benim sorduğum soruyu tekrarlamalısınız? Doktor genç bir adamı nereye saklardı. Yakında bir yer olmalıydı. Yani Cranchester kasabasında. Bir otele mi? Hayır.

Bir pansiyona mı? Ne münasebet! Nereye öyleyse? Hah, tamam. Bir hastaneye? Akıl hastaları için olan bir kliniğe. Bu teorimin doğru olup olmadığını anlamak için geri zekâlı bir yeğen icat ettim. Matmazel Sheppard'a onu yatırmak için uygun bir yer sordum. O da bana Cranchester
ISO > Agatha Christie
yakınındaki iki hastanenin adresini verdi. Ağabeyi de hastalarını oraya yatırıyordu. Oralarda soruşturma yaptım. Evet, doktor cumartesi sabahı erkenden bunlardan birine bir hastasını getirmişti. Bu Ralph Paton'du tabii. Onu alıp evime getirdim. Bay Paton, dün sabah erken saatlerde buraya geldi."
Ona üzüntüyle baktım. "Caroline'm Adalet Bakanlığı uzmanı. Durumu hiç sezmedim."
Ppirot, "Yazılarımızdan bahsederken neden ikinci planda kaldığınızı söylediğimi şimdi anladınız mı?" dedi. "Yazdıklarınız doğruydu ama her şeyi açıklamamıştınız."
Ben, münakaşa edemeyecek kadar uyanmıştım.
Ralph, "Doktor kadar sadık bir dost bulunamaz," diye başını salladı. "En güç durumda kaldığım bir sırada bana canla başla yardım etti. Fakat aslında Mösyö Poirot'nun dediği gibi ortaya çıkmalı ve polisle konuşmalıydım."
Raymond sabırsızca, "Artık o gece olanları öğrenebiliriz," dedi.
Ralph, "Olanları zaten biliyorsunuz,"-diye cevap verdi. "Yazlık pavyondan ona çeyrek kala ayrıldım. Ne yapacağımı düşünerek etrafta dolaştım durdum. Beni destekleyecek şahidim yok. Fakat üvey babamın çalışma odasına gitmediğime ve ona dokunmadığıma yemin ederim."
Raymond mırıldandı. "Şahit olmaması kötü... Çok kötü..."
Poirot neşeyle, "Ama bu durumu basitleştiriyor," dedi. "Ralph Paton'un kurtulması için asıl katilin suçu itiraf etmesi gerek." Gülümseyerek bize baktı. "Çok ciddiyim... Gördüğünüz gibi bu gece Müfettiş Raglan'ı çağırmadım. Çünkü bu gece ona bildiklerimi söylemek istemiyordum." Öne doğru eğildi ve o anda da bütün tavırları değişti. Şimdi karşımızda tehlikeli bir adam vardı. "Sana söylüyorum... Ben, Roger Ackroyd'u kimin öldürdüğünü biliyorum.
Roger Ackwyd Cinayeti
181
O şimdi bu odada. Bu sözlerim de ona. Yarın her şeyi Müfettiş Raglan'a açıklayacağım. Anlıyor musun?"
Derin, elektrikli bir sessizlik oldu... O sırada başında kocaman boneli hizmetçi kadın içeri girerek, Poirot'ya bir telgraf uzattı. Belçikalı bunu çabucak açtı. Blunt, birdenbire, "Demek katil aramızda," dedi. "Onun kim olduğunu bildiğinizden emin misiniz?"
"Artık daha da eminim." Poirot elindeki kâğıdı işaret etti.
Raymond çabucak, "O nedir?" diye sordu.
"Bir telgraf... Bu, Amerika'ya gitmekte olan bir gemiden çekilmiş."
Tekrar derin bir sessizlik oldu.
Sonra Poirot ayağa kalkarak, selam verdi. "Bayanlar ve baylar, küçük toplantımız sona erdi. Unutmayın... Yarın her şeyi Müfettiş Raglan'a anlatacağım." -•"'""'"
XXV. Gerçek
Poirot, bana usulca geri kalmamı işaret etti. İsteğine uydum. Şömineye giderek, oradaki kütükleri ayağımla düşünceli düşünceli ittim. Şaşırmıştım. Olayın başından beri ilk kez Poirot'nun ne yapmak istediğini anlayamıyordum. O sözleri dev bir blöf müydü?
Poirot konuklarını geçirerek yanıma döndü. "E, ne diyorsunuz, aziz dostum?"
Açıkça, "Ne diyec-eğimi bilmiyorum," diye cevap verdim. "Neden gidip gerçeği Müfettiş Raglan'a söylemiyorsunuz? Katile niçin böyle bir ihtarda bulundunuz?"
Poirot koltuğuna yerleşerek, bir sigara yaktı. "Küçük gri hücrelerinizi çalıştırın. Benim her hareketimin önemli bir sebebi vardır."
182
Agatha Christie
Bir an duraksadım. "Belki de katilin kim olduğunu bilmiyorsunuz. Fakat onun bu sözleri duyunce her şeyi itiraf edeceğini düşünüyorsunuz."
Belçikalı takdirle başını salladı. "Zekice bir buluş. Ama sebep bu değil."
"Doğrusu sizi anlayamıyorum. Ya katil şimdi kaçarsa?"
Poirot başını salladı. "Kaçamaz. Onun seçebileceği bir tek yol var. O da hürriyete gitmiyor."

Hayretle, "Katili gerçekten biliyor musunuz?" diye sordum. "Peki, kim o?"
"Sizi, sonuca eriştirmek için izlediğim yoldan götüreceğim. O zaman her şeyin bir tek kişiyi gösterdiğini anlayacaksınız. Şimdi... Başlangıçta iki olay ve bir terslik dikkatimi çekti. Birinci olay o telefon konuşmasıydı. Ralph Paton gerçekten katil olsaydı, o zaman bu telefon bütünüyle anlamsız bir hal alıyordu. O halde Ralph katil değildi. Köşktekilerin telefon etmediklerini de öğrenmiştim. Ama o gece köşkte bulunanlardan birinin katil olduğu da kesindi. Onun üzerine, 'Belki de telefon eden katilin suç ortağı,' dedim. Bu durum hoşuma gitmedi. Ama bunu bir süre için böyle bıraktım. Bu kez telefon edilmesinin nedenlerini araştırdım. Bu güçtü. Nihayet sonuca bakarak bir karara vardım. Telefon edilmeseydi, cinayet o gece yerine, ertesi sabah keşfedilecekti... Pekâlâ, pek güzel... Cinayetin ertesi sabah yerine, o gece keşfedilmesinin sebebi ne olabilirdi? Aklıma bir tek şey geldi. Katil, ancak bu şekilde kapı kırıldığı zaman ya da hemen ondan sonra orada bulunabilirdi... Şimdi gelelim koltuğun yerinden oynatılmış olmasına. Raglan, hiçbir zaman bunun üzerinde durmadı. Halbuki ben bunun çok önemli olduğunu düşündüm daima... Koltuk çekildiği zaman tam pencereyle kapının arasına girmiş oluyordu..."

Çabucak, "Pencere," dedim.
"Siz de aklıma ilk gelen fikri düşündünüz. Ben de önce, koltuğun kapıdan giren birinin penceredeki bir şeyi görmemesi için çekilmiş olduğunu sandım. Ama sonra bundan vazgeçtim. Koltuk yüksek arkalı bir berjer olmakla birlikte pencereyi de gizlemiyordu. Fakat... pencerenin önünde üzerinde dergi ve gazeteler duran bir masa vardı. Ve koltuk çekildiği zaman da bunu tamamıyla gözlerden gizliyordu. O halde katil o masanın üzerine başkalarının görmesini istemediği bir şeyi koymuştu. Bu şeyin ne olduğunu bilmiyordum. Fakat bununla ilgili bir iki şeyi keşfettim. İlgi çekici bir iki şeyi. Örneğin... Katil cinayeti işledikten sonra bunu alıp götürememişti. Fakat bu cismin, cinayetin keşfinden hemen sonra da oradan kaldırılması icabediyordu. İşte telefon da katilin, cinayet ortaya çıktığı sırada orada bulunabilmesi için özellikle edilmişti.
"Polis gelmeden önce çalışma odasına dört kişi girmişti. Siz, Parker, Bay Blunt ve Raymond. Parker'ı hemen listeden çıkardım. Çünkü o cinayet ne zaman ortaya çıkarsa çıksın orada bulunacaktı. Ayrıca koltuğun yerinden oynatıldığını bana söyleyen de oydu. Böylece Parker'ın katil olmadığı ortaya çıkıyordu. Fakat Raymond'la Blunt, hâlâ kuşkulular listesindeydiler. Zira cinayet sabahleyin erkenden anlaşıldığı takdirde belki odaya zamanında erişemeyecek ve o masada duran şeyin görülmesine engel olamayacaklardı. Peki... neydi o cisim? Bu geceki konuşmayı duydunuz. Diktafondan söz ettim. Hepsi fikrimi kabul ettiler ama bir nokta gözlerinden kaçtı? Madem Bay Ackroyd o gece odasında diktafonu kullanmıştı, o halde neden cinayetten sonra bu içerde bulunmamıştı?"
"Bu hiç aklıma gelmedi," dedim.
"Bay Ackroyd'un bir diktafon satın aldı-ğını biliyoruz. Fakat cinayetten sonra çalışma odasında diktafon yoktu. O halde... ka-

tilin masaya koyduğu, sonra da oradan kaldırdığı bu diktafondu. Fakat bu da kolay bir iş değildi. Neticede diktafon küçük bir şey sayılmaz. Cebe atılıp götürülmez bu. O halde katilin bunu koyacağı bir şey vardı. Görüyor musunuz? Yavaş yavaş katilin şekli karşımızda beliriyor. Cinayet ortaya çıktığı sırada orada bulunan, fakat ertesi sabah bunu yapmasına pek imkân olmayan bir adam. Yanında diktafonu sığdıracak bir şey bulunan..."
Sözünü kestim. "Peki, katil diktafonu neden götürdü? Bunun sebebi neydi?"
"Siz de Bay Raymond gibisiniz. Onun dokuz buçukta duyduğu sesi yanlış yorumluyorsunuz. O sırada Ackroyd'un diktafona konuştuğunu sanıyorsunuz. Ama o faydalı aleti bir an düşünün. Patron buna konuşur ve mektup dikte eder. Daha sonra sekreter ya da daktilo diktafonu çalıştırır ve patronun sesi tekrar duyulur."
Bağırdım. :'Yani..."
Poirot başını salladı. "Evet, Bay Ackroyd, dokuz buçukta çoktan ölmüştü. O ses de diktafondan geliyordu."

"O halde katil çalıştırmıştı aleti. Demek ki o sırada odadaydı."
"Belki... Fakat adamın bir mekanizma kullanmış olması ihtimali de var. Saat gibi işleyen bir şey. O zaman katilin portresine bir iki şey daha eklememiz gerek. Katil, Bay Ackroyd'un diktafon aldığını bilen ve makinelerden anlayan biriydi."
"Bu noktaya kadar geldikten sonra pencerenin önündeki ayak izlerinin üzerinde durdum. Bu konuda ancak üç ihtimal vardı. 1. Ayak izleri gerçekten Ralph Paton'undu. 2. Bu ayak izlerini Ralph'inkine benzeyen ayakkabılar giymiş biri bırakmıştı. 3. Bu izleri kuşkuları özellikle Ralph'in üzerine çekmek isteyen biri yapmıştı. Son kısmı sağlamlaştırmak için bazı şeyleri öğrenmek

gerekti. Polis, handan Ralph'in bir çift ayakkabısını almıştı. Bunlar garsondalardı o gece. Temizlenmek için ona verilmişti. Onun için de Ralph ya da bir başkası bu ayakkabıları cinayet gecesi giymemişti. Polis teorisine göre Ralph'in ayağında yine bu çifte benzer ayakkabılar vardı. Genç adamın gerçekten iki çift ayakkabısı olduğunu da öğrenmiştim. Fakat teorimin doğru olması için katilin cinayet gecesi Ralph'in ayakkabılarını giymiş olması gerekti. O zaman Ralph'in ayağmdakiler üçüncü bir çift pabuçtu. Ama herhalde genç adam da köye gelirken birbirine benzeyen üç çift pabuç getirmemişti. Onun üzerine bu üçüncü çiftin bot olduğuna karar verdin. Bu konuda kardeşinizin yardımı oldu tabii. Ama ben onun durumu anlamaması için mahsus renk üzerinde durdum. Kardeşinizin öğrendiklerini biliyorsunuz. Gerçekten Ralph Paton'un botları vardı. Genç adamla ilk karşılaştığımız zaman da ona ilk yönelttiğim soru şu oldu. 'Cinayet gecesi ayağınıza ne giymiştiniz?' 'Bot,' dedi. Zaten yine ayağında o botlar vardı."
"Böylece katilin tarifine yeni bir şey daha ekliyoruz: Ralph Paton'un ayakkabılarını handan alabilecek biriydi o." Bir an durdu. "Bir nokta daha var. Katil, o hançeri vitrinden çalma fırsatı bulabilen biriydi. Belki evden herkesin bunu yapabileceğini söyleyeceksiniz. Fakat unutmayın Flora Ackroyd, vitrine baktığı zaman hançerin orada olmadığını söyledi." Tekrar durdu. "Baştan sayalım. Artık her şey gayet belirli. Katil, o gün daha önce Üç Domuz Hanı'na giden, Ackroyd'u onun yeni diktafon aldığını bilecek kadar yakından tanıyan, makinelerden anlayan, Bayan Flora salona girmeden önce vitrinden hançeri alma fırsatını bulan, yanında diktafonu saklamak için bir şey, örneğin siyah bir çanta taşıyan, Parker polise telefonla cinayeti haber verirken çalışma odasında birkaç dakika yalnız kalan biri... Yani... Dr. Sheppard."

XXVI. Ve bütün gerçek
Derin bir sessizlik oldu. Bir ölüm sessizliği.
Sonra güldüm. "Siz çıldırmışsınız."
Poirot sakince, "Hayır," diye cevap verdi. "Çıldırmadım. Daha başlangıçta o küçük terslik dikkatimi üzerinize çekti."
Hayretle, mırıldandım. "Terslik?"
"Evet. Bildiğiniz gibi herkes evden bahçe kapısına beş dakikada gidildiğini söylüyordu. Siz de öyle. Kestirmeden gidildiği takdirde bu zaman daha da azalıyordu. Siz köşkten dokuza on kala ayrılmıştınız. Halbuki bahçe kapısından çıkarken kilisenin saati dokuzu vurmuştu. İşte terslik buydu. Nasıl olmuştu da köşkten kapıya on dakikada gitmiştiniz? Hava soğuktu, öyle ağır ağır dolaşılacak bir gece değildi. Ta başından beri pencerenin kapalı olduğu gerçeğinin sadece sizin sözlerinize dayandığının farkındaydım. Ackroyd size, 'Pencereyi kapattın mı?' diye sormuş. Siz de, 'Evet,' demiştiniz. Ama aslında pencere açıktı. Siz de ön kapıdan çıkınca koşarak köşeyi dönmüş ve pencereden içeri girmiştiniz. Bir an Ackroyd'u o zaman öldürdüğünü de düşündüm. Fakat hayır. Ackroyd gibi sinirli bir adam sizin pencereden içeri girdiğinizi duyardı ve aranızda da bir boğuşma olurdu: Hayır, siz Ackroyd'u köşkten ayrılmadan önce öldürmüştünüz. Evet, koltuğun yanında durarak onu öldürdünüz. Sonra koşarak yazlık pavyona gittiniz. Orada çantanızdan Ralph Paton'un ayakkabılarını çıkardınız. Bunları giyerek, pencerenin önüne koştunuz. Pencereden içeriye girdiniz. Çalışma odasının kapısını içeriden kilitlendiniz. Yine yazlık pavyona koşarak, kendi ayakkabılarınızı ayaklarınıza geçirdiniz. Ve telaşla bahçe kapısına in-

diniz. Geçen gün siz Bayan Ackroyd'la konuşurken, ben de bütün bunları yaptım. Hepsi tam on dakika sürdü. Evet, sonra eve gittiniz. Yaptığınız mekanizma diktafonu tam dokuz buçukta çalıştıracağı için o sırada kardeşinizin yanında olmanız gerekti. Bayan Caroline farkına varmadan tanığınız olacaktı."
Kendi kulağıma bile yabancı gelen bir sesle, "Azizim Po-irot," dedim. "Bu olayı düşüne düşüne yoruldunuz. Ackroyd'u öldürmekle elime ne geçecekti?"
"O zaman emniyete kavuşacaktınız. Çünkü Bayan Fer-rars'a şantaj yapan sizdiniz. Bay Ashlet Ferrars'ı neyin öldürdüğünü ona bakan doktorundan daha iyi kim bilebilirdi? Bahçenizde benimle konuştuğunuz ilk gün bir yıl önce size bir miras kaldığından söz ettiniz. Bayan Ferrars'dan aldığınız kırk bin sterlini bu şekilde açıklamak zorundaydınız. Ama bu paranın size bir faydası olmadı. Çünkü parayı olmayacak şeylere yatırarak kaybettiniz. Sonra Bayan Ferrars'ı tekrar sıkıştırdınız. Fakat bu sefer çok ileri gitmiştiniz. Kadm aklınıza gelmeyen bir yolu seçti. Ackroyd, gerçeği öğrendiği takdirde size kesinlikle acımayacak-tı. Tamamıyla mahvolacaktınız."
Kendimi toplamaya çalıştım. "Ya telefon konuşması?"
"Doğrusunu isterseniz size istasyondan gerçekten telefon edildiğini öğrenince ne yapacağımı şaşırdım. Başlangıçta bunu köşke gidebilmek için uydurduğunu sanmıştım. Fakat sonra kız kardeşinizle konuşurken ona cuma sabahı götürdüğünüz hastaları sordum. Onun aklı Bayan Russel'a takılmış olduğu için aklına başka bir ihtimal gelmedi. Ben de o arada istediğimi öğrendim. O sabahki hastaların arasında bir Amerikan gemisinde kamarotluk eden biri vardı. İşte, aradığımı bulmuştum. O gece Liverpool trenine binen de oydu tabii. Ondan sonra da gemisiyle çıkıp gi-

decek, olayı da duymayacaktı. Orion gemisinin cumartesi günü yola çıktığını öğrendim. Kamarota telgraf çekerek, ona bir soru sordum. Demin gördüğünüz gibi cevabımı aldım."
Telgrafı bana uzattı. Bunda, "Doğru," yazılıydı. "Dr. Shep-pard benden bir hastasına bir pusula götürmemi istemişti. Aldığım cevabı kendisine istasyondan telefonla bildirecektim. Hasta, pusulaya cevap vermesinin gereksiz olduğunu söylemişti."
Poirot, "Zekice bir buluştu bu," diye başını salladı. "Size gerçekten telefon edilmişti. Kız kardeşiniz de telefonda konuştuğunuzu görmüştü. Ama sonradan siz bu konuşmayı istediğiniz gibi anlattınız."
Esnedim. "Bütün bunların hepsi de çok ilgi çekici. Ama bir işe yarayacaklarını da sanmıyorum."
"Öyle mi dersiniz? Yarın her şeyi Raglan'a anlatacağımı unutmayın. Fakat kız kardeşinizin hatırı için size başka açık yol bırakıyorum. Örneğin... uyku ilacını fazla kaçırabilirsiniz. Anlıyor musunuz? Ralph Paton'un temize çıkarılması gerek. Size önerim o enterasan notlarınızı da bitirin. Ama bu sefer her şeyi olduğu gibi yazın."
Mırıldandım. "Öneriler... Öneriler... Sözleriniz bitti mi?"
"iyi ki aklıma getirdiniz. Beni de Bay Ackroyd gibi susturmaya kalkışmanız hiç de iyi olmaz. Hercule Poirot'ya böyle şeyler yapılmaz. Anlıyor musunuz?"
Hafifçe gülümsedim. "Azizim, Poirot, ben çok şey olabilirim ama herhalde budala değilim." Ayağa kalktım. Hafifçe esneyerek, "Ih, artık eve gideyim," dedim. "Bu çok ilgi çekici akşam için size teşekkür ederim."
Ben odadan çıkarken Poirot her zamanki kibarlığıyla ayağa kalkarak beni selamladı.

XXVII. Özür

Saat sabahın beşi. Çok yorgunum ama işimi de bitirdim. Kolum yazı yazmaktan ağrıyor.
Notlarımın sonu biraz acayip oldu. Halbuki ben bunu ileride bir gün Poirot'nun bir başarısızlığı olarak yayınlamak niyetin-deydim. Olaylar ne garip şekilde gelişiyor, değil mi?
Ta başlangıçtan beri içgüdülerim bana kötü şeyler olacağını haber veriyordu. Bunu Bayan Ferrars'la Ralph Paton'u baş başa konuşurlarken gördüğüm zaman hissettim ilk önce. O zaman kadının Ralph'e şantaj sorununu anlatacağını sandım.

O konuda yanılmışım. Fakat o fikri Ackroyd'la o gece çalışma odasına girinceye kadar belleğimden atamadım. Sonra o bana gerçeği söyledi.
Zavallı Ackroyd. Ona bir fırsat verdiğim için memnunum. Kendisini o. mektubu okumaya zorladım. Bunun için ısrar ettim. Ama... Samimi olmalıyım? İçin için, onun gibi inatçı bir adamın mektubu hiç okumamasının daha iyi olacağını düşünmüyor muydum? Psikolojik bakımdan adamın o geceki endişeli hali gerçekten ilgi çekiciydi. Ackroyd tehlikenin çok yakın olduğunu seziyordu. Ama buna karşın benden hiçbir zaman kuşkulanmadı.
Hançeri sonradan akıl ettim. Yanımda uygun bir silah getirmiştim ama hançeri vitrinde görünce benim olduğu anlaşılmayan bir şeyin daha işe yarayacağını düşündüm.
Galiba ta başından beri Ackroyd'u öldürmeyi düşünüyordum. Bayan Ferrars'm öldüğünü öğrenir öğrenmez, kadının her şeyi Ackroyd'a açıklamış olduğundan emindim. Ona sokakta rastladığım zaman da adamın öyle telaşlı, sinirli bir hali vardı ki ger-

çeği bildiğini sandım. Ama buna bir türlü inanmayı istemiyor, diye düşündüm. Bana da kendimi temize çıkarma şansı verecek.
Onun için eve giderek hazırlığımı yaptım. Keşke sorun sadece Ralph'le ilgili olsaydı... Ama bunun da bir zararı olmayacaktı. Ackroyd diktafonu iki gün önce düzeltmem için bana vermişti. Bir yeri bozulmuştu. Ackroyd diktafonu firmaya geri göndermeyi düşünüyordu. Onu diktafonu onarmak için bana vermeye ikna ettim. Diktafona istediğim ilaveyi yaptım ve bunu o gece çantama koyarak köşke götürdüm.
Bir yazar olarak kendimi beğeniyorum. Şu cümlelerden daha güzeli olabilir mi? "Mektuplar dokuza yirmi kala getirildi. Dokuza on kala Ack-royd'un yanından ayrıldığım zaman mektup hâlâ okunmamıştı. Eiim tokmakta tereddütle durarak arkama baktım. Acaba yapmayı unuttuğum bir şey var mıydı?"
Bu sözlerin hepsi de doğruydu. Fakat, ya ilk cümleden sonra arka arkaya birkaç yıldız koysaydım. O zaman biri; o aradaki on dakika içinde neler olduğunu kendi kendisine sorar mıydı acaba?
Kapıdan dönüp tekrar odaya baktığım zaman memnun oldum. Yapılacak her şeyi yapmıştım. Diktafon pencerenin önündeki masanın üzerindeydi. Saat dokuz buçukta çalışmaya başlayacak şekilde ayarlanılmıştı bu. Koltuk da onu gözlerden gizleyecek şekilde öne doğru çekilmişti.
Açıkçası kapıdan çıkınca Parker'la burun buruna gelmek beni bir hayli sarstı o gece. Bunu açık açık da yazdım o zaman.
Sonra, Parker'ı polise telefon etmesi için gönderdiğim zaman da yaptıklarımı şöyle anlattım. "Yapılacak bir iki basit şeyi yaptım..." Evet, o zaman sadece diktafonu çantama attım ve koltuğu da geri yerine ittim. Parker'ı n berjerin yerini fark edeceği hiç aklıma gelmedi. Mantık açısından onun cinayet yüzünden

çok şaşırması ve gözünün cesetten başka hiçbir şeyi görmemesi gerekti. Ama iyi yetiştirilmiş bir uşağın böyle şeyleri fark edeceğini bilmeliydim.
Keşke Flora'nın, amcasını saat ona çeyrek kala sağ salim gördüğünü söyleyeceğini önceden bilseydim! Açıkçası bu beni fazla şaşırttı. Zaten olay boyunca bir hayli şey beni hayrete düşürdü. Herkes bu işe karışmış gibiydi.
Günlerce en çok kardeşim Caroline'dan korktum. Onun durumu sezmesinden korkuyordum. Geçenlerde onun benim "zayıf taraflarımdan" söz etmesi de çok acayipti...
Neyse, o gerçeği hiçbir zaman bilmeyecek. Poirot'nun dediği gibi bir tek çıkar yol var...
Ona güvenebilirim. O ve Müfettiş Raglan aralarında bu işi hallederler.
Caroline'm işin iç yüzünü bilmesini hiçbir zaman istemem. Zira o beni sever. Sonra çok da gururlu bir kadındır... Ölümüm onu çok sarsacak. Ama böyle şeyler de geçer...
Yazım sona erince, bütün bu kâğıtları bir zarfa koyacak ve üzerine de Poirot'nun adresini yazacağım.

Ondan sonra?... Herhalde en iyisi fazla uyku ilacı. Bir bakıma adilce bir şey olur bu. Ama aslında Bayan Ferrars'm ölümünden kendimi sorumlu tuttuğum da yok. Onun ölümü kendi yaptıklarının bir sonucuydu. Kadına hiç acımıyorum. Kendime de acımadığım gibi...
Evet, en iyisi uyku ilacı.
Fakat, keşke Poirot kendi kendisini emekliye ayırıpta ve kabak yetiştirmek için kalkıp buraya gelmeseydi...
SON
I
•»»•Jr
ROGER ACKROYD CİNAYETİ
King's Abbot köyündeki sakin yaşam bir anda altüst olur. Dul bir kadının şüpheli intihan asılsız dedikodulara yol açar. Köy, ilk kocasını öldürdüğünü bilen biri tarafından kadına şantaj yapıldığı ve Roger Ackroyd'un onun gizli âşığı olduğu söylentileriyle çalkalanmaktadır. Fakat Ackroyd cinayete kurban gidince, tüm şüpheler ev halkının üstüne odaklanır. Kendini emekliye ayıran ve sebze yetiştirmek için King's Abbot köyüne yerleşen, Hercule Poirot, istemeden cinayete el koyar ve şeytani bir zekâya sahip katili yakalamaya çalışır.

Agatha Christie Roger Ackroyd Cinayeti
www.kitapsevenler.com
Merhabalar
Buraya Yüklediğim e-kitaplar Aşağıda Adı Geçen Kanuna İstinaden
Görme Özürlüler İçin Hazırlanmıştır
Ekran Okuyucu, Braille 'n Speak Sayesinde Bu Kitapları Dinliyoruz
Amacım Yayın Evlerine Zarar Vermek Değildir
Bu e-kitaplar Normal Kitapların Yerini Tutmayacağından
Kitapları Beyenipte Engelli Olmayan Arkadaşlar Sadece Kitap Hakkında Fikir Sahibi Olduğunda
Aşağıda Adı Geçen Yayın Evi, Sahaflar, Kütüphane, ve Kitapçılardan Temin Edebilirler
Bu Kitaplarda Hiç Bir Maddi Çıkarım Yoktur Böyle Bir Şeyide Düşünmem
Bu e-kitaplar Kanunen Hiç Bir Şekilde Ticari Amaçlı Kullanılamaz
Bilgi Paylaştıkça Çoğalır
Yaşar Mutlu
Not: 5846 Sayılı Kanunun "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler " bölümünde yeralan "EK MADDE 11. - Ders kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braill alfabesi ve benzeri 87matlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılamaz. Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması
ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur." maddesine istinaden web sitesinde deneme yayınına geçilmiştir.
T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Bilgi İşlem ve Otomasyon Dairesi Başkanlığı
Ankara
Bu kitaplar hazırlanırken verilen emeye harcanan zamana saydı duyarak
Lütfen Yukarıdaki ve Aşağıdaki Açıklamaları Silmeyin
www.kitapsevenler.com
Tarayan
Süleyman Yüksel
suleymanyuksel6@hotmail.com
Skype
suleymanyuksel6
Agatha Christie Roger Ackroyd Cinayeti